Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Связь советских органов между собой и массами — основа советского строительства.

БЮЛЛЕТЕНЬ

СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ БССР

2-й год издания № 12 (21) 1 ОКТЯБРЯ 1926 г.

ИЗДАНИЕ СНК БССР
МИНСК—1926 г.

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Связь советских органов между собой и массами — основа советского строительства.

БЮЛЛЕТЕНЬ

СОВЕТА НАРОДНЫХ КОМИССАРОВ БССР

2-й год издания № 12 (21) 1 октября 1926 г.

Издание СНК БССР
Минск—1926 г.

Галоўлітбел № 21449. Заказ № 2012, Тыр. 3200 экз.

ЗЬМЕСТ.

Частка афіцыйная.

тир. 3200 экз.

Частка неофіцыйная.

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

АБ ПАРАДКУ ПРАВЕРКІ ВЫКАНАНЬНЯ РАШЭНЬНЯЎ II-ое СЭСІІ ЦВК БССР VI-га СКЛІКАНЬНЯ АД 15 ЛІПЕНЯ 1924 г. Ў ЧАСТЦЫ ПРАВЯДЗЕНЬНЯ БЕЛАРУСІЗАЦЫІ АПАРАТАЎ САВЕЦКІХ І КООПЕРАТЫЎНЫХ ОРГАНІЗАЦЫЙ І ЎСТАНОЎ Б. С. С. Р.

Дзеля таго, што прадугледжаны пунктам 7-м падзелу І-га пастановы 2-е Сэсіі ЦВК БССР VI-га скліканьня тэрмін пераходу на беларускую мову апаратаў Сэкратарыяту ЦВК, Кіраўніцтва Справамі Саўнаркому, Наркамасьветы і Наркамзему скончыўся 15-га ліпеня 1925 году, Народнага Камісарыяту Ўнутраных Спраў, Наркамюста, Нар. Кам. Соц. Забясьпекі і Упаўнаважанага Нар. Кам. Пошты і Тэлеграфу—15 ліпеня 1926 г., а ўсіх іншых ведамстваў, організацый і установ тэрмін пераходу дзелаводзтва на беларускую мову канчаецца 15 ліпеня 1927 году,—Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР п а с т а н а ў л я ю ц ь:

1. Праверыць ў двухмесячны з дню апублікаваньня гэтае пастановы тэрмін фактычнае выкананьне вышэйпаказанае пастановы 2-е Сэсіі ЦВК БССР VI-га скліканьня аб пераходзе на беларускую мову дзелаводзтва ў тых цэнтральных установах і організацыях і іх мясцовых органах, для якіх тэрміны пераходу ўжо скончыліся.

2. Праверыць да 1-га студзеня 1927 году ступень падрыхтаванасьці і правадзімыя мерапрыемствы па пераходу на беларускую мову дзелаводзтва ўва ўсіх тых цэнтральных установах і організацыях і іх мясцовых органах, тэрмін пераходу якіх на беларускую мову канчаецца 15-га ліпеня 1927 году.

3. Адначасова і ў тыя самыя тэрміны ў паказаных у пунктах 1 и 2 гэтае пастановы ўстановах і організацыях праверыць ступень прыстасаванасьці іх да абслугоўваньня іншых нацыянальнасьцяй на іх роднай мове (яўрэйскай, польскай, расейскай).

4. У працу па праверцы ўваходзіць:

а) высьвятленьне дзеяньняў і мерапрыемстваў, прадпрынятых кіраўнікамі ўстаноў і організацый да ажыцьцяўленьня правядзеньня беларусізацыі і прыстасаваньня апаратаў да абслугоўваньня іншых нацыянальнасьцяй БССР;

б) праверка ступені ведаў і вывучэньня супрацоўнікамі ўстаноў і організацый беларускае мовы;

в) праверка ступені фактычнай забясьпечанасьці апаратаў устаноў і організацыяў работнікамі, якія ведаюць мову іншых нацыянальнасьцяй;

г) праверка выкананьня адміністрацыяй установ і організацый пункту 13, падзелу І пастановы 2-е Сэсіі ЦВК БССР VI скліканьня аб няпрыйманьні на службу ў дзяржаўныя і кооператыўныя ўстановы і організацыі, тэрмін беларусізацыі апаратў якіх ўжо скончыўся, асоб не валадаючых беларускаю і рускаю мовай, а ў неабходных выпадках мовай іншых нацыянальнасьцяй (гл. пункт 11-ты і ўвагу да яго падзелу І-га пастановы 2-е Сэсіі ЦВК БССР VI-га скліканьня);

д) праверка выкананьня ў цэнтры і на мясцох пункту 9-га падзелу І-га пастановы 2-е Сэсіі ЦВК БССР VІ-га скліканьня аб штампах і пячатках і пастановы Савету Народных Камісараў БССР ад 25 сьнежня 1924 г. аб шыльдах і надпісах у дзяржаўных, профэсіянальных і грамадзкіх установах і організацыях.

5. Праверцы ведаў беларускае мовы падлягаюць усе без выключэньня работнікі разумовае працы, незалежна ад займаемых імі пасад, працуючыя ў ведамствах, установах, організацыях, гаспадарчых, гандлёвых і прамысловых прадпрыемствах БССР.

Увага 1. Рабочыя, непасрэдна занятыя ў вытворчасьці і асобы фізычнае працы, якія абслугоўваюць ведамствы, установы, організацыі і прадпрыемствы ў якасьці: пасланцоў, прыбіральнікаў, вартаўнікаў, дворнікаў, выпальшчыкаў, фурманоў, канюхоў, шофэраў і чорнарабочых,—праверцы ведаў беларускае мовы і іншых не пядлягаюць.

Увага 2. Асобы, якія заняты па найму ў гандлёвых і прамысловых організацыях і ўстановах і не падыходзяць пад катэгорыі, пералічаныя ва ўвазе 1-ай пункту 5-га гэтае пастановы (прадаўцы, прыказчыкі, агэнты, закупшчыкі, дзесятнікі і ім падобныя) праверцы падлягаюць.

Увага 3. Парадак праверкі рабочых і сялян выбраных альбо у парадку вылучэнства прызначаных на службу ў савецкія і кооператыўныя організацыі і ўстановы, а таксама ўмовы вывучэньня імі беларускае мовы, устанаўляецца асобнай інструкцыяй Нацкамісіі ЦВК БССР.

6. Праверка праводзіцца спэцыяльнымі праверачнымі камісіямі, якія організуюцца для цэнтральных устаноў і організацый Камісіяй ЦВК БССР па ажыцьцяўленьню нацыянальнай політыкі, а для акруговых, раённых і вясковых устаноў і організацый—акруговымі нац камісіямі.

7. У склад камісіі па праверцы цэнтральных устаноў і організацый уваходзяць: упаўнаважаны Нацкамісіі ЦВК (як старшыня праверачнай камісіі), прадстаўнікі: Народнага Камісарыяту Працы, Народнага Камісарыяту Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі, адміністрацыі правяраемае установы ці організацыі і адпаведнага мясцкому.

У такім самым парадку з прадстаўніцтвам акруговых устаноў і організацый утвараюцца камісіі па праверцы акруговых устаноў і організацый.

8. У склад камісій па праверцы раённых устаноў і організацый ўваходзяць: прадстаўнік акруговае нацкамісіі (як старшыня праверачнай камісіі), прадстаўнік Раённага Выканаўчага Камітэту і прадстаўнік мясцовых профорганізацый.

Гэтая самая камісія правярае ўсе установы і організацыі на абшары усяго раёну.

9. З мэтаю найбольшага посьпеху і пэўнасьці праверкі праверачныя камісіі прылучаюць да свае работы, у меру патрэбы, компэтэнтных асоб і знаўцаў.

10. У сваёй працы праверачныя камісіі кіруюцца інструкцыямі, распараджэньнямі і паказаньнямі Нацкамісіі ЦВК БССР.

11. Вынікі праверкі цэнтральных устаноў і оргазіцый і сваё заключэньне праверачная камісія запісвае ў пратакол, які прадстаўляе на зацьверджаньне Нацкамісіі ЦВК БССР. Пастановы апошняе зьяўляюцца канчатковымі і безадкладна праводзяцца ў жыцьцё ўсімі установамі і організацыямі, якіх яны тычацца.

12. Вынікі праверкі акруговых, раёнпых і вясковых устаноў і організацый праверачныя камісіі ў пратакольным выглядзе, разам з сваім заключэньнем і заключэньнем адпаведнага Райвыканкому, прадстаўляюць на разгляд акруговых нацкамісій, пастановы якіх уваходзяць у сілу і падлягаюць неадкладнаму выкананьню па зацьверджаньні іх Прэзыдыумам Акрвыканкому.

Пастанова Прэзыдыуму Акрвыканкому можа быць адменена альбо зьменена Прэзыдыумам Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР, па прадстаўленьню Цэнтральнае Нацкамісіі.

Абскарджаньне перад Прэзыдыумам ЦВК БССР пастановы Прэзыдыуму Акрвыканкому ня спыняе яго выкананьня.

13. Да кіраўнікоў ведамстваў, устаноў і організацый, якія не праявілі дзейнасьці альбо невыстарчаюча праявілі яе ў справе ажыцьцяўленьня дырэктыў па нацыянальнай політыцы, Прэзыдыумам ЦВК БССР, а ў акругах і раёнах—Прэзыдыумамі Акруговых Выканаўчых Камітэтаў ужываюцца, па прадстаўленьню Нацкамісіі ЦВК БССР і Акруговых Нацкамісій, наступныя меры ўплыву:

а) папярэджаньне;
б) выгавар;
в) адданьне пад дысцыплінарны суд;
г) зьмяншчэньне на ніжэйшую пасаду;
д) здыманьне з адказнае работы на тэрмін;
е) здыманьне з адказнае работы.

14. Меры ўплыву ў адносінах да супрацоўнікаў правяраемых устаноў і організацый ужываюцца на падставе фактаў, устаноўленых праверачнымі камісіямі (яўнае адмаўленьне ад вывучэньня беларускае мовы, ухіленьне ад вывучэньня беларускае мовы і г. д.). Гэта тычыцца і тых супрацоўнікаў, якія павінны абслугоўваць іншыя нацыянальнасьці.

15. У паказаных у папярэднім пункце выпадках, у адносінах да супрацоўнікаў устаноў і організацый могуць ужывацца наступныя меры:

а) папярэджаньне аб звальненьні, з прызначэньнем пэўнага тэрміну дзеля вывучэньня беларускае мовы;
б) звальненьне ад службы.

Увага. Пры прызначэньні меры ўплыву ў адносінах да супрацоўнікаў устаноў і організацый павінны прымацца пад увагу прычыны невывучэньня, альбо слабага вывучэньня беларускае мовы.

16. Згодна пункту 13, падзелу І-га пастановы 2-ое Сэсіі ЦВК БССР VI-га скліканьня, устанавіць, што адміністрацыя ўстаноў і організацый, тэрмін пераходу апаратаў якіх на беларускую мову ужо скончыўся, не павінна прымаць на службу новых супрацоўнікаў, не валадаючых здавальняюча беларускай мовай. У выключных выпадках належыць кіравацца ўвагаю да пункту 13, падзелу І-га пастановы 2-ое Сэсіі ЦВК БССР VI-га скліканьня.

17. З прычыны набліжэньня тэрміну (15 ліпеня 1927 году) аканчальнага пераходу паказаных у пункце „В“ арт. 7, падзелу І-га пастановы 2-ое Сэсіі ЦВК БССР VI-га скліканьня ведамстваў, устаноў і організацый БССР на беларускую мову і ў мэтах забесьпячэньня своечасовага і безбалючага правядзеньня беларусізацыі ў гэтых ведамствах, установах і організацыях,—прапанаваць кіраўнікам іх устрымоўвацца ў далейшым ад прыманьня на службу новых супрацоўнікаў, якія не валадаюць беларускай мовай. Гэтая мера ня ўжываецца ў адносінах да асоб, звальняемых ў бестэрміновы водпуск з Чырво-

нае Арміі, якія пры паступленьні на службу ў вышэйпамянёныя ведамствы, установы і організацыі абавязваюцца ў шасьцімесячны тэрмін вывучыць беларускую мову.

18. Агульнае кіраўніцтва праверачнаю работаю і нагляд за пасьпешным, плянамерным і правільным ходам яе ўскласьці на Камісію ЦВК БССР па ажыцьцяўленьню нацыянальнай політыкі.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага
Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **Яз. Адамовіч.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага
Камітэту БССР **З. Чарнушэвіч.**

18 верасьня 1926 году.
г. Менск.

Інструкцыя Камісіям па праверцы беларусізацыі ўстаноў і ведаў беларускай мовы супрацоўнікамі ўстаноў БССР.

Пры ажыцьцяўленьні пастановы ЦВК і СНК ад 18-га верасьня 1926 году, прапануецца ўсім праверачным камісіям няўхільна прытрымлівацца наступнай інструкцыі:

1. Пункт „а“ § 4 пастановы ЦВК і СНК ад 18 верасьня трэба разумець:

а) ці быў дан і калі загад аб пераводзе дзелаводзтва падлеглых ім устаноў на беларускую мову і ці быў дзеля гэтага складзен плян пэўных мерапрыемстваў;

б) ці былі організаваны курсы альбо гурткі па вывучэньню беларускай мовы і ці быў нагляд з боку кіраўнікоў за дзейнасьцю гэтых курсаў і гурткоў;

в) ці былі выпадкі (колькі іх было) замены супрацоўнікаў ня ведаючых беларускай мовы асобамі, якія мовай валадаюць;

г) ці прыймаліся на пасады асобы не валадаючыя беларускай мовай пасьля сканчэньня тэрміну пераводу дзелаводзтва ўстановы на беларускую мову;

д) ці скліказіся па загаду кіраўніка сходы і ці рабіліся на іх тлумачэньні асноў нацполітыкі наогул і беларусізацыі ў прыватнасьці;

е) ці быў кантакт у працы па ажыцьцяўленьні нацполітыкі і беларусізацыі апарату паміж кіраўніком установы і мясцкомам і ячэйкай КПБ;

ж) што зроблена кіраўніком установы да прыстасаваньня апарату для абслугоўваньня патрэбаў яўрэйскай, польскай і іншых нацыянальнасьцяй;

з) што яшчэ зроблена кіраўніком установы ў сэнсе ажыцьцяўленьня нацполітыкі і правядзеньня беларусізацыі, не прадугледжанае вышэйпамянёнымі пунктамі.

2. Тэхнічная праверка праводзіцца наступным парадкам:

а) камісія правярае кожнага супрацоўніка паасобку, прычым выяўляе яго веды па беларускай мове шляхам: дыктоўкі, чытаньня, перакладу, размовы і г. д., а таксама выяўляе на колькі ён знаёмы з асновамі нацполітыкі Компартыі і Савецкай улады;

б) праверка ведаў адказных працаўнікоў праводзіцца шляхам пэрсональнай размовы з кожным працаўніком паасобку.

3. Перад пачаткам працы па праверцы тэй ці іншай установы прадстаўнік праверачнай камісіі робіць на агульным сходзе правяраемых інформацыйнае паведамленьне аб мэтах і задачах праверкі.

Па сканчэньні праверкі праверачная камісія на такім-жа самым сходзе робіць інформацыйны даклад аб выніках свае працы.

4. Пры праверцы кожнага паасобнага працаўніка праверачная камісія павінна запісаць у пратакол пасаду, якую займае правяраемы, яго нацыянальнасьць, год нараджэньня, партыйнасьць, колькі год жыве ў Беларусі, колькі часу працуе ў гэтай установе, якія ведае мовы.

5. Вылучэнцы цяпер не правяраюцца, але кіраўнікі ўстаноў павінны скласьці для іх спрыяючыя ўмовы, каб яны мелі магчымасьць вывучыць беларускую мову (забясьпечыць іх кнігамі і падручнікамі, калі яны ня маюць магчымасьці купіць за свае сродкі, даць ім вольны час для вывучэньня і г. д.).

6. Пры праверцы ўстаноў і організацый у сельскіх мясцовасьцях, районныя праверачныя камісіі павінны зьвярнуць асаблівую ўвагу на нацыянальныя сельскія і местачковыя саветы: яўрэйскія, польскія, расейскія, латыскія, нямецкія і інш. Трэба высьвятліць: а) колькасьць асноўнага насельніцтва даннае нацыянальнасьці; б) колькасьць іншых нацыянальнасьцяй абслугоўваемых данным нацыянальным сельскім, альбо местачковым саветам; в) склад нацыянальнага савету па нацыянальнасьцях; г) у якой меры забясьпечаны інтарэсы насельніцтва асноўнае нацыянальнасьці ў сэнсе абслугоўваньня яе на роднай мове; д) у якой меры забясьпечаны інтарэсы насельніцтва іншых нацыянальнасьцяй даннага нацсавету ў сэнсе абслугоўваньня яго на роднай мове; е) на якой мове і ў якой меры вядзецца дзелаводзтва ў данным нацсавеце; ж) адносіны насельніцтва асноўнае нацыянальнасьці да свайго савету і адносіны да яго іншых нацыянальнасьцяй, насяляючых тэрыторыю даннага савету; з) ці ёсьць дасягненьні і якія ў агульнай працы нацсавету ў зьвязку з яго ўтварэньнем; і) ці маюцца перашкоды і труднасьці ў працы нацсавету і якія.

7. У зьвязку з утварэньнем у БССР нацыянальных народных судоў, праверачным камісіям належыць таксама абавязкова праверыць практыку іх працы, забясьпечанасьць адпаведнымі супрацоўнікамі, наколькі яны задавальняюць абслугоўваемае насельніцтва і якія недахопы і перашкоды сустракаюцца ў іх працы.

8. Пры складаньні праверачных камісій пажадана, каб ўсе сябры ведалі беларускую мову і каб у складзе камісій былі асобы, валадаючыя мовамі іншых нацыянальнасьцяй, асабліва яўрэйскай і польскай, на выпадак патрэбы праверкі супрацоўнікаў, якія вылучаны ўстановамі дзеля абслугоўваньня насельніцтва яўрэйскай, польскай і іншых нацыянальнасьцяй.

9. У выпадку, калі пры вырашэньні таго ці іншага, не дасягаюць згоды—супярэчнасьці гэтыя вырашаюцца—у Менску Цэнтральнай Нацкамісіяй, а ў акругах і районах—акруговай нацкамісіяй.

10. Пастановы праверачных камісій могуць быць не здаволенымі абскарджаны: у районах у двухтыднёвы тэрмін у акруговую нацкамісію праз райвыканком, у акруговых гародох у тыднёвы тэрмін у акруговую нацкамісію праз праверачную камісію і ў Менску ў тыднёвы тэрмін у Цэнтральную Нацкамісію праз праверачную камісію. Пастанова акруговай нацкамісіі можа быць у той-жа тэрмін абскарджана ў Прэзыдыум Акрвыканкому, праз акруговую нацкамісію, а пастанова Прэзыдыуму Акрвыканкому, альбо Цэнтральнай Нацкамісіі ў двухтыднёвы тэрмін і такім-жа парадкам—у Прэзыдыум ЦВК.

11. Праверачныя Камісіі павінны мець на ўвазе, што іхняя работа будзе мець посьпех і дасьць пажаданыя вынікі толькі ў тым выпадку, калі яна будзе прасякнута атмосфэрай давер'я з боку правяраемых, таварыскага падыходу да іх і ставарэньня наўкола гэтай працы спрыяючых адносін з боку савецкай грамадзкасьці.

Старшыня Нацкамісіі ЦВК БССР **З. Чарнушэвіч.**

Адказны Сэкратар Нацкамісіі ЦВК БССР **Ш. Будзін.**

18 верасьня 1926 г.
г. Менск.

Пастанова Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА ШЛЯХАВАМУ БУДАЎНІЦТВУ СЕЛЬСКАГА ЗНАЧЭНЬНЯ.

У мэтах увязкі з агульна-дзяржаўным шляхавым будаўніцтвам усё больш пашыраючагася прыватнага пачыну мясцовага насельніцтва ў парадку самаахвотнасьці па правядзеньню ў спраўны выгляд мастоў і шляхоў сельскага значэньня, таксама ў мэтах утварэньня плянавасьці ў гэтай працы, для дапамогі і накіраваньня гэтага пачыну да хутчэйшага аднаўленьня шляхоў мясцовага значэньня, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР, у зьмену пастановы СНК ад 5/V г. г., п а с т а н а ў л я ю ц ь:

1. Дазволіць сельскім і местачковым саветам уцягваць працаздольнае насельніцтва, пражываючае ў сельскіх мясцовасьцях і ў мястэчках, аб'яднаных адпаведным сельскім альбо местачковым саветам, у працу па ўтрыманьню, рамонту і адбудаваньню мастоў і дарог сельскага значэньня. Права ўцягваньня сельскага і местачковага насельніцтва ў дарожныя работы ажыцьцяўляецца пасьля папярэдняга абмеркаваньня гэтага пытаньня на агульных сходах грамадзян адпаведных мясьцовасьцяй. Дарожная работа выконваецца насельніцтвам, як асабова, так і з маючайся ў яго рабочай жывёлай.

2. Парадак удзелу у шляхавай працы устанаўляецца па пастанове агульных сходаў грамадзян адпаведнага сельскага альбо местачковага савету, прычым пастанова, прынятая большасьцю галасоў і пацьверджаная належным Райённым Выканаўчым Камітэтам, зьяўляецца абавязковай для ўсяго насельніцтва таго ці іншага залюдненага пункту.

Увага. Агульныя сходы грамадзян проводзяцца ў кожным залюдненым пункце, паасобныя дробныя залюдненыя пункты (хутары, пасёлкі) яднаюцца ў адзін агульны сход па пагляду і пастанове адпаведнага сельскага ці местачковага савету.

3. Перад агульнымі сходамі грамадзян залюдненых пунктаў сельскай мясьцовасьці, сельскія і местачковыя саветы намячаюць:

а) парадак уцягненьня насельніцтва ў работы:

б) кола асоб, падлягаючых да аслабаненьня ад работы (па хваросьці, альбо па ўзросту);

в) агульную колькасьць працоўных дзён, патрэбных дзеля выкананьня кожнай конкрэтнай работы;

г) час утварэньня работы;

д) райён работы;

е) прымацаваньне вучасткаў шляхоў да паасобных вёсак у тых выпадках, калі сельскі ці местачковы савет яднае некалькі пасёлкаў, альбо вёсак, і накіроўвае адпаведны матар'ял на разгляд агуль-

нага сходу грамадзян сельскай мясцовасьці, а затым на зацьверджаньне Райённага Выканаўчага Камітэту.

4. Дарогі і масты сельскага значэньня, праходзячыя праз дзяржаўныя лясы і абслугоўваючыя, галоўным чынам, патрэбы лясных арганізацый (дарогі для вывазу лесу і інш.), адбудоўваюцца і рамантуюцца за кошт арганізацый, якія вядуць распрацоўку і эксплёатацыю лясных плошчаў.

5. Дарогі і масты, якія праходзяць праз лясныя масывы, злучаюць залюдненыя пункты і абслугоўваюць, галоўным чынам, патрэбы мясцовага насельніцтва, уносяцца ў агульны плян дарожнага будаўніцтва сельскага альбо местачковага савету.

6. Рамонт дарог і мастоў, якія праходзяць праз землі савецкіх і колектыўных гаспадарак, а таксама сталы нагляд за становішчам гэтых дарог і мастоў, ускладаецца на гэтыя гаспадаркі.

7. На акруговыя, райённыя выканаўчыя камітэты, сельскія і местачковыя саветы ўскладаецца поўная адказнасьць за своечасовую і правільную арганізацыю работы, а таксама тэхнічную падрыхтоўку і правядзеньне яе, фактычнае скарыстаньне прымаючага ўдзел ў працы насельніцтва сельскімі і мэстачковымі саветамі павінна мець месца толькі па сканчэньні арганізацыйнай і тэхнічнай падрыхтоўкі гэтай работы. Агульнае нагляданьне за шляхавай работай у межах акругі, у парадку гэтай пастановы, ускладаецца на акруговыя і райённыя выканаўчыя камітэты. Уся адказнасьць за добрае становішча дарог і мастоў сельскага значэньня ўскладаецца на сельскія і местачковыя саветы.

8. Пры ўтварэньні шляхавай работы, у парадку ўдзелу ў рабоце мясцовага насельніцтва, патрэбныя матар'ялы і тэхнічная дапамога даецца за кошт Акруговага і Райённага Выканаўчага Камітэту.

9. Дазволіць бясплатны водпуск патрэбных для азначнага шляхавага будаўніцтва матар'ялаў з лясоў агульна-дзяржаўнага і мясцовага значэньня (бліжэйшых да месца працы), а таксама бясплатную здабычу каменьня, чвыру і гліны, як з прылягаючых да шляхоў агульна-дзяржаўных і мясцовых кар'ераў і рэзэрваў, таксама і з іншых раёнаў іх месцазнахаджэньня.

10. З 1926/27 г. (опэрацыйнага) акруговым выканаўчым камітэтам устанавіць у складзе мясцовага бюджэту выдатак на шляхавае будаўніцтва, які забясьпечыў-бы, як утрыманьне і рамонт шляхоў акруговага і райённага значэньня, таксама і дапамогу сельскім і местачковым саветам у правядзеньні мерапрыемстваў па ўцягненьню сельскага насельніцтва да працы па шляхаваму будаўніцтву сельскага значэньня.

11. Даручыць Народнаму Камісарыяту Ўнутраных Спраў, па ўзгадненьню з Народным Камісарыятам Земляробства, Народным Камісарыятам Грашовых Спраў БССР і Упаўнаважным Народнага Камісарыяту Шляхавых Зносін пры СНК БССР, выдаць у тэрміновым парадку інструкцыю па ўжываньню гэтай пастановы.*)

Старшыня Цэнтральнага
Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **Яз. Адамовіч.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага
Камітэту БССР **З. Чарнушэвіч.**

18 верасьня 1926 г.
г. Менск.

*) Гл. Інструкцыю на стар. 18.

Пастанова Савету Народных Камісараў Беларускае Савецкае Социялістычнае Рэспублікі

АБ ПАРАДКУ РАЗЬМЕРКАВАНЬНЯ ЛЕСУ НА ПНІ Ў 1926-27 ОПЭРАЦЫЙНЫМ ГОДЗЕ.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Лес на пні выдаваць:

а) у плянавым парадку (разьмеркаваньня і замацаваньня) і

б) з таргоў.

2. У парадку разьмеркаваньня, драўніна выдаецца:

а) мясцоваму працоўнаму насяленьню па норме;

б) на грамадзкія патрэбы (на дарогі мясцовага значэньня, школы, больніцы, хаты-чытальні, лазьні і сьвірны);

в) мясцовым дзяржаўным установам, якія знаходзяцца на дзяржаўным або на мясцовым бюджэце, а таксама на гаспадарчым разьліку;

г) саюзам жылішчна-будаўнічае коопэрацыі, акруговым выканаўчым камітэтам і гаспадарчым органам для патрэб рабочага будаўніцтва;

д) аб'яднанай у рэспубліканскія цэнтры саматужна-прамысловай па пераапрацоўцы драўніны коопэрацыі;

е) аддзелу гаспадарчых загатовак Лясной Управы ў парадку палажэньня аб гаспадарчых загатоўках і па асобных заданьнях;

ж) гаспадарчым лясным трэстам, транспарту і прадпрыемствам выканаўчых камітэтаў, пераапрацоўваючым драўніну.

3. Прыватныя прадпрыемствы могуць атрымоўваць драўніну ў парадку разьмеркаваньня толькі паводле пастановы Экономічнае Нарады БССР.

4. У парадку замацаваньня драўніна можа выдавацца: прадпрыемствам Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР, Народнага Камісарыяту Шляхаў Зносін і Выканаўчых Камітэтаў, маючым на тэрыторыі БССР працуючыя заводы, асноўнаю задачаю якіх зьўляецца хімічная або мэханічная апрацоўка драўніны.

Увага. Для ажыцьцяўленьня памянёнае пастановы Вышэйшы Савет Народнае Гаспадаркі БССР, Упаўнаважаны Народнага Камісарыяту Шляхаў Зносін пры СНК БССР і акруговыя Выканаўчыя Камітэты павінны падаць у Народны Камісарыят Земляробства заяўкі аб замацаваньні лесасек за знаходзячыміся пад іх ведамам прадпрыемствамі, адпаведна абгрунтаваўшы гэтыя заяўкі. Народны Камісарыят Земляробства складае сводку гэтых заявак, намячае район лесасек, якія павінны быць замацаваны за тым або іншым прадпрыемствам, тэрмін іх замацаваньня, і ўносіць праз Дзяржаўную Плянавую Камісію на зацьверджаньне Экономічнае Нарады БССР.

5. Дубовыя і ясянёвыя лесасекі ў дубова-ясянёвай гаспадарцы замацоўваюцца ў парадку, устаноўленым пастановаю Экономічнае Нарады БССР за 22 лютага 1926 г.

6. Уся драўніна, якая засталася пасьля разьмеркаваньня і замацаваньня, прадаецца з таргоў усім жадаючым.

7. Цэнтральная Гандлёвая Лясная Камісія, утвораная пастановаю Экономічнае Нарады за 23 жніўня г. г., пры разьмеркаваньні лесасечнага фонду павінна мець на ўвазе:

а) патрэбы мясцовага насяленьня, вылічаючы іх па фактычнай выдачы ў бягучым годзе, з павялічэньнем да 30 проц. і іншыя мясцовыя патрэбы;

б) патрэбы мясцовае і рэспубліканскае прамысловасьці, прадпрыемстваў Народнага Камісарыяту Шляхаў Зносін на тэрыторыі БССР, жылішчнае коопэрацыі, „Украінлесу“, „Гомлесу“ і „Дзьвіналесу“.

Увага. Рэшта драўніны, якая засталася загатоўшчыкам лесу з лесасек, перададзеных ім іншымі спажыўцамі для распрацоўкі, павінна быць уключана ў рахунак іх заявак.

8. Драўніну ў 1926/27 опэрацыйным годзе дзяржаўным спажыўцом у плянавым парадку выдаваць па продажных цэнах 1925/26 г. Дазволіць, у паасобных выпадках, Цэнтральнай Гандлёвай Лясной Камісіі павялічваць цэны ў тых мясцох, дзе гэтыя цэны меншыя сярэдніх продажных, да разьмераў сярэдняе гандлёвае наддачы ў даннай акрузе.

9. Лес на грамадзкія патрэбы і жылішчнай коопэрацыі прадаваць па таксах 1924 году, пры гэтым драўніну для жылішчнай коопэрацыі аплачваць паводле існуючых правіл.

10. Драўніна на пні ў 1926/27 годзе прадаецца з таргоў па продажнай цане 1925/26 году.

11. У выпадках, калі пастаўленая на таргі драўніна ня будзе прададзена, дазволіць Цэнтральнай Гандлёвай Лясной Камісіі зьмяншаць ацэначны кошт жывога лесу на паўторныя таргі да 50 проц., а на мёртвы лес ня менш такс 1924 г.

12. Для скарачэньня ліку загатоўшчыкаў лесу, права на распрацоўку драўніны, якая выдаецца ў парадку разьмеркаваньня і замацаваньня, даецца:

а) мясцоваму насяленьню і мясцовым дзяржаўным установам, загатаўляючым лес для ўласных патрэб;

б) прадпрыемствам выканаўчых камітэтаў, асноўнай задачаю якіх зьяўляецца распрацоўка лесу, і выканаўчым камітэтам для забесьпячэньня вялікіх работ па жылішчным будаўніцтве;

в) лясным трэстам;

г) Лясной Управе, паводле палажэньня аб гаспадарчых распрацоўках і па спэцыяльных заданьнях;

д) лесазагатоўчым аддзелам чыгунак, якія маюць пад сваім ведамам на тэрыторыі БССР лесапільні;

е) саматужна-прамысловай коопэрацыі, якая мае на мэце пераапрацоўку драўніны;

ж) жылішчнай коопэрацыі.

Увага. Іншыя організацыі і прыватныя асобы маюць права на самастойную распрацоўку толькі тае драўніны, якая куплена з таргоў.

13. Даручыць Народнаму Камісарыяту Земляробства і Народнаму Камісарыяту Грашовых Спраў распрацаваць пытаньне аб упарадкаваньні і зьмяншэньні ў будучыне льготных і бясплатных выдач лесу для гаспадарчых устаноў і грамадзкіх організацый, маючы на ўвазе, што з 1927/28 бюджэтнага году памянёныя выдачы былі прыняты пад увагу ў каштарысах адпаведных устаноў.

14. Разьмер льготных, бясплатных і ў парадку крэдытаваньня выдач на 1926/27 опэрацыйны год павінен быць роўны па масе, прызначанай для гэтае мэты колькасьці драўніны ў 1925/26 годзе, пераведзенай масы ў грашовае выражэньне, пры гэтым, разьмер іх павінен быць узяты пад увагу пры ўстанаўленьні агульнае масы лесу, прызначанага на мясцовыя патрэбы. Лес бясплатна для здавальненьня тых або іншых патрэб павінен выдавацца толькі ў выпадках і на патрэбы, прадугледжаныя рашэньнямі СНК БССР.

15. Лічачы немэтазгодным удзел паасобных трэстаў і прадпрыемстваў Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі ў загатоўках лесу, ускласьці на Лесбел абавязкі дастаўляць прамысловасьці Вышэйшага Савету Народнай Гаспадаркі будаўнічыя матар'ялы і драўніну на тару, а дастаўку драўніны працоўным колектывам па іх вытворчых праграмах ускласьці на аддзелы комунальнае гаспадаркі і Лесбел.

16. У адпаведнасьці з гэтаю пастановаю зьмяніць правілы, пастановы і інструкцыі, рэгулюючыя выдачу лесу.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **Яз. Адамовіч.**

Час. Вык. аб. Кіраўніка Спраў Савету Народных
Камісараў БССР **З. Крэндзель.**

4 верасьня 1626 г.
г. Менск.

Пастанова Савету Народных Камісараў Беларускае ССР

АБ ЗАБЕСЬПЯЧЭНЬНІ СЕЛЬСКІХ МЯСЦОВАСЬЦЯЙ МЭДЫЦЫНСКАЮ ДАПАМОГАЮ І АБ ПАЛЕПШАНЬНІ МАТАР'ЯЛЬНА—БЫТАВОГА СТАНОВІШЧА ВУЧАСТКОВАГА МЭДЫЦЫНСКАГА ПЭРСОНАЛЮ

Для выкананьня пастановы VII-га Усебеларускага Зьезду Саветаў, Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Запрапанаваць Народнаму Камісарыяту Аховы Здароўя пасылаць, у першую чаргу, на работу ў сельскія мясьцовасьці і мястэчкі тых мэдыцынскіх работнікаў (дактароў, зубных дактароў, акушэрак, фэльчароў, фармацэўтаў і мэдыцынскіх сясьцёр), якія вучачыся на мэдыцынскім факультэце, у мэдыцынскім тэхнікуме, або ў профэсіянальных школах, атрымоўвалі дзяржаўную стыпэндыю.

2. Ордынатары клінік (навуковыя супрацоўнікі), скончыўшыя ордынатуру, а таксама пакінўшыя яе да канца тэрміну ордынатуры, павінны адслужыць на дзяржаўнай доктарскай службе, у першую чаргу ў сельскіх мясцовасьцях і ў мястэчках БССР, па вызначэньні Народнага Камісарыяту Аховы Здароўя, з разьліку адзін месяц службы за адзін месяц ордынатуры, аб чым гэтыя асобы выдаюць пісьмовыя абавязнасьці.

Увага 1. Правілы гэтага артыкулу пашыраюцца як на асоб, новапрымаемых у ордынатуры (навуковыя супрацоўнікі), так і на лічачыхся ужо на памянёных пасадах да моманту ўваходжаньня ў сілу гэтае пастановы.

Увага 2. Зазначаныя правілы не пашыраюцца на тых, скончыўшых ордынатуру дактароў, якія Народным Камісарыятам Асьветы будуць пакінуты для далейшае навукова-вучэбнае работы пры Беларускім Дзяржаўным Унівэрсытэце ў якасьці штатных асыстэнтаў.

3. Асобы, зазначаныя ў арт. арт. 1 і 2 гэтае пастановы, вызваляюцца ад адбываньня дзяржаўнай доктарскай службы, калі яна ня будзе ім дадзена паводле вызначэньня Народнага Камісарыяту Аховы Здароўя, або яго органаў на працягу трох месяцаў пасьля скан-

чэньня (а таксама пасьля пакіданьня да тэрміну) мэдыцынскае школы, або ардынатуры.

Увага. На час, прайшоўшы ад канца тэрміну навучаньня або ардынатуры да атрыманьня пасады, але ня больш трох месяцаў, НК Аховы Здароўя выдае гэтым асобам утрыманьне адпаведна з тым акладам стыпэндыі, або заработнае платы, які яны атрымоўвалі да сканчэньня мэдыцынскае школы або ардынатуры.

4. Народны Камісарыят Асьветы павінен пасылаць Народнаму Камісарыяту Аховы Здароўя зьвесткі аб ардынатарах (навуковых супрацоўніках), скончыўшых тэрмін ардынатуры, не пазьней, як за тры месяцы да гэтага тэрміну, а ў выпадку выхаду да канца тэрміну, зараз-жа, для ўнясеньня іх ў сьпісы асоб, якія назначаюцца на доктарскія пасады паводле арт. 2 гэтае пастановы.

5. Запрапанаваць мясцовым выканаўчым камітэтам, местачковым і сельскім саветам даваць тым мэдыцынскім работнікам, якія камандыруюцца ў НК Аховы Здароўя на службу ў сельскія мясцовасьці і мястэчкі не пазьней двух тыдняў пасьля іх прыбыцьця кватэры, якія аплачваюцца з сродкаў гэтых мэдыцынскіх работнікаў.

Даручыць НК Аховы Здароўя на далей, пры плянаваньні будынкаў лячэбных установ у сельскіх мясцовасьцях і мястэчках, прадугледжваць у іх кватэры для адпаведных мэдыцынскіх работнікаў.

6. Запрапанаваць адпаведным выканаўчым камітэтам прадугледжваць у мясцовым бюджэце выдаткі на забесьпячэньне доктарскіх вучасткаў патрэбнаю мэдыцынскаю літаратураю, а таксама забясьпечыць сродкамі перасоўваньня па раёну.

7. Устанавіць для вучастковых дактароў за кожныя пяць год службы тры пэрыядычныя прыбаўкі ў разьмеры 10 проц. атрымоўваемага акладу; тэрмін, які дае права на атрыманьне гэтае прыбаўкі, вылічаецца з моманту выданьня гэтае пастановы.

8. Мэдыцынскім работнікам, працаваўшым на дзяржаўнай службе ў мэдыцынскіх вучастках ня менш трох год, даецца, пры іншых роўных умовах, пераважнае права на заняцьце пасады ў гарадзкіх лячэбна-санітарных установах БССР.

9. Вучастковым дактаром, па пагляду НК Аховы Здароўя, даюцца кожныя тры годы ў межах Саюзу ССР навуковыя камандыроўкі тэрмінам да 2 месяцаў за кошт Народнага Камісарыяту Аховы Здароўя па яго каштарысу. За дактарамі, якія камандыруюцца, цалкам захоўваецца іх заработная плата, парадак камандыраваньня і замена камандыраваных вызначаецца НК Аховы Здароўя. Тэрмін, які дае права на камандыроўку, вылічаецца з часу выданьня гэтае пастановы.

10. Дзеці мэдыцынскіх работнікаў, прапрацаваўшых на дзяржаўнай службе ў мэдыцынскіх вучастках ня меньш 3-х год, прымаюцца ва ўсе школы на агульных падставах з дзецьмі рабочых і сялян.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **Яз. Адамовіч.**

Час. Вык. аб. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў БССР **З. Крэндзель.**

14-га верасьня 1926 г.
г. Менск.

Пастанова Савету Народных Камісараў Беларускае Савецкае Соцыялістычнае Рэспублікі

АБ УСТАНАЎЛЕНЬНІ ЦЭН ЛЕСУ НА ПНІ, ЯКІ АДПУСКАЕЦЦА ДЛЯ СЯЛЯНСТВА.

На грунце пастановы Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР за 18 верасьня г. г. аб адмене п. 3 пастановы ЦВК і СНК БССР за 21 сакавіка 1925 г. „аб мерах да упарадкаваньня водпуску лесу сялянскаму насельніцтву“ (З. З. БССР 1925 г. № 18, арт. 161), Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

Устанавіць цэны на лес, які адпускаецца на пні для сялянства, грунтуючыся на таксах 1924 г., пры гэтым разьмяркаваць усе лясныя дачы ня больш, як на 4 разрады ў кожнай акрузе, замест існуючых 8 разрадаў, з адпаведнаю пераацэнкаю лесу па новых разрадах з тым, каб сярэдняя па таксах 1924 г. цана ў акрузе не зьменшалася.

Старшыня Савету Народных Камісараў
БССР **Яз. Адамовіч.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў БССР **М. Мароз.**

29 верасьня 1926 г,
г. Менск.

Пастанова Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў і Народнага Камісарыяту Юстыцыі БССР

АБ ПАБУДОВЕ ПРАСЬВЕТАЎ (ВОКАН) У СЬЦЕНАХ І БРАНДМАЎЭРАХ НА СУСЕДНІЯ ЎЛАДАНЬНІ.

НКУС і НКЮ БССР даводзяць да ведама і кіраўніцтва, што пры немагчымасьці ў памяшканьнях, разьмешчаных на мяжы другога ўладаньня, пабудаваць прасьвет на вуліцу або на вучастак данага ўладаньня для адпаведнага асьвятленьня гэтага памяшканьня, дазваляецца пабудова ў сьценах і брандмаўэрах, разьмешчаных на мяжы другога ўладаньня, прасьветаў (вокан) на суседняе домаўладаньне з захаваньнем наступных правіл:

1. З жылых памяшканьняў ва ўладаньне жылога-ж памяшканьня дазваляецца пабудова ў сьценах і брандмаўэрах нястворчатых (глухіх) вокан, калі будынкі на суседнім уладаньні знаходзяцца на адлегласьці ня меней установленага разрыву, або калі вакно выходзіць адным або некалькімі паверхамі вышэй за суседній будынак, у праціўным выпадку, будуемыя ў сьценах і брандмаўэрах вокны павінны быць зашкляны па сыстэме Фальконьне (шкляною цэглаю).

2. Пабудова такіх-жа вокан з жылых памяшканьняў у суседняе ўладаньне, занятае заводам, фабрыкай або ўстановамі ваеннага Ведамства, дазваляецца толькі са згоды Кіраўніцтва фабрыкі, заводу або адпаведнае ваеннае ўстановы.

3. Пабудова такіх-жа прасьветаў у заводзкіх, фабрычных і прамысловых прадпрыемствах дазваляецца толькі ў выключных выпадках, прычым нястворчатыя вокны з звычайнымі шыбамі могуць быць зроблены толькі са згоды сумежнага дамаўладаньня.

Народны Камісар Унутраных Спраў БССР **А. Сташэўскі.**

Народны Камісар Юстыцыі БССР **М. Сегаль.**

4 жніўня 1926 г.

Цыркуляр Народнага Камісарыяту Ўнутраных Спраў БССР

АБ ВЫДАЧЫ ПАСЬВЕДЧАНЬНЯЎ І СПРАВАК АБ СЯМЕЙНЫМ І МАЕМАСНЫМ СТАНОВІШЧЫ ГРАМАДЗЯН, ПРЫЗВАНЫХ У Р. С. Ч. А.

Усім Акруговым Выканаўчым Камітэтам.

Паводле вестак, якія маюцца ў НКУС, ня ўсімі Сельскімі і Мястэчковымі Саветамі і нават Раённымі Выканаўчымі Камітэтамі выдаюцца правільныя пасьведчаньні і спраўкі аб сямейным і маемасным становішчы грамадзян, прызваных у Р. С. Ч. А. У Вышэйшую Прызыўную Камісію БССР пры хадайніцтвах аб звароце з РСЧА часта паступаюць пасьведчаньні і спраўкі: а) аб непрацаздольнасьці членаў сям'і прызнаных па становішчу здароўя тады, як устанаўленьне непрацаздольнасьці па здароўю і выдача аб гэтым дакумэнтаў можа выходзіць толькі ад Урачэбна-Кантрольных Камісій, якія існуюць пры Акруговых Аддзелах Аховы Здароўя і Райвыканкомах; толькі пасьведчаньні памянёных Камісій могуць лічыцца сапраўднымі дакумэнтамі аб непрацаздольнасьці; б) аб сямейным становішчы, з паказаньнем узросту членаў сям'і, неправеранага па мэтрычных запісах, ці пасямейных сьпісах, пры чым былі і такія выпадкі, калі чырвонаармеец прысылае з часткі пасьведчаньне Сельскага ці Местачковага Савету альбо і Райвыканкому аб сямейным становішчы з аднымі даннымі аб узросьце членаў сям'і, а праз некалькі часу ад бацькі ці маткі таго-ж чырвонаармейца паступала пасьведчаньне, выдадзенае тым-жа Сельскім ці Местачковым Саветам ці Райвыканкомам з даннымі зусім іншымі.

Тое-ж самае заўважваецца і пры выдачы пасьведчаньняў аб маемасным становішчы; часта зьвесткі аб маемасным становішчы не адпавядаюць сапраўднасьці, бяруцца са слоў і не правяраюцца, тагды як зьвесткі аб матар'яльным становішчы прызванага ў РСЧА маюць вялікае значэньне пры разгледжаньні хадайніцтваў аб звароце з РСЧА па сямейна-маемаснаму становішчу.

Усе гэта гаворыць за тое, што савецкія органы на мясцох не заўсёды ўважліва адносяцца да выдачы дакумэнтаў, дзякуючы чаму Вышэйшай Прызыўной Камісіі прыходзіцца запатрабоўваць дадаткова зьвесткі і правяраць дакумэнты, дабіваючыся пэўных данных аб сапраўдным сямейным і маемасным становішчы падаўшага просьбу аб звароце, што затрымлівае разгледжаньне хадайніцтваў і выклікае саўсім заслужаныя нараканьні.

Раённым Выканаўчым Камітэтам, Сельскім і Местачковым Саветам неабходна зьвярнуць сур'ёзную ўвагу на выдачу ў падобных выпадках дакумэнтаў аб сямейным і маемасным становішчы, маючы на ўвазе, што закон „аб абавязковай вайсковай службе“ (Збор. Законаў СССР 1925 г. № 62, арт. арт. 462 і 463) дапускае датэрміновы зварот з арміі толькі тых грамадзян, якія пры прызыве мелі права на льготу 1-га разраду (арт. арт. 91—102), а дзеля гэтага павінны быць пададзены пэўныя, а ня прыблізныя данныя аб становішчы да дню прызыву сямейным (з пэўнымі зьвесткамі аб узросьце кожнага члена сям'і) і маемасным прызванага ў РСЧА.

Гэткія-ж самыя адносіны павінны быць і да дакумэнтаў, якія выдаюцца для атрыманьня льгот пры чарговых прызывах у РСЧА і пры прызывах у тэрытарыяльныя часткі.

Дзякуючы кароткасьці службы ў Чырвонай Арміі кароткатэрміновыя водпускі чырвонаармейцам, як правіла, не павінны выдавацца і могуць выдавацца толькі ў выключных выпадках, як-та: у вы-

падку сьмерці блізкіх родных, стыхійных няшчасьцяў і інш., пасьведчаных Сельскімі ці Местачковымі Саветамі або Райённымі Выканаўчымі Камітэтамі.

Пры праверцы правільнасьці выдадзеных у гэткіх выпадках пасьведчаньняў часта здараецца, што сьмерці блізкіх родных чырвонаармейца ці стыхійных няшчасьцяў, якія сьведчыліся Сельскімі ці Местачковымі Саветамі або Райённымі Выканаўчымі Камітэтамі ў супраўднасьці ня было і пасьведчаньні зьяўляюцца незаконнымі, выдадзенымі з мэтай даць магчымасьць пабыць чырвонаармейцу дома.

Падобнага роду незаконныя дзеяньні Сельскіх і Местачковых Саветаў, а часам і Райённых Выканаўчых Камітэтаў, прыносяць вялікую шкоду справе падрыхтоўкі маладняка да абароны Савецкай Краіны на выпадак небясьпечнасьці, не гаворачы ўжо аб падрыве Савецкай Улады на мясцох, бо аб выдачы фіктыўных дакумэнтаў становіцца вядомым і насельніцтву і чырвонаармейцам вайсковых частак.

Паказаныя недахопы можна вытлумачыць неўважлівымі адносінамі працаўнікоў сельскіх установ пры выдачы ў паказаных вышэй выпадках дакумэнтаў.

Каб зьнішчыць адзначаныя дэфекты, Народны Камісарыят Унутраных Спраў просіць зрабіць адпаведнае распараджэньне Райённым Выканаўчым Камітэтам і папярэдзіць іх, што ў далейшым пры выяўленьні няправільнасьці выдадзеных дакумэнтаў, вінаватыя ў гэтым асобы будуць прыцягвацца да адказнасьці.

Народны Камісар Ўнутраных Спраў БССР **А. Сташэўскі.**

Начальнік Інформацыйна-Інструктарскага Аддзелу НКУС **К. Веразінскі.**

1 верасьня 1926 г.
№ 262.

Инструкция к постановлению Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР от 18 сентября 1926 года

О МЕРОПРИЯТИЯХ ПО ДОРОЖНОМУ СТРОИТЕЛЬСТВУ СЕЛЬСКОГО ЗНАЧЕНИЯ*).

1. Сельским и местечковым Советам предоставляется право привлечения трудоспособного населения с имеющимся у него рабочим скотом, как-то: лошадьми, волами и проч., к работам по ремонту и восстановлению дорог и мостов сельского значения, для чего сельсоветы созывают общее собрание граждан и предварительно обсуждают все вопросы, касающиеся дорожного строительства, согласно § 3 Постановления ЦИК и СНК БССР.

2. В состав работ, подлежащих к выполнению силами местного населения, должны входить работы, не требующие применения особо квалифицированного труда. К таковым относятся массовые работы по улучшению полотна дороги, восстановлению и ремонту мостов до 5 пог. саж., земляные работы, мелкие работы по устройству гатей, пропуску воды, мелкие деревянные работы, работы по заготовке лесных, каменных и друг. материалов, разработке карьеров, вывозка и доставка материалов, очистка мест заготовок и проч.

3. Привлечение к трудовому участию в дорожных работах вовсе не распространяется на лиц, указанных в Кодексе Законов о Тру-

---

*) Гл. Пастанову на стар. 10.

де, ст. ст. 12 и 13, как то: а) не достигшие 18-ти лет, б) больные и увечные, в) временно утратившие трудоспособность на срок, необходимый для ее восстановления, г) беременные женщины на период времени за 8 недель до родов и роженицы в течении 8 недель после родов, д) женщины, кормящие грудью, е) инвалиды труда и войны, ж) женщины имеющие детей до 8-летнего возраста, при отсутствии лица ухаживающего за ними и з) лица административно-служебного персонала.

Примечание. Сельсоветы имеют право устанавливать и другие категории лиц, подлежащих освобождению от работ, с последующим утверждением РИК'а.

4. Использование рабочего скота в дорожных работах не допускается в нижеследующих случаях:

а) когда предстоящие работы ввиду физического состояния скота могут вывести его из работы на продолжительное время или сделать совершенно неработоспособным;

б) при заболевании заразными болезнями, требующими изоляции;

в) из селений, где скот находится в карантине;

г) при заболевании, сопровождающемся лихорадкой, и при других эпизоотических заболеваниях по удостоверению ветеринарного врача;

д) при хромоте, вызванной каким либо острым заболеванием или обострившемся хроническим состоянием;

е) в тех случаях, когда ветеринаром с лечебной целью сделано какое либо острое втирание или прижигание в области конечностей;

ж) скот, находящийся на излечении в ветеринарных лечебницах;

з) скот в течение 2-х недель после переболевания острыми лихорадочными болезнями, если замечается общая слабость;

и) маток в течение 2 месяцев до выжеребки и в течение 2 месяцев после выжеребки, если плод родился живым и выкармливается маткой;

к) моложе 3 лет;

л) в случае утраты трудоспособности в размере 40 и более процентов.

Примечание. Сельские и местечковые Советы могут устанавливать и другие льготы по освобождению от работы скота, по утверждению РИК'ов.

5. Привлечение населения к трудовому участию в работах дорожного строительства не допускается в период наибольшей занятости полевыми работами (весенняя вспашка, вывозка навоза, сенокос, уборка зерновых хлебов и посевов озимых и яровых, вспашка на зябь и уборка поздних корнеплодов).

6. Район привлечения к работам не должен превышать в радиусе 10-ти верст. Исключение представляет лишь транспортировка дорожных материалов.

7. При привлечении местного населения к работам по восстановлению и ремонту дорог сельского значения, Сельсоветы распределяют работы пропорционально между всеми слоями привлекаемого населения и к дорожным работам в соответствии с наличием живого инвентаря и рабочей силы в каждом отдельном крестьянском хозяйстве, а также мощностью последнего.

8. Общее количество рабочих дней в году намечается сельскими и местечковыми Советами в зависимости от намеченной программы работ. Определенное сельскими или местечковыми Советами количество рабочих дней рассматривается и согласовывается на общем собрании граждан. Общее количество рабочих дней по району утверждается соответствующим РИК'ом; причем РИК'и в случае установления сельскими или местечковыми Советами чрезмерно обременительного для населения количества рабочих дней, могут уменьшить таковые по отдельным районам работ.

9. Сельские и местечковые Советы намечают прикрепление участков дорог к отдельным селениям и поселкам, об'единяемым этими Советами и, по согласовании этого вопроса на общем собрании граждан сельской местности (сходе), представляют на утверждение Райисполкома. Причем, прикрепление участков дорог к отдельным селениям в отношении их размера производится применительно к числу жителей и рабочего скота, а также мощности хозяйства каждого отдельного селения.

10. Дороги и мосты специального значения, обслуживающие нужды каких нибудь учреждений или предприятий (санатории, дачи, заводы, фабрики, фабр.-зав. поселки и друг.) восстанавляются и ремонтируются силами и средствами этих предприятий.

11. По получении РИК'ами настоящей инструкции каждый РИК созывает совещание из Председателей сельских и местечковых Советов своего района, на котором оглашается постановление ЦИК'а и СНК БССР о мероприятиях по дорожному строительству сельского значения, а также данная инструкция, после чего устанавливается:

а) порядок составления списка дорог, скорейшее восстановление которых необходимо;

б) порядок прикрепления участков дорог к отдельным селениям;

в) возможное количество дней в году трудового участия населения в дорожном строительстве;

г) выявление степени возможности материальной, финансовой и технической помощи в этом деле со стороны РИК'ов и Окрисполкомов.

12. По получении указаний от РИК'ов сельские и местечковые Советы созывают общее собрание граждан данной местности или селения, на которых разрешается вопрос о порядке участия граждан в улучшении и ремонте своих дорог, о числе рабочих дней в году, о районе работ и, если собрание делается для группы селений, об'единяемых сельским советом, то на этом собрании производится распределение участков между селениями.

13. Для технической подготовки работ Окрисполкомы через посредство Дор. П/отделов Окркомхозов рассылают для руководства РИК'ам указания по исчислению количества работ, потребной рабсилы и материалов по каждой работе.

На основании этих указаний по получении соответствующих раз'яснений от РИК'ов, Сельсоветы сообщают РИК'ам перечень всех дорог и мостов, подлежащих восстановлению с указанием характера работ и их примерного количества.

14. На основании сведений, предусмотренных ст. 16, Райисполкомы, сообразуясь с имеющимися возможностями удовлетворения мест лесными и другими материалами и количеством имеющихся рабочих, а также своими бюджетными возможностями, составляют план работ по району на предстоящий операционный год.

15. Сводка потребных материалов, составленная РИК'ами на всю территорию района с указанием мест откуда эти материалы могли бы быть получены, представляется РИК'ами в Окрисполкомы и Окрисполкомы по проверке этих сводок делают заявки на лес в соответствующие органы и по получении разрешения рассылают через РИК'и Сельсоветам. Разрешение на право брать камень, гравий, песок, глину Окрисполкомы и РИК'и выдают в зависимости от своих прав на соответствующие карьеры, из карьеров же других ведомств наряды на эти материалы получаются в установленном порядке.

Прочие материалы, как например: инструменты, гвозди, железо, Окрисполкомы и РИК'и приобретают на свои средства и отпускают Сельсоветам, причем все материалы, нужные для работ, должны быть заготовлены и развезены на места до начала работ.

16. Одновременно с представлением сводок потребных материалов, РИК'и представляют в Окрисполком сведения о предстоящих в данном операционном году работах, которые непосильны для РИК'ов в отношении их технической разработки, на предмет составления проектов этих работ техническим аппаратом Окрисполкомов.

17. Все дорожные работы, намеченные к исполнению, разбиваются Сельсоветами между отдельными селениями и отдельными гражданами селений на уроки с установлением начала и приблизительного времени окончания работ.

18. После окончательной увязки всей предстоящей работы по району РИК'и озабочиваются обеспечением технического надзора за их выполнением, как своими средствами, так и за счет Окрисполкомов.

19. Сельские и местечковые Советы на основании имеющихся у них посемейных списков и других сведений в кратчайший срок составляют списки граждан обязанных принять трудовое участие в дорожном строительстве с указанием в них числа дней работы каждого гражданина, способов участия (с рабочим скотом или без такового) и характера работы; причем эти списки по согласовании на общем собрании граждан вывешиваются в установленном месте для об'явления и за две недели до установленного срока начала работ. Сельсоветы через сельского исполнителя об'являют под расписку гражданам место и время производства работ, намеченных каждому гражданину.

20. Согласно утвержденного плана работ граждане выходят на работу со своими топорами, лопатами и пилами. Другой потребный инструмент они получают от Сельсовета через исполнителя. Граждане, обязанные явиться на работу со своим скотом, должны привести таковой в надлежащей запряжке.

21. Сельские и местечк. Советы ведут учет исполненных каждым гражданином работ, способа и порядка этого выполнения.

22. По окончании работ производится их свидетельствование и приемка по всей территории района комиссией, назначаемой Райисполкомом, в каковые входит представитель РИК'а (желательно специалист).

23. В обязанности комиссии, кроме приемки и освидетельствования работ, входит изучение и сравнение результатов работ разных Сельсоветов, на предмет внесения потребных поправок в работу на будущее время. По приемке работ Комиссии РИК'ов представляют в Окрисполкомы материалы по проведению трудового участия, как в отношении учета выполненных работ, израсходования материалов, так и количества принимавших участие в работах граждан.

24. На Окружные и Районные Исполнительные Комитеты возлагается ответственность за своевременную и правильную вышеуказанную организацию, как технической подготовки работ, так и их проведения.

25. Общее наблюдение за производимыми в пределах округа работами, за материальной, финансовой и технической помощью возлагается на Окружные Исполнительные Комитеты.

26. Лица, виновные в бесхозяйственном использовании населения в дорожных работах, подлежат ответственности по 127 ст. Уголовного Кодекса.

27. Все жалобы на неправильные действия местных органов власти и отдельных лиц в связи с выполнением дорожных строительных работ подаются в установленном порядке в соответствующие Исполнительные Комитеты.

Народный Комиссар Внутренних Дел БССР **А. Сташевский.**

Начальник Управления Коммунального Хозяйства
НКВД **Г. Рубинштейн.**

Заведыв. Дор. Отделом Инженер **И. Павлов.**

30-го сентября 1926 г.

Узгоднена з ЦСПСБ і Ц. П. Саюзу
Рабземлес.

Інструкцыя Народнага Камісарыяту Працы і Народнага Камісарыяту Унутраных Спраў БССР

АБ ПАРАДКУ РЭГІСТРАЦЫІ ЗГОД (ПРАЦОЎНЫХ УМОЎ) З БАТРАКАМІ.

На падставе арт.арт. 2—7 Інструкцыі Савету Народных Камісараў БССР за 12/VIII-25 г., выданае да часовых правіл „аб умовах ужываньня дапаможнай наемнай працы у сялянскіх гаспадарках“ (Зб. Законаў 1925 г. № 42, арт. 351) НКП і НКУС БССР пастанавілі, зацьвердзіць наступныя правілы рэгістрацыі працоўных умоў і ўзор кнігі.

1. Наймальнік павінен зрабіць умову ў пісьмовай форме у 3-х паасобніках за свой кошт, у тым выпадку, калі ад імя батрака ўмову робіць профсаюз складаньне апошняй у 4 паасобніках зьяўляецца абавязкам саюзу.

2. Умовы, складзеныя ў патрэбным ліку паасобнікаў, падаюцца ў Сельсавет наймальнікам, а ў тым выпадку, калі умова зроблена саюзам—апошнім.

3. Усе паасобнікі ўмовы павінны быць Сельсаветам праверáны для устанаўленьня тожсамасьці. У тым выпадку, калі подпіс зроблен за няпісьменных, Сельсавет павінен упэўніцца, што подпіс зроблен сапраўды згодна просьбы няпісьменнага, а роўна пасьведчыць гэтыя подпісы.

4. У тым выпадку, калі ўмовы маюць уласнаручныя подпісы наймальніка і асобы, якая наймаецца, прысутнасьць апошніх пры рэгістрацыі не абавязкова.

Увага. У тым выпадку, калі ўмова мае подпіс за няпісьменнага, прысутнасьць абодвых старон абавязкова, пры гэтым умова павінна быць агалошана прадстаўніком Сельсавету.

5. Пасьля выкананьня паказанага ў арт. арт. 1—4 гэтае Інструкцыі Сельсавет запісвае ўмову у асобную кнігу рэгістрацыі працоўных умоў, якую трэба вясьці па наступнай форме:

№№ п./п.	Год, месяц і час рэгістрац. умовы.	Прозьвішча імя і імя па бацьку наймальніка і яго месца жыцьця.	Прозьвішча імя і імя па бацьку кожнага батрака.	Узрост нанятага і яго род. м.-ж.	Тэрмін найму.	Умова зроблена пры удзеле профсаюзу або без яго ўдзелу.

6. Пры рэгістрацыі умовы на ўсіх паасобніках робіцца надпіс „зарэгістрован у .... Сельсавеце па кнізе працоўных умоў за №.............. „ “.............. 192 г.„ Надпіс павінен быць пасьведчаны подпісам Старшыні Сельсавету, або асобы, якае яго заступае і пячаткой.

7. Наймальнік і батрак атрымоўваюць па аднаму паасобніку зарэгістраванай умовы. У тым выпадку, калі пры складаньні умовы прымаў удзел прадстаўнік саюзу, адзін паасобнік умовы трэба даць і саюзу. Пры выдачы ўмовы старанам і саюзу—падпіска аб атрыманьні робіцца на першатворы, які застаецца ў Сельсавеце.

8. Кнігі рэгістрацыі працоўных умоў павінны быць пранумараваны і прашнураваны Райёным Выканаўчым Камітэтам і захоўвацца у Сельсавеце.

9. Сельсаветы 15 кастрычніка і 15 красавіка падаюць у Акруговую Інспэкцыю Працы справаздачу аб умовах, якія зарэгістраваны ў працягу 6 месяцаў па форме № 2, якая пры гэтым далучаецца.

10. Акруговая Камара Інспэкцыі Працы складае сводную справаздачу па ўсей акрузе па гэтай же форме і да 15 лістапада і 15 траўня падае ў НКПрацы БССР.

ДАДАТАК: форма № 2.

Нам. Народнага Камісара Працы
БССР **Алесін.**

Народны Камісар Унутраных Спраў БССР **А. Сташэўскі.**

20 верасьня 1926 г.
№ 53.

Форма № 2.

Падаецца 15 кастрычніка і 15 красавіка ў Акруговую Інспэкцыю Працы.

Ведамасьць аб працоўных умовах, якія зроблены з батракамі
з .... 192...... г. па .... 192...... г.
Акруга .... Райён ....
Сяло ....

Агульны лік зробленых умоў.	У гэтым ліку з удзелам профсаюзу.	Умовы зроблены на тэрмін.			Агульны лік наймаўшыхся.	З I X.					
						Мужчын.			Жанчын.		
		Да 3-х месяцаў	Да 6-ці месяцаў	Да 12 месяцаў		Да 14 г.	Ад 14 да 18 г.	Старэй чым 18г.	Да 14 г.	Ад 14 да 18 г.	Старэй чым 18г.

Старшыня Сельсавету (подпіс)

(М. П.)

Циркуляр Народного Комиссариата Труда БССР и ЦСПСБ

О ПОРЯДКЕ НАПРАВЛЕНИЯ ТРУДОВЫХ КОНФЛИКТОВ.

Инспекциям (Отделам) Труда и всем профорганизациям.

За последнее время наблюдается сильный рост конфликтов, поступающих на разрешение примирительных камер и третейских судов; причем рост этот идет преимущественно за счет мелких индивидуальных конфликтов, главным образом, искового характера, возникающих на почве невыполнения нанимателем существующих условий труда, установленных договорами, или на почве применения законодательства о труде.

Это явление об'ясняется, главным образом, тем, что союзы и их органы передают конфликты в примирительно-третейские органы, не оценивая сущность конфликта и не выясняя оснований и необходимости для направления данного конфликта в примкамеру или в третсуд. Основной целью организаций примкамер и третсудов является разрешение конфликтов по заключению, выполнению, толкованию и изменению колдоговоров и тарифсоглашений, а из конфликтов по труддоговорам (индивидуальным и групповым) лишь тех, в коих со стороны рабочих выступает соответствующий профсоюз и которые возникают на почве установления новых изменений будущих условий труда или по своей серьезности имеют важное значение для профсоюзов и хозорганов.

Указанное выше положение приводит к ряду отрицательных явлений: вследствие загруженности примкамер и третсудов мелкими конфликтами, носящими преимущественно характер денежного иска, и в связи с крайней ограниченностью штатов органов НКТ—понижается степень изучения, тщательность и серьезность подхода к разрешению данного конфликта; в результате часто выносятся необоснованные решения и увеличивается число жалоб в порядке надзора на решения примирительно-третейских органов; разбор в примкамерах и третсудах конфликтов, носящих характер денежного иска нецелесообразен, так как связан с необходимостью точного выяснения и установления тех или иных фактов, путем вызова свидетелей, экспертизы и т. д., к чему судебные органы гораздо более приспособлены. Наконец, в связи с отсутствием у примирительно-третейских органов понудительного аппарата истцам—в случае невыполнения нанимателем добровольного решения третсуда, приходится обращаться для получения исполнительного листа в нарсуд (трудсессию), что создает лишнюю задержку в реальном разрешении спора.

На основании изложенного и в целях сосредоточения внимания примирительно-третейских органов на разрешении более серьезных конфликтов, по заключению, толкованию и изменению колдоговоров, НКТ БССР и ЦСПСБ предлагают в конфликтной практике руководствоваться нижеследующим:

1. По всем возникающим конфликтам союзные органы должны производить тщательное изучение, как в сущности данного конфликта, так и мотивов разногласия сторон в отношении каждого спорного вопроса, выясняя обоснованность требований и предложений каждой стороны и лишь после этого принимать меры к тому или иному направлению конфликтов.

2. В примкамеры и третсуды должны направляться, как правило, лишь конфликты, возникающие на почве заключения, толко-

вания, выполнения и изменения колдоговоров и тарифсоглашений, споры по вопросам об устранении правил внутреннего распорядка, табели взысканий, общей разбивки должностей по тарифным разрядам, размеров премирования, норм выработки, сдельных расценок и тому подобные споры, возникающие на почве установления или изменения будущих условий труда, а также вопросы, разрешение которых, согласно действующему законодательству о труде, составляют исключительную компетенцию примирительно-третейских органов, как например: об увольнении по п. „в", „г" ст. 47 Кодекса Законов о Труде, об отстранении от работы или освобождении нанимателя от уплаты зарплаты в случаях, предусмотренных ст. ст. 2 и 3 раз'яснения НКТ БССР от 30 июня 1925 года, о применении п. „д" ст. 47 Код. Зак. о Труде или в тех случаях, когда при возникновении этих конфликтов стороны в РКК не пришли к соглашению.

3. Все индивидуальные или групповые споры по труддоговорам, имеющие характер денежных исков, как-то: о расчете по зарплате, о выходном пособии, об оплате за сверхурочные работы и т. д. подлежат направлению непосредственно истцами или союзными органами на разрешение нарсудов (трудсессий) за исключением лишь тех случаев, когда конфликт имеет серьезное значение с союзной или хозяйственной точки зрения.

4. Органы НКТ при поступлении к ним на разрешение примкамеры или третсуда конфликтов, направленных профсоюзами без соблюдения изложенных выше требований, должны путем согласования вопроса с союзными организациями добиваться выполнения последними указанных правил прежде, чем принять конфликт (относящийся к категории дел, указанных в ст. 3 настоящего циркуляра) к разрешению в примкамере или третсуде.

Народный Комиссар Труда БССР **Ерофеев.**

Зам. Зав. ОТЭ ЦСПСБ **Каган.**

Управделами НКТ **Акулов.**

20 сентября 1924 г.
№ 54.

Постановление Народного Комиссариата по Внешней и Внутренней Торговле БССР

ОБ УСТАНОВЛЕНИИ ПРЕДЕЛЬНЫХ НАДБАВОК НА СЕЛЬДИ.

Народный Комиссариат по Внешней и Внутренней Торговле БССР настоящим постановляет установить следующие предельные надбавки на сельди:

1. При продаже полуоптом—в окружных городах (Окрсоюзы и др.), в среднем по БССР установить надбавку в размере 9,5% на основную цену треста.

Примечание 1. К указанным в п. 1 надбавкам прибавляется фактическая стоимость провоза и доставки.

Примечание 2. Провоз вместе с доставкой для г. Минска условно определить: для астраханских и петровских сельдей 12,5%.

2. При продаже в розницу в окружных городах (Церабкоопы и др.)—установить надбавку в размере 18% на основную цену треста.

Примечание 1. К указанным в п. 2 надбавкам прибавляется фактическая стоимость провоза и доставки.

Примечание. 2. Стоимость тары определить в среднем до 17°/о для петровских сельдей и до 18°/о—для астраханских.

3. При продаже в розницу в сельских местностях—установить надбавку в размере 25°/о на основную цену треста.

Примечание 1. К указанным в п. 3 надбавкам прибавляется фактическая стоимость провоза и доставки.

Примечание 2. Стоимость тары определить в среднем до 17°/о для петровских сельдей и до 18°/о—для астраханских.

4. Окркомторгам поручается, на основании установленных надбавок, определить на местах предельные розничные цены.

5. Настоящее постановление входит в силу со дня опубликования.

6. Виновные в нарушении настоящего постановления подлежат ответственности по ст. ст. 106 и 141 Угол. Кодекса.

Народный Комиссар по Внешней и Внутренней Торговле БССР **Адамайтис**.

Уполномоченный Республиканской Комиссии по Снижению Розничных Цен **Найдус**.

24-го августа 1926 г.
№ 22.

Выдана ў разьвіцьцё арт. 91 Вэтэрынарнага Уставу БССР.

Інструкцыя аб межах веданьня і парадку дзейнасьці Вэтэрынарна-Выканаўчых Камісій.

I. ПОВАДЫ ДЛЯ СКЛІКАНЬНЯ ВЭТЭРЫНАРНА-ВЫКАНАЎЧЫХ КАМІСІЙ.

§ 1. Вэтэрынарна-выканаўчая камісія (вэтвыканкамісія) склікаецца для правядзеньня ўстаноўленых Вэтэрынарным Уставам і выдаваемымі ў разьвіцьцё яго інструкцыямі і правіламі мерапрыемстваў супроць эпізоотый у тых выпадках, калі зьявіўшаяся заразная хвароба на жывёле (эпізоотыя) пагражае моцным распаўсюджаньнем.

§ 2. Скліканьне Вэтэрынарна- Выканаўчае Камісіі абавязкова ў тых выпадках, калі пры правядзеньні мерапрыемстваў супроць эпізоотый патрэбна зрабіць ацэнку перад убоем одчужаемае жывёлы відочна-хворых, падазроных па захварэньні і падазроных у заражэньні жывёл ў выпадках, паказаных арт. арт. 15, 19, 28, 32, 43 і 53, і перад вытварам вымушаных прывівак пры заразных захварэньнях, паказаных у арт. 98 Вэтэр. Уставу, з выдачай пасьля гэтага ўласьнікам узнагароды за забітых і паўшых ад прывівак жывёл.

§ 3. Вэтэрынарна-выканаўчая камісія склікаецца па распараджэньню падлеглае ўлады.

II. РАЙЁН ДЗЕЙНАСЬЦІ ВЭТЭРЫНАРНА-ВЫКАНАЎЧАЙ КАМІСІІ, ПАРАДАК І ТЭРМІН СКЛІКАНЬНЯ ЯЕ.

§ 4. Вэтэрынарна-выканаўчая камісія ў залежнасьці ад разьмеру і ступені небясьпекі эпізоотый, можа распаўсюджваць сваю дзейнасьць на заражаную гаспадарку (двор) ці на групу гаспадарак, на сяленьне, ці групу іх, на райён ці акругу. Прычым ў выпадку, калі сфэра дзейнасьці камісіі абмяжоўваецца тэрыторыяй аднаго сяленьня, ці часткі яго, скліканьне камісіі праводзіцца сельскім саветам, а пры пашырэньні райёну дзейнасьці вэтэрынарна-выканаўчай камісіі на групу залюдненых пунктаў, належачых да аднаго райёну—Рай-

ённым Выканаўчым Камітэтам, а ўваходзячых у склад двух і больш раёнаў—адпаведным Акруговым Выканаўчым Камітэтам.

§ 5. Паказанымі ў § 4 органамі Вэтэрынарна-выканаўчая камісія склікаецца безадкладна і не пазьней сутачнага тэрміну з часу атрыманьня ад падлеглага вэтэрынарнага ўрача заявы аб склíканьні.

III. СКЛАД ВЭТЭРЫНАРНА-ВЫКАНАЎЧАЙ КАМІСІІ. РАЗЬМЕРКАВАНЬНЕ АБАВЯЗКАЎ ПАМІЖ ЧЛЕНАМІ ЯЕ І ПАРАДАК ВЯДЗЕНЬНЯ СПРАЎ КАМІСІІ.

§ 6. Членамі вэтэрынарна-выканаўчай камісіі зьяўляюцца: 1) прадстаўнік мясцовае ўлады (старшыня камісіі), 2) упаўнаважаны па правядзеньню мерапрыёмстваў супроць эпізоотый ў данным раёне вэтэрынарны ўрач; 3) прадстаўнік мясцовага насяленьня ў асобе старшыні ці аднаго з членаў мясцовага вэтэрынарна-санітарнага апекаваньня.

§ 7. Вэтэрынарна-выканаўчай камісіі даецца права запрашаць для консультацыі другіх, апрача ўваходзячага ў яе склад ў якасьці абавязковага члена, вэтэрынарных ўрачоў і прадстаўніка мясцовага санітарнага нагляду з правам дарадчага голасу. У выпадку разьмяшчэньня вайсковай часьці ў раёне дзейнасьці вэтэрынарна-выканаўчай камісіі, ў склад яе на правох члена уваходзіць прадстаўнік ад памянутай часьці з правам дарадчага голасу.

§ 8. Дзелаводзтва вэтэрынарна-выканаўчай камісіі вядзецца тэхнічным апаратам адпаведнага сельсавету, Раённага Выканаўчага Камітэту, ці Акруговага Выканаўчага Камітэту пад кіраўніцтвам уваходзячага у склад яе вэтэрынарнага ўрача.

§ 9. Пытаньні ў Вэтэрынарна-Выканаўчай Камісіі вырашаюцца простай большасьцю галасоў. Калі пры правядзеньні мерапрыемстваў супроць эпізоотыі застаецца пры асобнай думцы вэтэрын. ўрач, Камісія праводзіць тыя мерапрыемствы, якія паказаны вэтэрынарным ўрачом, прычым апошні паведамляе аб гэтым на распараджэньне падлеглага акруговага ўрача.

§ 10. Аб адчыненьні свае дзейнасьці вэтэрынарна-выканаўчая камісія складае акт з адзначэньнем даты і з паказаньнем удзельнікаў, прычын скліканьня, канстатаванае заразнае хваробы, налічча жывёлы, успрыймальнай да захварэньня ў небясьпечнай гаспадарцы (сяленьні, стадзе), ліку зарэгістраваных хворых, падазроных ў захварэньні і падазроных ў заражэньні жывёл і прынятых да спыненьня хваробы мерапрыемстваў, выпадках адчужэньня жывёлы ў мэтах убою, а таксама зьністажэньня заражаных прадметаў; у актах павінны паказвацца разьмеры ацэнкі іх і матывіраваныя заключэньні камісіі адносна выдачы ці адмовы ў выдачы пацярпеўшым ўласьнікам жывёлы ўзнагароды. Адпаведныя акты Вэтэрынарна-выканаўчая камісія складае таксама аб усіх пасьледуючых сваіх дзеяньнях, рашэньнях і пастановах.

Увага. У выпадках, калі вэтэрынарным урачом робіцца ўскрыцьце жывёлы, паўшай у час дзейнасьці Вэтэрынарна-выканаўчай Камісіі ці забітых па яе распараджэньню, да актаў камісіі прыкладаюцца пратаколы ўскрыцьця.

§ 11. Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія падае праз уваходзячага ў яе склад вэтэрынарнага ўрача ўсе акты аб сваіх дзеяньнях, рашэньнях і пастанаўленьнях акруговаму вэтэрынарнаму ўрачу.

§ 12. У выпадках, паказаных у Вэтэрынарным Уставе і ў выдаваемых у разьвіцьце яго інструкцыях і правілах, мясцовых абавязковых пастановах і спэцыяльных інструкцыях для органаў мясцовай улады і міліцыі адносна абавязкаў іх у барацьбе з эпізоотыямі,

Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія пры правядзеньні мерапрыемстваў зьвяртаецца за дапамогай да паказаных органаў улады і міліцыі.

IV. МЕЖЫ ВЕДАНЬНЯ ВЭТЭРЫНАРНА-ВЫКАНАЎЧАЙ КАМІСІІ.

§ 13. У адпаведнасьці з родам эпізоотыі, характарам і разьмерам распаўсюджаньня яе, мясцовымі гаспадарчымі ўмовамі і абставінамі даннага часу, Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія прыймае і прад'яўляе да абавязковага выкананьня ўласьнікам і асобам, іх заменяючым, незалежна ад іх згоды, мерапрыемствы па спыненьню і папярэджаньню эпізоотыі ў адпаведнасьці з прапановамі Вэтэрынарнага Ўставу, выдаваемых у разьвіцьце яго правіл, палажэньняў, інструкцый і мясцовых абавязковых пастаноў.

§ 14. Пры невыкананьні ўласьнікамі жывёлы і другімі грамадзянамі, а таксама службовымі асобамі распараджэньняў Вэтэрынарна-выканаўчай Камісіі, яна ўваходзіць з прадстаўленьнем да падлеглых органаў улады аб пабуджэньні ці прыцягненьні вінаватых у парушэньні Вэтэрынарнага Ўставу да адказнасьці.

V. ПАРАДАК ДЗЕЙНАСЬЦІ ВЭТЭРЫНАРНА-ВЫКАНАЎЧАЙ КАМІСІІ.

А. Мерапрыемствы ў адносінах да жывёлы, успрыймальнай да заразнай хваробы.

§ 15. Па адчыненьні свае дзейнасьці Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія перш за ўсе ўяўляе налічча ў заражаных гаспадарках жывёлы, успрыймальнай да хваробы, якая ўстаноўлена вэтэрынарным урачом, а ў пасьляйдучым часе вядзе вучот налічча прыбытку і страты такое жывёлы ў небясьпечным пункце (п. 8 арт. 14 Вэтэрынарнага Ўставу) па зацьверджаных Вэтэрынарным Кіраўніцтвам узорах, з налажэньнем у выпадку патрэбы на жывёлу заражаных гаспадарак плёмб ці клеймаў (п. 17, арт. 14).

§ 16. У выпадках, калі маецца толькі падазрэньне на занос чумы рагатае жывёлы ці павальнага запаленьня лёгкіх буйнае рагатае жывёлы ці заразных хвароб сьвіньней у мясцовасьцях, якія да гэтага часу былі пазбаўлены ад гэтых эпізоотый, калі ўваходзячы ў склад камісіі вэтэрынарны ўрач знаходзіць неабходным, у мэтах точнага ўстанаўленьня характару хваробы зрабіць убой аднае ці некалькіх жывёлін (арт. 90) Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія робіць ацэнку паказаных вэтэрынарным урачом жывёлін (арт. 97) і робіць распараджэньне аб убоі іх.

§ 17. Роўналежна з вучотам налічча жывёлы Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія праробляе праз уваходзячага ў яе склад вэтэрынага ўрача, а ў выпадку патрэбы і другіх вэтэрынарных урачоў, агляд і дасьледаваньне ўсяе жывёлы заражаных гаспадарак, а таксама высьвятляе:

а) з якога часу існуе хвароба ў даннай гаспадарцы;

б) якая жывёла і адкуль за час існаваньня хваробы ў бліжэйшыя 2—3 месяцы, перад выяўленьнем яе, паступіла ў гаспадарку і куды выбыла з яе і

в) з якой жывёлай датыкалася за паказны час у прад'ідучым пункце хворая жывёла.

§ 18. Пасьля высьвятленьня азначаных у папярэднім артыкуле абставін Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія пры дапамозе Сельсавету ці адпаведнага органу ўлады аб'яўляе заражаныя гаспадаркі (двары) небясьпечнымі па даннай эпізоотыі і паведамляе аб зьяўленьні яе мясцовае насельніцтва, падлеглую ўладу суседніх пунктаў, якім памеркаваньнях камісіі можа пагражаць небясьпека заносу заразы, начальнікаў разьмешчаных у райёне дзейнасьці камісіі вайсковых чась-

цей і мясцовых прадстаўнікоў мэдыка-санітарнага нагляду (пры зьяўленьні хвароб якім падпадаюць жывёла і чалавек), затым на аснове заключэньня ўваходзячага ў склад яе вэтэрынарга ўрача, Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія ўстанаўляе налічча ў заражанай гаспадарцы (сяленьні, стадзе) хворае, падазронае па захварэньні і падазронае ў захварэньні жывёлы і ў адпаведных выпадках прыймае меры з ліку пералічаных ніжэй:

а) пагалоўнае ці частковае дасьледваньне жывёлы ўваходзячым у склад вэтэрынарнае камісіі ўрачом ці пры ўдзеле запрошаных у дапамогу яму другіх вэтэрынарных урачоў у заражаным пункце ці ў небясьпечнай мясцовасьці;

б) забараненьне без дазволу і ў падлеглых выпадках без папярэдняга абгляду вэтэрынарным урачом продажу, вываду і вывазу з заражанае гаспадаркі, сяленьня і аб'яўленых небясьпечнымі мясцовасьцяй (п. 9 арт. 14), а таксама прыводу са староны (п. 10 арт. 14) жывёлы, выводу жывёлы з заражаных гаспадарак на агульныя пашы і вадапоі (п. 6 арт. 14), забараненьне агульных для жывёлы заражаных сяленьняў (стад) пашы і выдапою (п. 14, арт. 14), забараненьне злучак (п. 15, арт. 14), вытвару жывёле крывавых опэрацый (п. 16, арт. 14), продажу і ўбою жывёлы на мяса (п. 6 і 7 арт. 14) і для другіх мэт (п. 6, арт. 14);

в) вытвар у выпадках, прадугледжаных законам, лячэньня (п. 5 арт. 14) вэтэрынарным урачом Камісіі ці староньнім для яе вэтэрынарным урачом пад кантролем вэтэрынарнага ўрача Камісіі хворае заразнымі хваробамі жывёлы пры яшчуры (арт. 25), гэморрагічных сэптытэміях (арт. 37), пошасным выкідышы рагатае жывёлы і коней (арт. 38), эпізоотычным лімфангоніце (арт. 45), мыце (арт. 46), інфлуэнцыі і контангіознай плеўропнеўманіі коней (арт. 47), злучнай хваробе (арт. 48), рожы і чуме сьвіней (арт. 50) і халеры, чуме і дыфтэрыце птушак (арт. 54);

г) вытвар вэтэрынарным урачом камісіі ці пад яго контролем пабочным вэтэрынарным урачом у прадугледжаных законам выпадках жывёле. заражанае гаспадаркі (сяленьня ці стада) дыагностычных прывівак (п. 4 арт. 14) пры сапе (арт. 44) і тубэркулёзе (арт. 31) забясьпечных, вымушаных і лячэбных: пры чуме рагатае жывёлы (арт. 15), пошасным запаленьні лёгкіх (арт. 21), яшчуры (арт. 26) сібірскай язьве, сімптоматычным карбункуле (арт. 27), шаленстве (п. „б" арт. 34) геморрагічных сэптытэміях (арт. 37), воспе авец (арт. 40), рожы і чуме сьвіней (арт. арт. 51 і 52) і халеры птушак (арт. 55);

д) забіваньне прызнаных вэтэрынарным урачом хворых сапам коней (арт. 43), чумой рагатае скаціны (арт. 15), шаленствам усякага роду жывёлы (арт. 32) з пасьляйдучым зьністажэньнем ці выкарыстаньнем трупаў (п. 3 арт. 14), а жывёлы хворае пошасным запаленьнем лёгкіх буйнае рагатае скаціны (арт. арт. 19—21), сухотамі (арт. 28) і заразнымі хваробамі сьвіней з пасьляйдучым выкарыстаньнем на мяса (п. 2 арт. 14) у выпадках, прадугледжаных правіламі вэтэрынарна-санітарнага абгляду ўбойнае жывёлы і дасьледваньня і бракоўкі мясных продуктаў, выданых Наркамземам;

е) забіваньне жывёлін, прызнаных вэтэрынарным урачом падазронымі па захварэньню чумой (арт. 15) і пошасным запаленьнем лёгкіх буйнае рагатае скаціны (арт. арт. 19—21), рожай і чумой сьвіней (арт. 53), халерай, чумой і дыфтэрытам птушак (арт. 56), забіваньне сабак і кошак, падазроных па захварэньню шаленствам (п. „а" арт. 33);

ж) забіваньне ў адпаведных выпадках, паказаных Вэтэрынарным Уставам, прызнаных вэтэрынарным урачом жывёлін, падазроных у заражэньні чумой (арт. 15) і пошасным захварэньнем лёгкіх (арт. 20) буйнае рагатае скаціны, пакусаных шалёнымі сабакамі сабак і кошак (п. „а“ арт. 34 і арт. 35) і сабак, якія ня ўтрымліваюцца ў небясьпечных па шаленству мясцовасьцях на прывязі ці бегаючых па волі без намордкікаў (арт. 36);

з) устанаўленьне у падлеглых выпадках, па заключэньню вэтэрынарнага ўрача, вэтэрынарнага нагляду (п. 6 арт. 14) ці вэтэрынарнага назіраньня (п. 7 арт. 14) за хвораю, падазронаю па захварэньню і падазронаю ў заражэньні жывёлаю з вытварам пэрыядычых агглядаў іх у паказаныя Вэтэрынарна-выканаўчай Камісіяй тэрміны з ужываньнем мер ізоляцыі і інш.

VI. МЕРАПРЫЕМСТВЫ Ў ЗАРАЖАНЫХ ГАСПАДАРКАХ І ДРУГ. НАСЕЛЕНЫХ ПУНКТАХ У АДНОСІНАХ ДА ЖЫВЁЛЫ, НЯЎСПРЫЙМАЛЬНАЙ ДА ВЫЗНАЧАНАЙ ЗАРАЗНАЙ ХВАРОБЫ.

§ 19. У адносінах да жывёлы, няўспрыймальнай да заразнай хваробы, Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія згодна заключэньня вэтэрынарнага ўрача прыймае меры да недапушчэньня іх (п. 6 арт. 14) у заражаныя двары і да заражаных стад і ў залежнасьці ад ступені сурьезнасьці эпізоотыі можа забараніць выпуск на волю сьвіней, сабак, кошак і птушак і інш. дробнае жывёлы, якія могуць разносіць заразу (п. 12 арт. 14).

А. У адносінах да харчовых і сырых жывёлавых продуктаў, аб'ёмістых і інш. кармоў, якія могуць быць крыніцай распаўсюджваньня заразы.

§ 20. Вэтэрынарна-выканаўчай Камісіяй могуць быць па заключэньню вэтэрынарнага ўрача забаронены:

а) выва́з без дазваленьня вэтэрынарнага ўрача з заражаных пунктаў ці небясьпечнай мясцовасьці сырых жывёлавых продуктаў (п. 9 і 19 арт. 14) і прывоз іх без укупоркі і абеззаражваньня, якія патрабуюцца спэцыяльна выданай для гэтага .нструкцыяй (п. 21 арт. 14);

б) вываз без дазволу вэтэрынарнага ўрача з заражаных мясцовасьцяй і небясьпечнай мясцовасьці аб'ёмістых і др. кармоў і інш. рэчаў, якія могуць служыць крыніцаю распаўсюджаньня заразы (п. 19 арт. 14.)

в) загатаўленьне і продаж для ўжываньня ў харч людзям і ў корм жывёле без папярэдняга устаноўленага інструкцыямі і правіламі НКЗему абеззаражваньня малочных, мясных і інш. продуктаў, атрыманых ад хворае і падазронае па захварэньні жывёлы (п. 20 арт. 14).

§ 21. Вэтэрынарна-выканаўчая камісія назірае, каб уборка падсьцілкі, гною і інш. адбросаў ад заразна-хворае жывелы (п. 20 арт. 14), а таксама ў падлеглых выпадках, па заключэньні вэтэрынарнага ўрача, дэзынфэкцыя атрыманых ад паказанае жывёлы сырых жывёлавых продуктаў праводзілася, згодна выданых для гэтага Наркамземам спэцыяльных інструкцый.

Б. Мерапрыемствы ў адносінах да трупаў заразна-хворае жывёлы.

§ 22. Вэтэрынарна-выканаўчая камісія назірае, каб уборка і выкарыстаньне трупаў хворых, падазроных па захварэньню і падазроных у заражэньні жывёлін праводзілася згодна запатрабаваньняў інструкцый, выданых для гэтага Наркамземам.

В. Мерапрыемствы ў адносінах да людзей, якія прыходзяць і прыходзілі у датыканьне да заразнае жывёлы.

§ 23. Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія прыймае меры, кіруючыся выданымі для гэтага Нар. Кам. Аховы Здароўя інструкцыямі і правіламі, да аховы здароўя асоб, маючых патрэбу прыходзіць у датыканьне да жывёлы, якая хварэе заразнымі хваробамі, агульнымі да жывёлы і да чалавека; а таксама да трупаў і продуктаў выдзяленьня гэтае жывёлы. Аб мерах, якія прыймаюцца, Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія даводзіць да ведама санітарны нагляд Нар. Кам. Аховы Здароўя. Яна-ж прымае меры да нядапушчэньня асоб, абслугоўваючых заразную жывёлу ці маючых датыканьне да заражаных рэчаў, абслугоўваць успрыймальную да данна́й хваробы здаровую жывёлу, не абеззаразіўшы папераджальна па указаньні вэтэрынарнага ўрача сваіх рук, ног і свае адзежы і абутку (п. 18 арт. 14 Вэт. Уставу).

Г. Мерапрыемствы ў адносінах да месц знаходжаньня заразна-хворае жывёлы і рэчаў, прыходзіўшых ў датыканьне да апошніх.

§ 24. Вэтэрынарна-выканаўчая Камісіяназглядае за ачыстка і дэзынфэкцыяй, па указаньнях вэтэрынарнага ўрача памяшканьняў, двароў, канюшань, хлявоў і другіх месц знаходжаньня заразна-хворае жывёлы згодна выданых для гэтага Наркамземам інструкцый.

§ 25. Вэтэрынарна-выканаўчай Камісіі даецца права ў выпадку патрэбы запячатваць памяшканьні (стойлы), у якіях знаходзіцца заразна-хворая жывёла (п. 17 арт. 14) пры умове забясьпечаньня магчымасьці кармленьня і паеньня запячатанае жывёлы.

§ 26. У выпадках, калі аддзяленьне здаровае ад хворае і падазронае ў захварэньні жывёлы ня можа быць зьдзейсьнена ў памяшканьні, якім можа карыстацца данная гаспадарка, Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія патрабуе пабудаваньня аддзельных загонаў для адасабленьня (ізоляцыі) жывёлы ў адведзеным па ўказаньні вэтэрынарнага ўрача мейсцы за кошт мясцовых сродкаў.

Д. Мерапрыемствы у адносінах да заражаных пунктаў і да прылягаючых да іх месц.

§ 27. У выпадках, калі пры вэтэрынарным дасьледваньні выявіцца, што заразная хвароба паграҗае жывёле ня толькі аддзельных паасобных гаспадарак, а і цэлага населенага пункту ці таксама прылягаючай да апошняга мясцовасьці, Вэтэрынарна-выканаўчая камісія падае ў падлеглы Выканаўчы Камітэт прадстаўленьне аб аб'яўленьні сяленьня (мясцовасьці) небясьпечным, а мясцовасьцяй болей адаленых, куды, па маючыхся ў распараджэньні камісіі зьвестках, можа быць занесена зараза (агульныя пакосы, выганы і інш.) пагражаемымі па даннай заразнай хваробе.

У выпадках зьяўленьня небясьпечных эпізоотый, паграҗаючых хуткім распаўсюджаньнем, Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія праз мясцовы Савет сама аб'яўляе мясцовасьць небясьпечнай па эпізоотыі, неадкладна паведаміўшы аб прыняцьці гэтае меры падлегламу Выканаўчаму Камітэту праз адпаведны вэтэрынарны і мэдычна-санітарны нагляд.

§ 28. Вэтэрынарна-выканаўчая Камісія уваходзіць у падлеглы Выканаўчы Камітэт з прадстаўленьнем таксама ў выпадках, калі яна прызнае неабходным, у мэтах спыненьня і недапушчэньня да распаўсюджаньня заразы:

а) забараніць у заражаным месцы тыя ці іншыя зграмаджэньні жывёлы (кірмашы, базары, выстаўкі, вывадкі, аўкцыёны і інш.) ці абмежаваць гэтыя зграмаджэньні прыводам і прывозам толькі жывёлы няўспрыймальнае да вызначанай у ім заразнай хваробы (п. 24 арт. 14);

б) устанавіць у заражаным пункце карантынныя заставы ці ў небясьпечных мясцовасьцях ахоўна-карантынныя лініі (п. 24 арт. 14).

VII. АДКАЗНАСЬЦЬ ВЭТЭРЫНАРНА-ВЫКАНАЎЧАЙ КАМІСІІ.

§ 29. За правільнасьць і законнасьць сваіх дзеяньняў члены Вэтэрынарна-выканаўчай Камісіі нясуць адказнасьць у парадку, прадугледжаным арт. 108 Вэтэрынарнага Уставу.

Нам. Народнага Камісара Земляробства БССР **Валодзька.**

Народны Камісар Аховы Здароўя БССР **М. Барсукоў.**

Народны Камісар Унутраных Спраў БССР **А. Сташэўскі.**

29 жніўня 1926 г.

Выдана ў разьвіцьцё арт. арт. 4-14 і 27 Вэтэрынарнага Уставу БССР.

Інструкцыя па правядзеньню прывівак проціў сібірскай язвы дамашняй жывёле.

І. Дапускаемыя способы прывівак.

§ 1. У якасьці меры барацьбы проціў сібірскай язвы дамашняй жывёле ў БССР могуць быць ужываемы прывіўкі альбо па способу Пастэра (споравымі вакцынамі Цанкоўскага) альбо па комбінацыйнаму способу (адначасна працівасібіраязьвеннай сываратцы і ІІ-ой споравай вакцынай).

§ 2. Прывіўкі проціў сібірскай язвы другімі способамі могуць быць дапускаемы толькі ў відзе досьледаў і прытым з дазволу, кожны раз Вэтэрынарнага Кіраўніцтва Народнага Камісарыяту Земляробства і за адказнасьцю робячае прывіўкі вэтэрынарнае навукова-дасьледчае або навукова-практычнае ўстановы.

А. ПРЫВІЎКІ ПА СПОСАБУ ПАСТЭРА ВАКЦЫНАМІ (СПОРАВЫМІ) ЦАНКОЎСКАГА.

ІІ. Агульныя паказаньні аб пастэраўскіх прывіўках і выклікаемай імі рэакцыі.

§ 3. Прывіўкі робяцца двумя вакцынамі: сьпярша І-ю вакцынай і цераз 10—14 дзён—ІІ-ою.

Увага. Пры неабходнасьці прывіўкі могуць рабіцца ў тры прыёмы: сьпярша І-аю вакцынай, цераз 10—14 дзён ізноў-жа І-ю вакцынай, але ў падвойнай дозе і толькі цераз наступныя 10—14 дзён у заключэньне ІІ-ою вакцынай.

§ 4. Жывёлы, прывітыя І-аю вакцынай, пакідаюцца пры звычайных умовах утрыманьня, кармленьня і паеньня; рабочая скаціна (коні і валы) можа свабодна ўжывацца ў работу, варта толькі пазбавіцца прастуды і цяжкай работы.

§ 5. Пасьля II-ой вакцыны прывітую жывёлу варта ў працягу 7—10 дзён ня пускаць у работу, захварэўшая-ж жывёла не дапускаецца ў работу да сканчэньня рэакцыі.

§ 6. Захварэўшая жывёла павінна ўтрымлівацца абасоблена і паддавацца адпаведнаму лячэньню з ужываньнем працівасібіраязьвенай сывараткі.

III. Умовы прыстасаванасьці і дапусьцімасьці перасьцерагаючых і вымушаных пастэраўскіх прывівак.

§ 7. Пастэраўскія прывіўкі бываюць двух радоў: перасьцерагаючыя і вымушаныя. Перасьцерагаючыя прывіўкі вакцынамі па спосабу Пастэра, як мера абавязковая і паўтараючаяся з году ў год, робіцца ў заведама сібіраязьвеных прытулках (ачагох).

§ 8. Адначасныя перасьцерагаючыя Пастэраўскія прывіўкі робяцца ў пунктах або мясцовасьцях пагражаемых, г.-ё. у такіх, у якіх яшчэ не зьявілася захварэньняў, але каторыя разьмешчаны ў блізкім суседзтве з пунктамі, дзе ўжо разьвілася эпізоотыя (пошасьць) сібірскай язвы, у асаблівасьці калі мясцовасьці адносяцца да райёнаў сібіраязьвеных, дзе за апошняе дзесяцігодзьдзе сібірская язва бывала не адзін раз і дзе па ўмовах разьвіцьця эпізоотыі ёсьць асновы чакаць зьяўленьня захварэньняў.

§ 9. Найболей памысны час для перасьцерагаючых прывівак— вясна або восень (пры сыстэматычных штогодна паўтараючыхся прывіўках).

У летні час пры вялікай гарачыні і ў зімні час пры значнай сьцюжы правядзеньне перасьцерагальных прывівак не рэкомэндуецца.

§ 10. Вымушанымі называюцца прывіўкі, рабімыя ў той час, калі сібірская язва ўжо зьявілася ў данным пункце, стадзе, гаспадарцы і да г. п. і калі для яе скарэйшага спыненьня вымушаны ўжываць прывіўкі, як абавязковую меру, ня гледзячы нават на непамысныя ўмовы: непамысны час году, пэрыяд цяжкіх работ, множства жалячых казюлек.

§ 11. Перасьцерагаючыя і вымушаныя пастэраўскія прывіўкі зусім не дапускаюцца:

а) у схудалых жывёлін;

б) у часе існаваньня ў данным пасяленьні, стадзе, гаспадарцы вострых павальна-заразных хваробаў.

§ 12. Каб пазбавіцца цяжкіх захварэньняў і павышанага проценту адходу ня варта прывіваць:

а) сысуноў ва ўзросьце да 1 месяца;

б) вельмі старых жывёлін;

в) цяжарных кабыл і кароў у апошнія два месяцы, авец, коз і свіней у апошнія два тыдні цяжарнасьці;

г) скора пасьля кастрацыі (пакуль кастрацыйныя раны не ўпаўне зажылі).

Б. ПРЫВІЎКІ ПА КОМБІНАЦЫЙНАМУ СПОСАБУ.

IV. Агульныя паказаньні аб Комбінацыйных прывіўках.

§ 13. Для перасьцерагаючых прывівак усім жывёлам успырскваецца адначасова II-я споравая вакцына Цанкаўскага і праціўсібіраязьвеная сываратка.

§ 14. Пры вымушаных прывіўках хворай і падазронай па захварэньню жывёле ўспырскваецца толькі сываратка ў лячэбных дозах, а ўсёй астатняй жывёле робяцца комбінацыйныя прывіўкі, альбо

ўспырскваецца сібіраязьвенная сываратка ў перасьцерагаючых дозах, а цераз 5—10 дзён робяцца комбінацыйныя альбо-ж пастэраўскія прывіўкі.

V. Тэхнічныя паказаньні.

§ 15. Споравыя сібіраязьвенныя вакцыны і проціўсібіраязьвенная сываратка могуць быць ужываемы ў пряцягу 3-х год з часу іх прыгатаваньня пры ўмове хаваньня фляконаў добра закупаранымі альбо залітаванымі ў цёмным, прахладным і сухім месцы.

§ 16. Прапараты без паказаньня на этыкетах фляконаў падрабязнага найменьня лябораторыі, выпускаючай вакцыны і сываратکі, а роўна даты іх вырабу, не павінны быць дапускаемы да ўжываньня.

§ 17. Перад ужываньнем фляконы з вакцынамі і сывараткай належыць праверыць на чыстату: вакцыны з грубымі баваўнянымі асадкамі, з плесеньню, а роўна з шчыльнымі, не разьбіваючыміся пры страсяненьні асадкамі на сценках і на дне пасудзін да ўжываньня не дапушчаюцца.

Асадак спор сібіраязьвенных вакцын на дне фляконаў пры далейшым моцным страсяненьні павінен разьбівацца ў нежную роўнамерную муць.

Увага. Прымешкі дробных, роўных, празрыстых прызіруючых шкляных пласьціначак, адскакваючых пры папярэдняй стэрыолізацыі жарам з прычыны расколваньня нутранага паверхоўнага пласту пасудзіны і неадмытых не перашкаджаюць ужываньню рэакцыі.

§ 18. Сываратка павінна быць празрыста, бяз хлоп‘еў і плесьні, невялікія асадкі на дне фляконаў сываратных бялкоў не перашкаджаюць ужываньню сываратکі.

Фляконы з мутнаю, не прасьвятляючайся пасьля адстойваньня сывараткай альбо з тоўстымі плеўкамі на паверхні і з плесеньню альбо дурным пахам не павінны быць ужываемы.

§ 19. Фляконы з вакцынамі і сывараткай павінна раскупорваць і трымаць у часе прывівак з усімі прадасьцярогамі проціў забруджваньня, пападаньня пылу і г. д.

§ 20. Нерасходаваныя ва ўскрытых фляконах у дзень прывівак астаткі вакцыны і сываратکі не павіны быць ужываемы. Астаткі вакцыны абавязкова абеззаражваюцца.

§ 21. Усе дзеяньні па выпаўненьню прывівак павінны праводзіцца з вялікай пунктуальнасьцю і чыстатою, у асабліваcьці пры ўспрыскваньні ў ярэмную вену.

§ 22. Забруджаныя пралітымі вакцынамі месцы зараз абеззаражваюцца.

§ 23. Шпрыцы і элеватары пасьля праверкі іх спраўнасьці павінны быць перад пачаткам прывіўкі і па сканчэньню работ стэрылізаваны.

Дэзынфэкцыя шпрыцаў і элеватараў хімічнымі сродкамі (карбоўкай, крэозолам, сьпіртам і да г. п.) не дапушчаецца.

§ 24. Вакцыны ўспырскваюцца ў падшкурную клетчатку.

§ 25. Коням, рагатай скаціне і вярблюдам вакцыны ўспрыскваюцца ў сярэдняй частцы шыі, козам, авечкам і сьвіньням на нутраной паверхні сьцягна, у бясшэрстнай частцы, бараном, казлом, боравам на нутраной паверхні прадплечча. На прадназначаных для ўспрыскваньня вакцын і сываратکі месцах не павінна быць ссадзін, балячак, вузлоў і г. д.

§ 26. Пры комбінацыйных прывіўках спачатку ўспырскваецца сываратка ў падшкурную клятчатку на адным (правым) баку цела, затым II-ой вакцынай—на другім. Месцы для ўспырскваньня тыя-ж, што і пры пастэраўскіх прывіуках. Каб пазбавіцца пропускаў або памылак·варта неадкладна адзначаць кожную жывёлу, каторай успрыснута сываратка або вакцына.

§ 27. Дозы I-й і II-й вакцыны для пастэраўскіх прывівак, дозы сывараткі для хворых, падазроных па захварэньню і падазраваемых у заражэньні жывёлы, роўна дозы II-й вакцыны для комбінацыйных прывівак варта прыстасоўваць згодна паказаньням на фляконах або ў асобных настаўленьнях той лябараторыі, каторая выробляе вакцыны і сывараткі.

§ 28. Хворым сібірскай язвай жывёлам і цяжка рэагуючым на прывіўкі сывараткі ў лячэбных дозах карысьней за ўсё успрыскваць у ярэмную жылу. Гледзячы па ходу хваробы і па становішчу здароўя жывёлы, успрыскваньні паўтараюцца цераз некалькі гадзін (12—24).

§ 29. Звыш таго, пры прывіўках, пастэраўскіх і комбінацыйных, варта прымаць пад увагу і другія тэхнічныя паказаньні тэй лябараторыі, каторая выробляе ўжываемы прывівачны сродак.

§ 30. Усе прывітыя жывёлы павінны быць старанна і пунктуальна рэгістраваны.

VI. Агульныя распараджэньні.

§ 31. Правядзеньне прывівак проціў сібірскай язвы дазваляецца толькі вэтэрынарным урачам, упаўнаважаным на тое падлеглымі вэтэрынарнымі пададдзеламі.

З асобнага дазволу акруговага вэтурача дазваляецца правядзеньне прывівак пад кіраўніцтвам і за адказнасьцю бліжэйшага вучастковага вэтэрынарнага ўрача вэтэрынарным фэльчарам, выконваючым абавязкі вэтэрынарных урачоў і студэнтам вэтэрынарных інстытутаў.

§ 32. Для правядзеньня прывівак у сяленьнях уся скаціна, падлягаючая прывіўцы, павінна быць сабрана распараджэньнем сельскай улады ў вызначанае месца і ў вызначаны час, паказаныя вэтэрынарным урачом.

§ 33. Для ўтрыманьня жывёлы ў часе прывіўкі ў сяленьнях па нараду сельскай улады ў распараджэньне вэтэрынарнага ўрача-прывіваццеля назначаецца патрэбная колькасьць рабочых.

§ 34. Для запісваньня і адзнакі прывіваемай жывёлы ў распараджэньне вэтэрынарнага ўрача, робячага прывіўкі, назначаецца пісьменная асоба.

§ 35. Прывітыя жывёлы (па пастэраўскому або комбінацыйнаму спосабу) знаходзяцца пад вэтэрынарным наглядам (п. 7 арт. 14 Вэтуставу), каторы цягнецца да сканчэньня рэакцыі і выздараўленьня захварэўшых і ва ўсякім выпадку ня меней 14-ці дзён пасьля 2-ой прывіўкі.

§ 36. Да сканчэньня знахаджэньня пад вэтэрынарным наглядам (§ 35) прывітыя жывёлы ня могуць быць дапускаемы да ўбою на мяса без асобнага дазволу падлеглага вэтэрынарнага ўрача. Пераврд такое жывёлы ў другое месца без дазволу вэтэрынарнага ўрача не дапускаецца.

§ 37. Малако жывёлы, захварэўшае пасьля прывівак, не дапускаецца да ўжываньня ў яду людзям або жывёле да поўнага выздараўленьня прывітай жывёлы.

§ 38. Правядзеньне кастрацый у прывітай жывёлы не дазваляецца ў часе прабываньня яе пад вэтэрынарным наглядам.

§ 39. Узнагарода у парадку разьдзелу III-га Вэтэрынарнага Уставу за жывёлу, паўшую з прычыны прывівак, выдаецца ў тым выпадку, калі падзеж адбыўся ў працягу 30-ці дзён пасьля прывіўкі II-ой вакцынай (як па пастэраўскаму мэтаду, так і пры комбінацыйных прывіўках) і пры абавязковай умове выкананьня ўласьнікам жывёлы права утрыманьня прывітае жывёлы.

§ 40. Аб усіх затрудненьнях і аскладненьнях у справе прывівак падлеглыя вэтэрынарныя ўрачы неадкладна даводзяць да ведама акруговага вэтэрынарнага ўрача і Вэтэрынарнага Кіраўніцтва.

§ 41. Аб ходзе і выніках прывівак падлеглыя вэтэрынарныя ўрачы прадстаўляюць справаздачу па ўстаноўленых формах і ў устаноўленыя тэрміны.

VII. Паказаньні для ляболаторый, загатаўляючых працівасібіраязьвенныя вакцыны і сывараткі і для ўсіх наогул вэтэрынарна-бактэрыолёгічных інстытутаў і лябораторый.

§ 42. Вэтэрынарна-бактэрыолёгічныя ўстановы БССР выробляюць сібіраязьвенныя вакцыны з матрыкосаў, ухваленых да гэтай мэты Вэтэрынарным Кіраўніцтвам НКЗ.

§ 43. Контроль за дзеяльнасьцю выробляючых сібіраязьвенныя вакцыны і працівасібіраязьвенную сываратку інстытутаў і лябараторый робіцца распараджэньнем Вэтэрынарнага Кіраўніцтва НКЗ парадкам, устаноўленым Вучоным Вэтэрынарным Саветам.

§ 44. Выпускаемыя паказанымі ў параграфе 42 установамі флякоды з вакцынамі і сывараткамі павінны мець на этыкетах выразнае і пунктуальнае абазначэньне установы, № сэрыі (выпуску і да таго падоб.) адпаведнага прэпарату і дату яго згатаваньня.

§ 45. Рэкомэндуемыя установаю дозы для дарослых і маладых жывёлін кожна віду ў паасобнасьці павінны быць паказаны на этыкэтах або ў прыкладаемых асобна настаўленьнях.

§ 46. У настаўленьнях-жа павінны быць зьмешчаны асобныя тэхнічныя паказаньні для ўжываючых прапараты вэтэрынарных урачоў, калі установа прызнае патрэбным выкладаць іх (апроч прыпісваемых гэтай інструкцыяй).

§ 47. Вэтэрынарна-бактэрыолёгічныя інстытуты і лябораторыі прыцягаюцца да сыстэматычнага вывучэньня:

а) старых і новых сібіраязьвенных прытулкаў і гнёзд і абслужваемых імі раёнаў у мэтах устанаўленьня пунктаў і мясцовасьцяй, у каторых паказваецца правядзеньне штогодных перасьцерагаючых прывівак з складаньнем мапы такіх прытулкаў і распаўсюджаньня сібірскай язвы;

б) мясцовых эпізоотычных фактараў, уплываючых на ўспышкі, ход і цячэньне сібірскай язвы—мясцовых, кліматычных, географічных, грунтовых, жывёлаводчых (мясцовых парод, рас, умоў утрыманьня, кармленьня, паеньня і да г. п.) і экономічных умоў, эксплёатацыі жывёлы, апрацоўкі сырых жывёліных продуктаў, крыніц заносу заразы з боку і разносу ўнутры акругі, распаўсюджаньня кровасмокчучых і жалячых казюлек і павукападобных і г. д.

§ 48. Вэтэрынарна-бактэрыолёгічныя інстытуты і лябараторыі непасрэдна або пры пасрэдніцтве акруговых і вучастковых дыагностычных габінэтаў павінны прымаць удзел у організацыі і правядзеньні масавых прывівак, у асаблівасьці ў мясцовасьцях, дзе такія

робяць у першы раз, у высьвятленьні прычын ускладненьня прывівак і вялікага проценту цяжкіх і сьмяртэльных з прычыны прывівак захварэньняў і да г. п. У гэтых апошніх выпадках пры непасрэдным удзеле адказнага пэрсоналю ляборатырыі і інстытутаў павінны быць праведзімы падрабязныя прыжыцьцёвыя і пасьмертныя дасьледаваньні.

§ 49. Вэтэрынарна-бактэрыолёгічныя інстытуты і ляборатырыі выпрацоўваюць для вэтэрынарнага пэрсоналю абслужваемага ім раёну настаўленьні аб найболей прыгодных прыстасавана да мясцовых умоў спосабах зьбіраньня і адсылкі ў ляборатырыі матар'ялаў для дыагнозу сібірскай язвы.

Нам. Народнага Камісара Земляробства БССР **Валодзька.**

Народны Камісар Аховы Здароўя БССР **М. Барсукоў.**

Народны Камісар Унутраных Спраў БССР **А. Сташэўскі.**

29 жніўня 1926 г.

Цыркуляр Народнага Камісарыяту Земляробства БССР

АБ АБАВЯЗКОВЫМ УЗГАДНЕНЬНІ ЗЕМЛЯЎПАРАДЧЫХ І ЛЕСАЎПАРАДЧЫХ РАБОТ.

Усім Акруговым Зямельным Аддзелам, Інспэктарыятам Лясоў, Лясьнічым, Земляўпарадчыкам і Лесаўпарадчыкам.

Паводле паступіўшых у Кіраўніцтва Лясамі і ў Кіраўніцтва Земляўпарадкаваньнем, Мэліорацыяю і Дзяржаўнаю Зямельнаю маемасьцю зьвестак відаць, што земляўпарадчыкі, лясьнічыя і лесаўпарадчыкі пры сваіх работах часта не выпаўняюць вымаганьняў цыркуляру НКЗ за 29 мая 1924 г. № 18 аб узгадненьні земляўпарадкаваньня і лесаўпарадкаваньня. Так, напрыклад:

1. Земляўпарадчыкі не заўсёды акуратна і сваячасна пасылаюць лясьнічым павесткі для яўкі пры ўстанаўленьні межаў паміж землямі, падлягаючымі ўпарадкаваньню, і ляснымі дачамі. Есьць выпадкі, калі земляўпарадчыкі не прытрымліваюцца зацьверджаных адпаведнымі камісіямі проэктаў абмену лясных плошчаў на землі сельскагаспадарчага карыстаньня і ўносяць у гэтыя проэкты значныя зьмены, не ўзгадняючы апошніх з ляснымі ўстановамі. Апроч гэтага, земляўпарадчыкі не заўсёды ўзгадняюць належным парадкам з лясьнічымі пытаньні аб уключэньні ў падлягаючыя земляўпарадкаваньню дачы тых ці іншых плошчаў.

2. У сваю чаргу, лясьнічыя альбо зусім не зьяўляюцца па выкліку земляўпарадчыка, альбо ўпаўнаважваюць ад сябе асоб, зусім не правамоцных і не компэтэнтных, як аб'езчыкаў і лясьнікоў. Лесаўпарадчыкі пры сваіх работах часта ня прымаюць пад увагу межавых знакаў, пастаўленых земляўпарадчыкамі, а таксама не запрашаюць для прысутнічаньня пры работах, якія вядуцца на межах з лясным фондам, прадстаўнікоў зямельных установаў.

У зьвязку з гэтым, і маючы на ўвазе, што адсутнасьць належнай пагоджанасьці земляўпарадкаваньня і лесаўпарадкаваньня да

гэтага часу значна перашкаджае справе організацыі зямельнае тэрыторыі, а таксама вядзеньню лясное гаспадаркі, Народны Камісарыят Земляробства прапануе зьліквідаваць існуючыя да гэтага часу непаразуменьні і няўхільна кіравацца цыркулярам №18 за 29 мая 1924 году і ўсімі пазьнейшымі распараджэньнямі, якія так ці іначай тычацца паказанага пытаньня.

Нам. Народнага Камісара Земляробства БССР **Валодзька**.

Нам. Начальніка Кіраўмэліозему НКЗ **Лиодт**.

Нач. Кіраўніцтва Лясамі НКЗ **Волкаў**.

7 верасьня 1926 г.
№ 21/33.

Выданы ў парадку арт. 13 і ў разьвіцьцё пункту „б" арт. 12 Вэтэрынарнага Уставу БССР.

Правілы аб вэтэрынарна-санітарным наглядзе за кірмашамі, базарамі, выстаўкамі і гандлем сырымі жывёлавымі продуктамі на тэрыторыі БССР.

Усе жывёлавыя кірмашы і базары, а таксама выстаўкі па жывёлагадоўлі, адчыняемыя ў розных населеных пунктах БССР і ў раней ўстаноўленыя Акружнымі Выканаўчымі Камітэтамі тэрміны, павінны знаходзіцца пад строгім наглядам мясцовага райённага ці вучастковага вэтэрынарнага нагляду.

Увага. Для ўстанаўленьня вэтэрынарнага нагляду за кірмашамі, буйнымі базарамі і выстаўкамі ў акругах Райённыя Выканаўчыя Камітэты павінны загадзя паведамляць Акруговыя Зямельныя Аддзелы асобнымі паказчыкамі тэрмінаў адчыненьня і працягу іх.

2. У выпадку зьяўленьня заразьлівай хваробы на жывёле ў пункце, а таксама і ў мясцовасьці, небясьпечнай па ёй, дзе павінен быць кірмаш з гандлем жывёлай ці выстаўкай з аддзелам жывёлагадоўлі, мясцовы вэтэрынарны ўрач, кіруючыся родам хваробы і ступеньню яе распаўсюджанасьці, ці прыймае меры для адхіленьня небясьпекі пераходу хваробы на кірмашовую ці выставачную жывёлу, ці не дапушчае на кірмаш або выстаўку жывёлы, якая успрыймальна да заражэньня, ці, нарэшце, пры перакананьні ў невыстарчальнасьці ўсіх паказаных мер, прадстаўляе матывіраваную прапанову Прэзыдыуму Акруговага Выканаўчага Камітэту аб зачыненьні кірмашу ці выстаўкі.

Увага. У выпадках, якія ня могуць адкладвацца, гэтакія прапановы робяцца вэтэрынарнымі ўрачамі па тэлеграфу.

3. Датычэньне мясцовае скаціны да скаціны, якая прыганяецца на кірмашы, базары, выстаўкі, а таксама з прывознымі сырымі жывёлавымі продуктамі, павінна быць усімі спосабамі папярэджваема пры дапамозе сельскай улады, міліцыі.

4. З гэтай мэтай гандаль жывёлай і сырымі жывёлавымі продуктамі па дварох, як абыватэльскіх, гэтак і пастаялых (заездах), катэгорычна забараняецца.

5. На кожным кірмашы ці базары павінны быць адведзены асобныя месцы для гандлю коньмі, рагатай жывёлай, авечкамі, сьвіньмі і дамовымі птушкамі, а таксама для продажу сырых жывёлавых прадуктаў (нявырабленых шкур, аўчын, шэрсьці, воласу, шчаціны, пер'я, мяса, сала і інш.

6. Для аддзяленьня падазронай і відавочна хворай заразьлівымі хваробамі жывёлы павінны быць аддзелены асобныя месцы (ізалятары), воддаль ад кірмашных, базарных і выставачных пляцоў.

7. Уласьнікі прыганяемае на кірмашы, базары і выстаўкі жывёлы і прывозных сырых жывёлавых продуктаў павінны мець на руках пасьведчаньні ад мясцовага вэтэрынарнага працаўніка, а пры адсутнасьці яго—ад сельскай ўлады ці міліцыі аб тым, што ў мясцовасьці, адкуль дастаўлена жывёла і сырыя жывёлавыя прадукты, у данны час няма павальна-заразных хвароб жывёлы.

8. Прыгнаная на кірмашы, базары і выстаўкі жывёла, а таксама прывезеныя сырыя жывёлавыя прадукты, аглядваюцца вэтэрынарным пэрсоналем, прычым выяўленая ім хворая ці падазроная ў захварэньні заразьлівую хваробаю жывёла і прадукты падазронае якасьці не дапушчаюцца на ярмарачны ці выставачны пляц.

9. Затрыманая вэтэрынарным наглядам на кірмашох, базарах і выстаўках хворая ці падазроная ў захварэньні заразьлівымі хваробамі жывёла адасабляецца неадкладна ў асобна адведзенае месца (гл. § 6) і ў далейшым з ёю абыходзяцца згодна арт. 14 Вэтэрынарнага Уставу. Выяўленыя-ж на кірмашох і базарах падазронага характару сырыя жывёлавыя продукты неадкладна конфіскуюцца вэтэрынарным наглядам для вызначэньня вэтэрынарна-санітарнага становішча іх.

10. Для згону жывёлы і фармаваньня яе ў гурты і партыі для адпраўкі ў другія месцы адводзяцца на кірмашных пляцох ці паблізу ад іх, па ўказаньні мясцовага вэтэрынарна-санітарнага нагляду, асобныя абгароджаныя месцы.

11. Сфармаваныя на кірмашох ці базарах гурты, перад іх адпраўкай да месца назначэньня, аглядваюцца вэтэрынарным наглядам, які выдае потым ўласьнікам жывёлы пасьведчаньні аб становішчы здароўя адпраўляемае жывёлы.

12. Пры сырых жывёлавых прадуктах, адпраўляемых ўласьнікамі з кірмашоў і базараў ў другія месцы павінны быць пасьведчаньні вэтэрынарна-санітарнага нагляду аб тым, што гэтыя прадукты накіроўваюцца з мясцовасьцяй, якія ня маюць заразных хвароб і не зьяўляюцца небясьпечнымі ў санітарных адносінах.

13. Пасьля зачыненьня кірмашоў, базараў і выставак, усе месцы, якія былі адведзены для жывёлы і сырых жывёлавых прадуктаў, павінны быць старанна ачышчаны ад гною, астаткаў корму і інш. пад наглядам сельскае ўлады, міліцыі і за кошт тых асоб і ўстаноў, якім належаць кірмашныя і выставачныя плошчы.

Увага. Абеззаражваньне (дэзынфэкцыя) кірмашных і выставачных плошчаў, у выпадку патрэбы, робіцца вэтэрынарным наглядам за кошт Народнага Камісарыяту Земляробства.

14. Правядзеньне ў жыцьце і нагляд за точным выпаўненьнем гэтых правіл ускладаецца на міліцыю, сельскую ўладу і Акруговыя Зямельныя Аддзелы ў асобе Вэтэрынарных часьцей іх.

15. Асобы, вінаватыя ў парушэньні выкладзеных правіл, падлягаюць адказнасьці ў парадку арт. арт. 86 і 219 Крымінальнага Кодэксу.

Нам. Народнага Камісара Земляробства БССР **Валодзька.**

Нам. Народнага Камісара
Унутраных Спраў БССР **Кроль.**

Начальнік Вэтэрынарнага Кіраўніцтва
НКЗ БССР **Серпаў.**

11 верасьня 1926 г.

Цыркуляр Асобай Калегіі Вышэйшага Кантролю па спрэчных зямельных справах пры Народным Камісарыяце Земляробства БССР

АБ ПАЗБАЎЛЕНЬНІ АД ГЭРБАВАГА ЗБОРУ ДАГАВОРАЎ АБ ПРАЦОЎНАЙ АРЭНДЗЕ ЗЯМЛІ.

Акруговым Зямельным Камісіям БССР.

У адказ на запытаньне Кіраўмэліозему ад 22-га лютага 1924 г. за № 1534, Падатковае Кіраўніцтва НКФ БССР адносінаю ад 11-га сакавіка таго-ж году за № 20410 растлумачыла, што дагаворы аб арэндзе працоўнай зямлі падлягаюць пропорцыянальнаму збору ў разьмеры 0,5% з сумы выгаварaных плацяжоў.

Кіруючыся гэтым тлумачэньнем, Асобая Калегія Вышэйшага Кантролю давала адпаведныя паказаньні зямельным камісіям пры іх рэвізіі, а таксама ў адказ на запытаньне Мазырской Акруговай Зямельнай Камісіі дала ёй аналёгічнае тлумачэньне адносінаю ад 5-га студзеня г. г. за № 6/181.

У цяперашні час Народны Камісарыят Фінансаў БССР па Падатковаму Кіраўніцтву адносінаю ад 3 верасьня за № 2 пс 21605 на імя Асобай Калегіі Вышэйшага Кантролю просіць адмяніць яе распараджэньне ад 5-га студзеня г. г. за № 6/181 з прычыны таго, што дагаворы працоўнай арэнды, як адносячыяся да дакумэнтаў па справах працоўнага землякарыстаньня падлягаюць вызваленьню ад гэрбавага збору на аснове § 35 пераліку выняткаў і п. 6 § 41 падрабязговага альфабэтнага пераліку дакумэнтаў.

Грунтуючыся на апошнім паведамленьні НКФ, а таксама кіруючыся пастановаю СНК СССР аб вызваленьні ад гэрбавага збору пісьмовых зваротаў прыватных асоб у раённыя выканаўчыя камітэты і адказаў апошніх па ўсіх справах апроч тычачыхся гандлёвых і прамысловых прадпрыемстваў (Збор. Законаў за 1926 г. № 35, арт. 256), Асобая Калегія Вышэйшага Кантролю дае ведаць, што райнейшыя тлумачэньні яе аб аплаце гэрбавым зборам дагавораў працоўнай арэнды зямлі страцілі ў цяперашні час сваю сілу і што наперад пры зарэгістраваньні азначаных дагавораў у Раённым Выканаўчым Камітэце не патрэбна сыскваць ніякіх збораў.

Аб выкладзеным прапануецца паведаміць усім Раённым Выканаўчым Камітэтам.

Старшыня Асобай Калегіі Вышэйшага Кантролю
пры НКЗеме БССР **І. Лабаноўскі.**

Дакладчык-Консультант **Я. Вішнеўскі.**

17 верасьня 1926 г.
№ 7.

Зацьверджан Экономнарадай БССР 14/VII 26 г.

Статут .... Мэліорацыйнага Таварыства*).

1. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭНЬНІ.

§ 1. Мэліорацыйнае таварыства пад назвай .... утвараецца для супольнага правядзеньня работ па грунтоўнаму палепшаньню і культуры разьмешчаных .... няўдобных угодзьдзяў, як знаходзячыхся ў карыстаньні членаў т-ва, гэтак і адвадзімых з дзяржфонду, а таксама і выкарыстаньню іх.

*) Палажэньне аб Мэліорац. т-вах надрукована у Збор. Зак. БССР. № 28, 1925 г., арт. 251.

§ 2. Для дасягненьня намечанай мэты т-ва ўводзіць абавязковы для ўсіх членаў т-ва ўдзел у работах. Правядзеньне работ, патрабуючых особных тэхнічных навыкаў і спэцыялных ведаў, як-та: адшуканьні, складаньне проэктаў і кіраўніцтва гідра-і культуртэхнічнымі мерапрыемствамі, выконваемымі т-вам, ажыцьцяўляюцца акруговымі органамі с.-г. мэліорацыі.

§ 3. Т-ва мае права:

а) уступаць членам ва ўсякага роду аб'яднаньні, бліжэйшым чынам дапамагаючыя разьвіццю дзейнасьці т-ва;

б) утвараць уласныя майстэрні, склады, дасьледча-паказальныя ўгодзьдзі, насенныя рассаднікі і да г. п;

в) утвараць пабудаваньні для абвадненьня і асушэньня глебы, для выкарыстаньня сілы падзеньня вады і электрофікацыі сельскае гаспадаркі і ў дамовых ужытках выкарыстоўваць іх;

г) рабіць пазыкі, атрымліваць пазычкі, а таксама і выдаваць пазычкі членам т-ва на патрэбы мэліорацыі;

д) адчыняць чытальні, бібліотэкі, курсы і выстаўкі;

е) організоўваць, наогул, усякага роду неабходныя ці карысныя для мэт таварыства прадпрыемствы і абсталяваньні;

§ 4. Т-ва карыстаецца ўсімі правамі юрыдычнае асобы, усімі законнымі спосабамі набывае і адчужае правы па маемасьці, робіць умовы, заключае дагаворы, уваходзіць з хадайніцтвам у ўстановы, атрымлівае пазычкі і дапамогі, сысквае і адказвае на судзе.

§ 5. Т-ва падлягае ўсім дзейнічаючым і тым, якія наперад могуць быць выданы, дэкрэтам, пастановам і інструкцыям цэнтральнай і мясцовай улады, а таксама тэхнічным паказаньням мясцовых органаў па с.-г. мэліорацыі.

§ 6. Т-ва мае пячатку з адбіткам свайго найменьня.

§ 7. Праўленьне Т-ва зьмяшчаецца ў ...., паштовы адрас: ....

2. СКЛАД Т-ВА, ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ ЯГО ЧЛЕНАЎ.

§ 8. Членамі т-ва зьяўляюцца ўсе дасягнуўшыя грамадзянскага поўналецьця (18-ці год) поўнапраўныя землякарыстальнікі, зацікаўленыя ў даннай мэліорацыі, а таксама і асобы с.-г. працы і с.-г. адукацыі.

§ 9. Асобы, грамады і прадпрыемствы, зямельныя вучасткі якіх па тэхнічных умовах павінны быць закрануты мэліорацыяй, організуемай т-вам, абавязаны ўвайсьці ў склад яго, калі палова землякарыстальнікаў, у карыстаньні якіх знаходзіцца палова зямлі падлягаючай мэліорацыі, вынясе пастанову аб правядзеньні мэліорацыйных работ.

§ 10. Савецкія гаспадаркі і іншыя дзяржаўныя і грамадзкія гаспадарчыя ўстановы ўваходзяць у т-ва як юрыдычныя асобы, доля іх удзелу—працоўнага і інш.—пропорцыянальна разьмеру іх плошчы ў мэліорыруемым вучастку.

§ 11. Прыём членаў у таварыства робіцца агульным сходам членаў ці, па яго ўпаўнаважаньню, праўленьнем.

§ 12. Уваходзячы ў т-ва член павінен заплаціць уступны ўзнос і ўнесьці адзін пай, згодна §§ 27 і 28 Статуту.

§ 13. Уступны ўзнос устанаўляецца ў разьмеры .... руб. .... кап.

§ 14. Уступаючы ў т-ва член павінен выдаць падпіску ў тым, што ён абавязуецца выпаўняць Статут т-ва і падлягаць пастановам

агульнага сходу і прыймае на сябе адказнасьць па справах т-ва, згодна § 21 гэтага Статуту.

§ 15. Уступаючы ў т-ва член адказвае на ўсіх абавязнасьцях т-ва, якія ўзьнiклі да яго ўступленьня.

§ 16. Кожны член т-ва атрымлівае пасьведчаньне аб удзеле яго ў т-ве за подпісам старшыні і сэкратара праўленьня і за пячаткай таварыства.

§ 17. Паасобныя члены т-ва маюць права выйсьці з таварыства толькі з яго згоды і перадаўшы яму свой мёліорыруемы вучастак, зрабіўшы з таварыствам разьлік па зробленых выдатках.

§ 18. Члены, ня выконваючыя сваіх абавязацельстваў перад таварыствам, парушаючыя Статут, не падлягаючыя законным патрабаваньням т-ва і наогул, дзейнічаючыя яму на шкоду, могуць быць выключаны з т-ва па пастанаўленьню агульнага сходу, а іх вучасткі перадаюцца для мэліорацыі другім членам т-ва.

§ 19. Выключаны член лічыцца выбыўшым у апошні дзень опэрацыйнага году, у каторым адбылося выключэньне, але прыймаць удзел у агульных сходах ці займаць пасады ў т-ве выключаны ня мае права з дню атрыманьня ім паведамленьня аб яго выключэньні.

§ 20. Выключаны член т-ва можа быць прынят ізноў у т-ва ў парадку толькі пастановы агульнага сходу.

§ 21. Кожны член т-ва нясе разам з усімі іншымі членамі адказнасьць па абавязацельствах т-ва ў парадку, паказанным у §§ 33 і 83 гэтага Статуту, адказнасьць гэта, аднак, ня можа перавышаць .... кратную суму паю.

§ 22. Выбыўшыя ці выключаныя члены т-ва ці іх насьледнiкі па абавязацельствах т-ва, узьнікшых да іх выбыцьця, адказваюць у працягу аднаго году з дню сканчэньня таго опэрацыйнага году, у якім яны выбылі.

§ 23. Па сканчэньні трох месяцаў пасьля зацьверджаньня агульным сходам справаздачы за той опэрацыйны год, у працягу якога член выбыў, яму ці яго насьледнікам зварочваецца паявы ўзнос, з вылічэньнем падаючых на яго долю страт ці з прылічэньнем належачага яму прыбытку. Апрача паявога ўзносу, выбыўшы ня мае права на атрыманьне якой небудзь часткі з капіталаў ці другое маемасьці таварыства.

§ 24. У выпадку зьліквідаваньня т-ва да сканчэньня тэрміну адказнасьці выбыўшага члена, ён ці яго насьледнікі, захоўваюць за сабой пры ліквідацыі т-ва маемасныя правы і нясуць адказнасьць нараўне з членамі т-ва.

III. СРОДКІ ТАВАРЫСТВА.

§ 25. Таварыства мае капіталы:

а) асноўны, б) запасны і в) спэцыяльны.

§ 26. Асноўны капітал складаецца з: 1) беззваротных уступных узносаў членаў т-ва, 2) з паявых узносаў, 3) з сум ахвяраваных т-ву, 4) з пазык у членаў т-ва ці ў пабочных асоб і ўстаноў, а таксама пазычак з устаноў мэліорцыйнага крэдыту і 5) з адлічэньняў ад чыстага прыбытку.

§ 27. Пай устанаўляецца ў разьмеры................руб.........кап.

§ 28. Пай уносіцца альбо цалкам, пры ўступленьні ў т-ва, альбо з рассрочкой па правілах, устанаўленых агульным сходам.

§ 29. Пай ня можа быць перадан другой асобе.

§ 30. Утварэньне запаснага капіталу зьяўляецца абавязковым. Запасны капітал прызначаецца для пакрыцьця страт т-ва і склада-

ецца з адлічэньняў ад чыстага прыбытку пакуль запасны капітал не дасягне.................. часткі асноўнага капіталу, у яго павінна адлічвацца штогодна ня менш аднэй пятай часткі чыстага прыбытку т-ва. Пры памяншэньні запаснага капіталу ад пакрыцьця страт ніжэй нормы, з чыстага прыбытку наступных гадоў у першую чаргу папаўняецца запасны капітал да нормы.

§ 31. Па пастанаўленьню агульнага сходу могуць быць утвораны таксама і спэцыяльныя капіталы на вядзеньне якіх-небудзь спэцыяльных опэрацый, на пакрыцьце страт па такіх опэрацыях ці з якім небудзь другім прызначэньнем. Парадак утварэньня і выдаткаваньня гэтых капіталаў устанаўляецца агульным сходам.

§ 32. Для ўсіленьня сваіх сродкаў т-ва можа рабіць пазыкі. Умовы пазык і пазычак (гранічныя разьмеры, проценты) устанаўляюцца агульным сходам.

§ 33. Па сваіх абавязацельствах т-ва адказвае ўсёю маемасьцю т-ва, у тым ліку і ўраджаем з мэліорыруемай плошчы, апрача таго па абавязацельствах т-ва адказваюць члены т-ва ў межах.................. кратнай адказнасьці паявых узносаў.

IV. КІРАЎНІЦТВА СПРАВАМІ ТАВАРЫСТВА.

§ 34. Кіраўніцтва справамі таварыства ўскладаецца на: а) агульны сход членаў і б) праўленьне.

Увага. Агульнаму сходу даецца права організаваць сход упаўнаважаных, да якога ў такім выпадку пераходзяць правы агульнага сходу, паказаныя ў § 36, п. „д“ і далей да канца гэтага §-фу.

А. Агульны сход

§ 35. Рашэньні агульнага сходу (ці сходу ўпаўнаважаных) прыймаюцца простай большасьцю галасоў, апрача выпадкаў, асобна агавораных статутам.

§ 36. Агульны сход членаў таварыства:

а) зацьвярджае плян мэліорацыйных работ і зьмену статуту таварыства;

б) выбірае ўпаўнаважаных і прыймае новых членаў у таварыства;

в) зацьвярджае штогодныя справаздачы сходу ўпаўнаважаных, праўленьня і рэвізійнай камісіі;

г) вырашае пытаньне аб спыненьні работ таварыства, калі такое паднята праўленьнем, сходам упаўнаважаных ці ня менш, чым 1/3 членаў таварыства;

д) выбірае праўленьне ў складзе ня менш 3-х асоб і рэвізійную камісію ў тым-жа складзе і ўстанаўляе іх абавязнасьці асобымі наказамі;

е) зацьвярджае: плян бягучых работ таварыства і яго прыбыткова-выдатковыя каштарысы;

ж) правілы вытворчасьці работ і аховы работ ужо праведзеных;

з) устанаўляе парадак абавязковых работ;

і) устанаўляе разьмер, форму і тэрміны ўдзелу членаў у складаньні сродкаў таварыства;

к) зацьвярджае правілы для расцэнкі прадметаў, прадуктаў і працы членаў;

л) устанаўляе парадак выдаткаваньня праўленьнем сродкаў таварыства і разьмеркаваньня работ між членамі праўленьня, а таксама адказнасьць праўленьня за недагляды і няправільныя дзеяньні;

м) вызначае разьмер узнагароды службовых асоб, як запрошаных па найму, так і выбраных;

н) вырашае скаргі на праўленьне, рэвізійную камісію і іншыя органы таварыства;

о) вызначае парадак скліканьня і работы агульных сходаў, пасколькі яны не прадугледжаны статутам;

п) устанаўляе парадак разьмеркаваньня і назначэньня прыбыткаў і выдаткаў таварыства;

вырашае пытаньні:

р) аб пазычках і дапамогах;

с) аб уступленьні ў саюзы і аб'яднаньні;

т) аб зьмяшчэньні раней установленага тэрміну членаў праўленьня і рэвізійнай камісіі;

у) вырашае ўсе іншыя пытаньні, якія тычацца да спраў таварыства і не падлягаючыя вырашэньню праўленьня.

Увага. Гідро-і культуртэхнічныя пляны і проэкты мэліорыруемых вучасткаў, парадак і спосаб іх эксплёатацыі канчаткова зацьвярджаюцца мэліорацыйнай часьцю АкрЗА.

§ 37. Агульныя сходы членаў бываюць:

а) чарговыя, склікаемыя праўленьнем па меры патрэбы, але ня менш 4-х раз у год:

1) у тым месяцы, калі ў данай мясцов. пачынаюцца палявыя работы;

2) перад уборкай ураджаю;

3) па сканчэньні уборкі і

4) у першых днёх новага году;

б) надзвычайныя, склікаемыя праўленьнем па патрабаваньню рэвізійнае камісіі або ня менш аднэй пятай часьці членаў ці аднэй трэцяй упаўнаважаных, калі яны выбраны. Агульны сход лічыцца адбыўшымся пры прысутнасьці на ім больш паловы членаў т-ва.

§ 38. Калі агульным сходам членаў т-ва ўстаноўлены сход упаўнаважаных, то агульны сход членаў ва ўсякім выпадку склікаецца праўленьнем штогод, не пазьней лютага.

Апрача чарговага гадавога, могуць склікацца і надзвычайныя сходы па пастанаўленьню праўленьня, сходу ўпаўнаважаных або па заяве 1/10 членаў.

§ 39. Калі праўленьне ня склікае агульнага сходу т-ва (ці сходу ўпаўнаважаных) у належныя тэрміны, то сход склікаецца рэвізійнай камісіяй.

Парадак скліканьня членаў устанаўляецца агульным сходам, але ва ўсякім выпадку члены павінны быць паведамлены, прынамсі за тры дні, а ў выключных пільных выпадках за 1 дзень, аб часе, месцы і парадку дню агульнага сходу, а таксама аб гэтым павінна быць вывешана ў памяшканьні праўленьня абвестка з паказаньнем пытаньняў, падлягаючых абмеркаваньню на сходзе.

§ 40 Калі ў дзень, вызначаны для агульнага сходу, не зьбярэцца паказаны ў § 37 лік членаў, то для вырашэньня пытаньняў, пастаўленых на павестку дню гэтага сходу, назначаецца не пазьней тыдня другі сход, які прызнаецца адбыўшымся незалежна ад таго, колькі-б членаў у ім ні ўдзельнічала, за выключэньнем вападкаў, калі агульны сход склікаецца для вырашэньня асабліва важных пытаньняў, паказаных у § 45 гэтага статуту: гэтыя апошнія пытаньні і на паўторным сходзе вырашаюцца ня інакш, як пры ўдзеле больш паловы ўсіх членаў таварыства.

§ 41. На агульным сходзе старшынствуе асоба, выбіраемая кожны раз для даннага сходу.

§ 42. На агульным сходзе кожны член т-ва мае адзін голас, прычым права голасу ня можа быць перадаваема.

§ 43. На агульных сходах могуць удзельнічаць з правам дарадчага голасу і асобы, не зьяўляючыяся членамі т-ва, па запрашэньню праўленьня.

§ 44. Члены праўленьня, зьяўляючыяся членамі т-ва, удзельнічаюць на агульным сходзе на роўных правох з іншымі членамі таварыства, але бяз права пастаноўчага голасу пры разгляданьні пытаньня:

а) аб зацьверджаньні справаздачы;

б) аб ацэнцы дзейнасьці членаў праўленьня і аб вызначэньні ўзнагародны ім;

в) аб прыцягненьні іх да судовай адказнасьці.

§ 45. Для пастановы аб зьмене статуту, аб устанаўленьні абавязковых для ўсіх членаў узносаў на ўтварэньне спэцыяльных капіталаў, аб раскладцы страт па § 76 і аб спыненьні спраў т-ва патрабуецца большасьць двух трэціх галасоў прысутных на сходзе членаў, іншыя справы і пытаньні вырашаюцца простай большасьцю галасоў,

§ 46. Пастановы агульнага сходу запісваюцца ў асобную кнігу, прысутным няпісьменным членам складаецца паіменны сьпіс, затым пастановы падпісваюцца старшынёй, прысутнымі членамі праўленьня і пісьменнымі членамі т-ва. Законная пастанова агульнага сходу абавязкова для ўсіх членаў, як прысутных, так і адсутных.

На агульным сходзе кожны член мае права заявіць сваё пярэчаньне і трэбаваць запісу яго ў пратакол, калі ён знаходзіць пастанову сходу праціўнай закону або статуту т-ва.

§ 47. Упаўнаважаныя выбіраюцца агульным сходам членаў т-ва на адзін год з разьліку па аднаму........................ад членаў т-ва і ня менш чым па......................ад кожнае вёскі. Агульны сход можа адзываць сваіх упаўнаважаных і замяняць іх другімі і раней тэрміну, у выпадку прызнаньня іх дзейнасьці шкоднай.

Сход упаўнаважаных, калі такі ўстаноўлен агульным сходам членаў т-ва, склікаецца праўленьнем у тэрміны, устаноўленыя § 37 гэтага статуту.

Б. Праўленьне.

§ 48. Праўленьне ёсьць выканаўчы орган т-ва. Яно павінна весьці ўсе яго справы, дзейнічаючы на аснове гэтага статуту і зацьверджаных агульным сходам правіл. Праўленьне ўвасабляе т-ва без асобнай на тое даверанасьці ва ўсіх яго справах, абавязацельствах, у зносінах з членамі, таксама і пабочнымі асобамі і ўстановамі.

§ 49. Праўленьне з дазволу агульнага сходу можа даручыць аднэй асобе з свайго складу кіраваньне бягучымі справамі т-ва.

Асоба гэта дзейнічае пад агульным наглядам і за адказнасьцю праўленьня і забясьпечваецца ім належнай даверанасьцю.

§ 50. У прыватнасьці на праўленьне ўскладаецца:

а) складаньне правіл па ўсіх галінах дзейнасьці т-ва і ўнясеньне іх на разгляд агульнага сходу;

б) прыём і выдача грошай ад імя т-ва з належачых т-ву грашовых сум і адшуканьне другіх крыніц для папаўненьня сродкаў т-ва;

в) правядзеньне опэрацый па збору, збыту і куплі прадуктаў, інвэнтару і інш. маемасьці, прыёмка, бракоўка, устанаўленьне пра-

дажных і пакупных цэн, а таксама захоўваньне і ўтрыманьне ўсяе маемасьці т-ва;

г) кіраваньне гаспадарчымі мерапрыемствамі і работамі т-ва і разьмеркаваньне абавязкаў паміж членамі;

д) заключэньне дагавораў ад імя т-ва;

е) правядзеньне зыскаў на карысьць т-ва і адказ на судзе па зысках, прад'яўленых т-ву;

ж) наём і звальненьне служачых і рабочых;

з) вядзеньне рахункаў, кніг і справаводзтва т-ва;

і) складаньне гаспадарчых плянаў і каштарысаў;

к) складаньне гадовае справаздачы і ўнясеньне яе на агульны сход для зацьверджаньня;

л) другія абавязкі, выцякаючыя з адказнага загадваньня справамі т-ва.

§ 51. Унутраны распарадак работы праўленьня ўстанаўляецца агульным сходам.

§ 52. Праўленьне т-ва павінна весьці сьпіскі:

1) асоб, зьяўляючыхся членамі т-ва;

2) паявых узносаў паасобных членаў;

3) разьмеру агульнай сумы дадатковае адказнасьці членаў па абавязацельствах т-ва.

§ 53. За страты, зробленыя т-ву праўленьнем праз парушэньне сваіх абавязкаў, члены праўленьня адказваюць салідарна ўсей сваею маемасьцю. Па справах, даручаных агульным сходам выключна аднаму з членаў праўленьня, іншыя члены праўленьня не нясуць адказнасьці, калі яны ня мелі магчымасьці перасьцерагчы ад страт.

§ 54. Члены праўленьня выбіраюцца з ліку членаў т-ва агульным сходам у колькасьці ня меней трох, тэрмінам на адзін год. Да іх выбіраецца ня меней двух кандыдатаў для часовага замяшчэньня адсутных або выбыўшых членаў праўленьня.

§ 55. У склад праўленьня і рэвізійнай камісіі ня могуць увахадзіць аднач асова асобы, знаходзячыяся паміж сабой у сваяцтве да другой ступені ўключна.

§ 56. Праўленьне выбірае з свайго складу старшыню праўленьня і яго намесьніка і разьмяркоўвае паміж сваімі членамі абавязкі.

§ 57. Калі вядзеньне рахункаводзтва будзе даручана аднаму з членаў праўленьня, то абавязкі рахункавода ня могуць быць злучаны з абавязкамі скарбніка. Апроч таго, скарбнік таварыства ня мае права аднач асова загадваць якой-небудзь другой грашовай касай.

§ 58. Праўленьне зьбіраецца на паседжаньні па меры патрэбы, але ня меней аднаго разу ў месяц. Аб часе (дзень і гадзіна) паседжаньняў павінна быць вывешана абвестка ў памяшканьні праўленьня.

§ 59. Паседжаньні праўленьня прызнаюцца адбыўшыміся, калі на іх прысутнічаюць тры члены праўленьня, у тым ліку старшыня або яго намесьнік.

§ 60. У выпадку хваробы або адсутнасьці члена праўленьня, месца яго займае кандыдат, атрымаўшы найбольшы лік выбіральных галасоў.

§ 61. Справы праўленьня вырашаюцца простай большасьцю галасоў: голас старшыні дае перавагу. Пастановы праўленьня запісваюцца ў кнігу і падпісваюцца прысутнымі членамі. Нязгоднаму з пастановаю большасьці члену праўленьня даецца права ўнесьці асобную думку і ў такім выпадку ён пазбаўляецца ад адказнасьці.

§ 62. Агульны сход можа назначыць членам праўленьня пэўную ўзнагароду за працу.

§ 63. Скаргі на праўленьне прыносяцца агульнаму сходу.

§ 64. Член праўленьня можа быць выдален ад пасады і да сканчэньня тэрміну выбраньня па пастанове агульнага сходу.

В. Рэвізійная Камісія.

§ 65. Для праверкі справаздачнасьці гатовых сум і складаў, для рэвізіі дзейнасьці праўленьня агульным сходам членаў або сходам упаўнаважаных выбіраецца рэвізійная камісія ў складзе ня меней 3-х асоб і 3-х кандыдатаў да іх.

§ 66. Выбіраньне членаў рэвізійнай камісіі праводзіца простай большасьцю з ліку членаў, не належачых да складу праўленьня.

§ 67. Ревізійная Камісія зьбіраецца па меры патрэбы, але ня меней аднаго разу ў працягу 3-х месяцаў, вядзе падрабязныя запісы аб сваёй рабоце і заўважаных недаліках у асобнай кнізе, мае права рабіць паказаньні праўленьню аб яго няправільных дзеяньнях.

§ 68. Рэвізійная Камісія аб выніках свае работы паведамляе агульнаму сходу членаў або сходу ўпаўнаважаных.

§ 69. Усе спрэчкі па справах т-ва паміж яго членамі або паміж апошнімі і праўленьнем вырашаюцца або на агульных сходах членаў т-ва або на сходах ўпаўнаважаных.

V. РАХУНКАВОДЗТВА І СПРАВАЗДАЧНАСЬЦЬ ТАВАРЫСТВА.

§ 70. У таварыстве абавязкова вядуцца:

а) прыбыткова-выдатковыя кнігі па ўсіх грашовых зваротах і опэрацыях т-ва і наліччы касы;

б) рабочы дзеньнік з паказаньнем зробленых работ і адзнакай аб долі ўдзелу ў іх членаў;

в) інвэнтарны опіс маемасьці;

г) таварная ведамасьць матар'ялаў і продуктаў, паступаючых на склад і выдаваемых са складу;

д) рахункі т-ва з рознымі асобамі і ўстановамі;

е) іменны сьпіс удзельнікаў т-ва з паказаньнем разьлікаў з кожным з іх;

ж) кнігі зробленых мэліорацый.

§ 71. Справаздачны год т-ва лічыцца з 1-га студзеня па 31-ае сьнежня; калі т-ва адчыніла сваю работу ў сярэдзіне году, то справаздачны год лічыцца з часу адчыненьня на 31-ае сьнежня бягучага году.

§ 72. Праўленьне павінна не пазьней 2-х месяцаў па сканчэньні справаздачнага году склікаць агульны агульны сход і падаць на зацьверджаньне яго гадовую справаздачу. Справаздача павінна заключаць у сабе неабходныя данныя аб дзейнасьці т-ва і ў прыватнасьці: рахунак капіталу асноўнага, запаснага і спэцыяльных, рахунак прыбыткаў і страт, балянс і паказаньні на перамены ў складзе членаў т-ва.

§ 73. Да прадстаўленьня агульнаму сходу, справаздача разам з кнігамі і дакумэнтамі правяраецца рэвізійнай Камісіяй, якая выкладае свае заключэньні аб ей на самой справаздачы за сваім подпісам. Заключэньні гэтыя дакладваюцца агульнаму сходу.

§ 74. У выпадку нескладаньня праўленьнем гадовае справаздачы ў паказаны тэрмін, рэвізійная камісія павінна даручыць складаньне яе пад сваім наглядам другім асобам за рахунак членаў праўленьня.

§ 75. З выведзенага па справаздачы чыстага прыбытку адлічаецца ня меней 20 проц. у запасны капітал і 50 проц у асноўны капітал т-ва, рэшта прыбытку разьмяркоўваецца па ўгляду агульнага сходу:

а) на ўтварэньне або папаўненьне іншых капіталаў т-ва;

б) на выдачу дадатковае ўзнагароды за працу;

в) на коопэратыўныя і агульнакарысныя мэты.

§ 76. Выявіўшаяся па зваротах т-ва страта пакрываецца з запаснага капіталу, а ў выпадку яго нястачы—з асноўнага капіталу. Але агульны сход можа, не чапаючы асноўнага капіталу, разьмеркаваць нехватаючую суму паміж усімі членамі ў межах адказнасьці кожнага з іх (§ 21) і вызначыць тэрмін для выплаты кожным сваё долі, у выпадку нявыплаты праўленьне зьвяртае ў выплату належачы неплацельшчыку пай, які ў такім выпадку павінен быць адноўлен у паказаны тэрмін, а недахват сысквaецца з яго, што не магло быць сыскана ў працягу вызначанага тэрміну з аднаго члена, раз'мяркоўваецца на ўсіх астатніх. Такая раскладка гадовых страт ня спыняе і не памяншае дадатковай адказнасьці членаў па абавязацельствах таварыства пры яго ліквідацыі, згодна § 77 Статуту.

VI. ПАРАДАК ЗАЧЫНЕНЬНЯ ТАВАРЫСТВА І ЛІКВІДАЦЫЯ СПРАЎ.

§ 77. Таварыства лічыцца спыніўшым сваё існаваньне:

1) калі ў гадовы тэрмін з дню рэгістрацыі статуту яно ня прыступіць да выкананьня мэліорацыйных работ бяз уважлівых прычын,

2) па пастанове агульнага сходу аб ліквідацыі т-ва.

У тым і другім выпадку т-ва не пазбаўляецца ад пагашэньня ўсіх прынятых на сябе абавязацельстваў, як у адносінах да дзяржаўных органаў, так і да прыватных асоб, у першым выпадку зямельныя вучасткі, адведзеныя дадаткова звыш нормы зямельнага надзелу, паступаюць у агульнадзяржаўны фонд, у другім выпадку: а) калі работы па мэліорацыі вучастку закончаны, распрацаваныя плошчы застаюцца цалкам у карыстаньні членаў ліквідуемага т-ва ў парадку працоўнага землякарыстаньня, б) калі выканана толькі частка намечаных плянаў мэліорацыйных работ, то пытаньне далейшага выкарыстаньня вучасткаў вырашаецца акруговай зямельнай камісіяй.

§ 78. У выпадку спыненьня дзейнасьці т-ва агульны сход асобнаю пастановай вызначае парадак ліквідацыі спраў т-ва.

§ 79. Пастанова агульнага сходу аб назначэньні ліквідацыі паведамляецца ўстанове, у якой зарэгістраван статут т-ва, і публікуецца ў аднэй з мясцовых газэт.

§ 80. Ліквідацыя спраў т-ва праводзіцца членамі праўленьня, калі па пастанове агульнага сходу яна ня будзе ўскладзена на другіх асоб. Лік ліквідатараў павінен быць ня меней трох.

§ 81. Ліквідатары падлягаюць агульным правілам, устаноўленым для членаў праўленьня і на тэй-жа аснове нясуць адказнасьць за зробленыя страты т-ву, а таксама падлягаюць контролю рэвізійнай камісіі.

§ 82. Ліквідатары выконваюць абавязацельствы т-ва, этрымліваюць і сысквають па яго патрабаваньнях і распрадаюць належачую т-ву маемасьць; уступаць у новыя абавязацельствы ліквідатары могуць толькі ў тым выпадку калі права на гэта дадзена ім агульным сходам.

§ 83. Калі маемасьць т-ва будзе невыстарчаючай для пакрыцьця ўсіх абавязацельстваў яго, то складаецца разьлік з паказаньнем

сумы, якую кожны член т-ва ў межах свае адказнасьці (§ 21) павінен унесьці на ўплату даўгоў т-ва.

§ 84. Зварот паёў членам т-ва можа быць зроблен не раней пагашэньня даўгоў т-ва. Сумы неабходныя для задавальненьня па спрэчных даўгох, па каторых тэрміны яшчэ не падышлі, адлічаюцца ліквідатарамі. За парушэньне правіл статуту ліквідатары адказваюць салідарна як перад таварыствам, так і перад крэдытарамі. Такая-ж адказнасьць ўскладаецца і на членаў рэвізійнай камісіі, калі, выявіўшы парушэньне, яны не заявяць аб тым ў пісьмовай форме.

§ 85. Па сканчэньні ліквідацыі, ліквідатары складаюць справоздачу аб сваіх дзеяньнях, каторая прадстаўляецца на зацьверджаньне агульнага сходу з заключэньнем рэвізійнай камісіі. Па зацьверджаньні справаздачы аб сканчэньні ліквідацыі паведамляецца тэй установе, у каторай статут т-ва быў зарэгістраван; туды і накіроўваюцца таксама кнігі, справы і дакумэнты т-ва і ліквідацыйнай камісіі.

§ 86. Па выплаце даўгоў т-ва і па звароце паёў, ліквідатары зварочваюць застаўшуюся маемасьць т-ва на коопэратыўныя або грамадзкія патрэбы па паказаньню ліквідацыйнага агульнага сходу.

Задладчыкі мэліорацыйнага таварыства

1 ....

2 ....

3 ....

4 ....

5 ....

Дадатак

Форма пратаколу пры організацыі мэліорацыйнага таварыства.

ПРАТАКОЛ

агульнага сходу грамадзян вёскі ....

сельсавету .... раёну ....

.... акругі

.... месяца .... дню 192   г.

З агульнага ліку ....

гаспадароў прысутнічае на сходзе .... чалавек.

Старшыня сходу ....

Сэкратар ....

Слухалі:	Пастанавілі:
I. Аб арганізацыі мэліарацыйнага т-ва.	I. Арганізаваць Мэліарацыйнае Таварыства пад назвай .... з раёнам дзейнасьці .... і мэсцазнаходжаньнем праўленьня .... для правядзеньня мэліарацыйных (гідро-і культуртэхнічных) работ на плошчы ў гэты час знаходзячайся ў нашым карыстаньні .... і мяркуемай да адводу (з дзяржфонду, ляснога, лугфонду і інш) .... гэктараў ў мэтах выкарыстаньня гэтае плошчы для зрабленьня штучнае (сенажаці, выгану і інш.).
II. Устанаўленьне ўступнага і паявога ўзносу і адказнасьці членаў.	II. Уступны ўзнос устанавіць .... р. .... к., паявы ўзнос устанавіць .... р. .... к. і .... кратную адказнасьць членаў таварыства па абавязацельствах.
III. Выбары Праўленьня.	III. Выбраць Праўленьне з трох асоб. Выбранымі аказаліся ....
IV. Выбары Рэвізійнай Камісіі.	IV. Выбраць Рэвізійную Камісію з .... асоб. Выбранымі аказаліся ....
V. Аб выбары закладчыкаў.	V. Выбраць пяць асоб; выбранымі аказаліся .... якім даручыць падпісаць статут і весьці справу арганізацыі Таварыства і рэгістрацыю статуту.

Подпісы прысутнічаўшых на сходзе гаспадароў (кожны член, уваходзячы ў склад арганізуемага таварыства павінен расьпісацца ў канцы пратаколу).

Уласнаручныя подпісы гр. ....
у ліку .... чалавек .... сельсавет сьведчыць.

Старшыня

(М. П.) Сэкратар

Дадатак

Пасямейна-маемасны сьпіс членаў Мэліорацыйнага Таварыства „Згода“ .... акругі ____________________ ____________________ райёну.

№№ па парадку	Імя, імя па бацьку і прозьвішча	Колькасьць едакоў	Колькасьць працаздол.	Воранай зямлі	Сенажаці	Выгану	Коней	Кароў	Валоў	Авец	Сьвіней	Плошча падлягаючая мэліорацыі (свая)	Плошча якая мяркуецца да атрыманьня для мэліорацыі з фонду	Увага
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Дадатак

Пералік неабходных дакумэнтаў для атрыманьня пазычак.

1) Пратакол агульнага сходу членаў таварыства аб жаданьні атрымаць мэліорацыйную пазычку з паказаньнем; а) яе разьмеру, б) на якія патрэбы, в) даручэньне Праўленьню Таварыства атрымаць яе і г) на які тэрмін

2) Заява ў Акруговае аддзяленьне с.-г. банку;

3) Плян работ і каштарыс, зацьверджаныя мэліорацыйнай часьцю АкрЗА з паказаньнем разьмеру, аб'ёму і кошту работ,

4) Заключэньне АкрЗА аб мэтазгоднасьці і неабходнасьці выдачы пазычкі.

5) Даверанасьць Упаўнаважанаму Праўленьня Таварыства на атрыманьне пазычкі.

Дадатак

Пералік дакумэнтаў неабходных да прадстаўленьня пры рэгістрацыі мэліорацыйных таварыстваў.

I. Пратакол агульнага сходу па ўзорнай форме, у якім павінна быць паказана: 1) колькасьць прысутнічаўшых на сходзе гаспадароў

з агульнае колькасьці гаспадароў, якім належыць мяркуемы да мэліарацыі вучастак, імя, імя па бацьку і прозьвішча; 2) мэта арганізацыі таварыства; 3) плошча вучастку мяркуемага да мэліярацыі, паасобна знаходзячайся ў фактычным карыстаньні гаспадароў і мяркуемай да атрыманьня з фонду; 4) найменьне таварыства; 5) район дзейнасьці таварыства; 6) месца знаходжаньня праўленьня; 7) разьмер паявога і ўступнага ўзносаў; 8) кратнай адказнасьці; 9) імя, імя па бацьку і прозьвішча трох членаў праўленьня; 10) таксама пяці членаў Рэвізійнай Камісіі, 11) таксама пяці закладчыкаў таварыства з поўнамоцтвам на падпісаньне статуту і вядзеньне справы па рэгістрацыі.

Увага. Пратакол агульнага сходу падпісваецца ўсімі прысутнымі і іх подпісы сьведчацца мясцовай уладай.

II. Тры экзэмпляры статуту, падпісаныя выбарнымі закладчыкамі, а іх подпісы на статутах павінны быць пасьведчаны мясцовай уладай.

III. Заява аб рэгістрацыі статуту з паказаньнем паштовага адрасу асобы, якой даручана весьці рэгістрацыю статуту, падпісанае тымі-ж закладчыкамі што і статут, з засьведчаньнем іх подпісаў мясцовай уладай.

IV. Сьпіс—імя, імя па бацьку і прозьвішча—членаў Праўленьня і Рэвізійнай Камісіі.

V. Пасямейна-маемасны сьпіс членаў таварыства з паказаньнем імя, імя па бацьку і прозьвішча, колькасьці едакоў, працаздольных, колькасьці воранай зямлі, сенажаці, коней, кароў, валоў, авец, сьвіней, плошчы ўгодзьдзяў, падлягаючых мэліорацыі і знаходзячыхся ў юрыдычным карыстаньні кожнага члена, плошча мяркуемая да атрыманьня кожным членам з запаснага фонду.

VI. Спраўка ад РВК аб тым, што ўпаўнаважаныя на падпісаньне статуту не пазбаўлены грамадзянскіх праў.

Дадатак.

Прыкладны ўзор заявы.

У Аршанскі Акругговы Зямельны Аддзел.

Закладчыкаў Талачынскага Мэліорацыйнага Таварыства „Згода“ Талачынскага району ....
сельсавету вёскі ....
1) Пятра Іванавіча Антонава,
2) Язэпа Якавіча Апановіча,
3) Самуіла Якавіча Лейзіка,
4) Карпа Іванавіча Бітуса і
5) Станіслава Казіміравіча Пшэбышэўскага.

ЗАЯВА.

Далучаючы да гэтага:
1) тры экз. статуту мэліорацыйнага таварыства „Згода“,
2) тры экз. пратаколу агульнага сходу,
3) тры экз. сьпісу членаў Праўленьня і Рэвізійнай Камісіі,
4) тры экз. пасямейна-маемаснага сьпісу членаў таварыства і

5) тры экз. спраўкі Райён. Выкан. Камітэту аб непадсуднасьці ўпаўнаважаных,

просім статут зьцьвердзіць і ўпісаць у рэгістрацыйны рэестр. На падачу гэтае заявы і атрыманьне зарэгістраванага статуту ўпаважваем гр. Пятра Іванавіча Антонава, маючага месца пражываньня ў гор. Воршы, па Савецкай вул. ў доме № 5, кв. 2, па адрасу якога просім накіроўваць паперы для нас.

25-га сьнежаня 1925 г.

Закладчыкі Таварыства (5 подпісаў).

Уласнаручныя подпісы памянёных пяці грамадзян вёскі ________ ________ Талачынскага райёну ________ сельсавет подпісам з прыкладам пячаткі сьведчыць.

Старшыня Сельсавету

(М. П.) Сэкратар

Дадатак

Выдана ў парадку арт. 14 Палажэньня аб Таварыствах.

Інструкцыя аб парадку організацыі мэліорацыйных таварыстваў.

§ 1. Організацыя мэліорацыйных таварыстваў ляжыць на мэліорацыйнай часьці акруговага зямельнага аддзелу.

§ 2. Сяленьні і грамады, жадаючыя ўтварыць мэліорацыйнае таварыства, падаюць аб гэтым заяву ў мэліорацыйную часьць АкрЗА з прыкладам наступных дакумэнтаў:

I. Пратакол агульнага сходу ў трох экзэмплярах, у каторым паказваецца: а) колькасьць гаспадароў прысутнічаўшых на сходзе з пералікам па імені, імені па бацьку і прозьвішчу кожнага, б) агульная колькасьць гаспадароў, якім належыць мяркуемы да мэліорацыі вучастак (лічбай), в) мэта організацыі таварыства, г) найменьне таварыства, д) райён дзейнасьці таварыства, е) плошча, у паасобнасьці знаходзячаяся ў юрыдычным карыстаньні грамадзян і мяркуемая да атрыманьня з фонду, ж) месца знаходжаньня праўленьня, з) разьмер паявога і ўступнага ўзносаў, і) кратнай адказнасьці, к) імя, імя па бацьку і прозьвішча трох членаў праўленьня, л) імя, імя па бацьку і прозьвішча ня меней трох членаў рэвізійнай камісіі, м) імя, імя па бацьку і прозьвішча пяці закладчыкаў таварыства з паўнамоцтвам на падпісаньне статуту і вядзеньне рэгістрацыі.

Увага. Пратакол агульнага сходу падпісваецца ўсімі удзельнікамі, а подпісы іх і пратакол сьведчацца мясцовай уладай.

II. Статут у трох экз., падпісаных пяцю выбарнымі закладчыкамі.

Увага. Подпісы закладчыкаў на ўсіх экзэмплярах статуту павінны быць засьведчаны Райён. Выкан. Камітэтам.

III. Заява аб рэгістрацыі статуту з паказаньнем паштовага адрасу асобы, якой даручана весьці рэгістрацыю статуту, падпісаная тымі-ж закладчыкамі, што і статут, з засьведчаньнем іх подпісаў на заяве мясцовай уладай.

IV. Сьпіс—імя, імя па бацьку і прозьвішча—членаў праўленьня і рэвізійнай камісіі.

V. Пасямейна-маемасны сьпіс усіх членаў таварыства з паказаньнем аб кожным члене імя, імя па бацьку і прозьвішча, колькасьці едакоў, працаздольных членаў сям'і, колькасьці воранае зямлі, сенажацяй, выгану, коней, кароў, валоў, авец, сьвіней, плошчы падлягаючай мэліорацыі і знаходзячайся ў юрыдычным карыстаньні членаў, плошчы, мяркуемай да атрыманьня з зямельнага фонду.

VI. Заключэньне Райён. Вык. Камітэту аб грамадзянскай праваможнасьці ўпаўнаважаных на падпісаньне статуту.

Акруговы Зямельны Аддзел па атрыманьні заявы ад грамадзян, жадаючых організаваць мэліорацыйнае таварыства, камандыруе на месца гідротэхніка або культуртэхніка для дасьледаваньня па форме № 2 і складаньня заключэньня аб мэтазгоднасьці і жыцьцёвасьці мяркуемых мэліорацый і тэхнічнай магчымасьці выкананьня іх у цяперашні мамэнт. Гэтаму-ж тэхніку даручаецца і далейшае вядзеньне справы да аканчальнага яго вырашэньня.

Пры дасьледаваньні Таварыства тэхнікам прымаецца пад увагу ня толькі фармальны бок справы, але і гаспадарчая неабходнасьць даннай мэліорацыі, зацікаўленасьць усяго насяленьня, магчымасьць правядзеньня работ сіламі і сродкамі Таварыства, месца, дзе організуецца Таварыства, г.-ё. на масыве, дзе падрыхтован або падрыхтоўваецца водапрыёмнік, але ня ўсе насяленьне організавана ў Таварыства або ўзьнікаючае таварыства знаходзіцца на новым балотным масыве, дзе водапрыёмнік не падрыхтован і падрыхтоўка яго пакуль да вытворчасьці не намечана.

У першым выпадку (мэта ахвату) прымаюцца ўсе меры да скарэйшай організацыі, у другім—часова адкладваецца.

Наогул, камандыруемы для дасьледваньня тэхнік павінен падыйсьці да пытаньня па сутнасьці і ў сваім заключэньні даць усебаковую ацэнку ўзьнікаючаму аб'яднаньню, бо гэта заключэньне і паслужыць у далейшым асноваю пры зацьверджаньні.

Калі будзе сабран увесь неабходны матар'ял і дакумэнты аб Таварыстве, тэхнік з сваім заключэньнем прадстаўляе ў АкрЗА. АкрЗА ў працягу 15-ці дзён з дню атрыманьня павінен прадстаўлены матар'ял разглядзець і даць адказ у пісьмовай форме аб зацьверджаньні або адказе. У апошнім выпадку з матывамі адказу.

Увага. Уся справа прадстаўляецца ў АкрЗА ў 3-х экзэмплярах, з якіх адзін экзэмп. застаецца ў АкрЗА, другі выдаецца Таварыству на рукі, а трэці прадстаўляецца ў Кіраўмэліозем НКЗ БССР.

Пасьля зацьверджаньня Таварыства АкрЗА з упісаньнем яго ў асобны рэестр, Таварыства набывае права юрыдычнай асобы.

Циркуляр Высшего Совета Народного Хозяйства БССР

О ЗАПРЕЩЕНИИ ВЫДАЧИ РАБОЧИМ И СЛУЖАЩИМ ПРЕДМЕТОВ ПРОИЗВОДСТВА БЕСПЛАТНО И ПО СЕБЕСТОИМОСТИ.

Всем Трестам и Хоз'единицам ВСНХ БССР.

Замечается, что некоторые тресты производят выдачи своим рабочим и служащим предметов своего производства или бесплатно

или по себестоимости. Производятся также такие выдачи предметов и сырья, употребляемых в качестве материалов для производства.

Президиум ВСНХ БССР в своем заседании от 2 августа с. г. постановил запретить трестам и хоз'единицам такого рода выдачи, так как рабочие и служащие могут приобретать такую продукцию только через соответствующие Кооперативно-Государственные Органы. При необходимости же отпуска готовой продукции необходимо исходить из расчета рыночных цен.

Отпуск топлива допускается для рабочих поселков в безлесных местностях и вне черты города, при отсутствии топливолесных складов, по существующим ценам на местах.

Испол. Обязан. Председателя ВСНХ БССР **Миленький.**

Нач. Адм. Хоз. Управления **Лучишин.**

12 августа 1926 г.
№ 11443.

Вопросы и ответы.

Запрос Шацкой районной земельной комиссии от 23 июля с. г. за № 5529 следующего содержания:

ВОПРОС **120**. Взыскивается ли гербовый сбор по земельным делам о праве на землепользование, возникающим вне землеустроительного производства, в частности за выдаваемые земельными комиссиями копии и справки из этих дел?

ОТВЕТ. На основании точного смысла ст. ст. 29 и 30 инструкции Наркомзема, Наркомюста и др. Наркоматов о порядке взимания судебных сборов земкомиссиями от 20 мая 1926 года (Бюллетень СНК БССР за 1926 г., № 7) все земельные споры о праве на землепользование, возникающие вне землеустроительного производства, а также землеустроительные дела свободны от обложения в земкомиссиях гербовым сбором. Это положение является развитием первой статьи указанной выше инструкции, которая, перечисляя элементы, из которых составляются судебные расходы по ведению спорного дела, подсудного земкомиссии, не упоминает про гербовый сбор.

Также не подлежат оплате гербовым сбором выдаваемые земкомиссиями по просьбе сторон копии, справки, выписки и т. п. из земельных дел, с которых взыскивается лишь судебный канцелярский сбор в соответствии с требованием 19 ст. инструкции о порядке взимания судебных сборов от 20 мая 1926 года.

Запросы Борисовской ОЗК от 5-го августа 1926 года за № 12853 следующего содержания:

ВОПРОС **121**. Может ли земельная комиссия по ходатайству истца, руководствуясь 62 ст. ГПК, продлить срок исполнения решения, не приведенного в исполнение в течение 3-х лет со дня вступления его в законную силу по вине должностных лиц, несмотря на ряд ходатайств истца о приведении в исполнение решения, а если не может, то допустимо ли вторичное рассмотрение земкомиссиями по существу спора сторон?

ОТВЕТ. Земельная Комиссия не может, руководствуясь 62 ст. Г. П. К., продлить срок исполнения решения, утратившего, согласно 185 ст. Г. П. К., свою силу за истечением трехлетней давности. Наличие или отсутствие вины истца или взыскателя в несвоевременном приведении решения в исполнение при этом не может иметь значения. На отказ должностного лица в приведении решения в исполнение истец или взыскатель мог своевременно принести жалобу в установленном для того порядке.

При этом по требованиям, для которых в из'ятие от общего давностного срока, установленного 44 ст. Гр. Код., существует более продолжительный специальный давностный срок (например специальный давностный срок, согласно 73 ст. Зем. Код.), истец до истечения этого специального давностного срока не лишен возможности ввиду потери решением своей силы, а, следовательно, ввиду его юридического несуществования пред'явить новый иск по существу того же спора.

ВОПРОС 122. Можно ли выделить истцу причитающуюся ему долю имущества, а землю оставить в совместном пользовании сторон в случае пред'явления иска о выделе земельно-имущественной доли из недробимого хозяйства или, согласно 84 ст. Зем. Код., надлежит присудить истцу только компенсацию за причитающуюся ему часть имущества, оставляя всю землю в исключительном пользовании ответной стороны.

ОТВЕТ. Если хозяйство по количеству имеющейся в нем земли является не дробимым (земля по своему количеству не достигает максимальной нормы на 4 трудовые единицы), то и остальное имущество общего пользования: постройки, живой и мертвый инвентарь и проч., не подлежит разделу в натуре. Следовательно член двора может выйти из такого хозайства лишь в порядке 84 ст. Зем. Код.

ВОПРОС 123. Допустимо ли оставление земли в совместном пользовании сторон и присуждение истцу компенсации в порядке 84 ст. Зем. Код?

ОТВЕТ. Оставление земли в совместном пользовании сторон недопустимо, так как выходящий из хозяйства член его в порядке 84 ст. Зем. Код., перестает быть членом этого двора, вследствие чего, согласно 65 ст. Зем. Код. он не имеет права на совместное пользование землей с оставшимися членами двора.

ВОПРОС 124. Если иск пред'явлен о выделе из недробимого хозяйства земельно-имущественной доли, то может ли земкомиссия, отказав в иске о выделе земли и имущества, сразу же без ходатайства о том истца присудить ему компенсацию за причитающуюся часть имущества и отказать в выделе земли или в таких случаях надлежит отказывать в иске о выделе, предлагая истцу возбудить новое дело в порядке 84 ст. Земельного Кодекса.

ОТВЕТ. В порядке 184 ст. Зем. Код. возможен лишь добровольный выход из недробимого хозяйства члена его, и земельные комиссии компетентны лишь, согласно 84 ст. Зем. Код., определить размер выплат, причитающихся выходящему члену двора, а также рассрочить таковые. Следовательно земельные комиссии не вправе без ходатайства о том истца лишить последнего прав членства во дворе,

присудив ему лишь выплату за причитающуюся часть имущества в порядке 84 ст. Зем. Код.

Земельная Комиссия, разбирая дело по иску о разделе и установив факт недробимости хозяйства, должна выяснить, желает ли истец выйти из хозяйства в порядке 84 ст. Зем. Код. В случае выраженного им согласия на это земельная комиссия разбирает дело в порядке 84 ст. Зем. Код. В противном случае надлежит ввиду недробимости хозяйства ограничиться лишь отказом в иске о разделе таковового.

Ответы на вопросы 120—124 даются Особой Коллегией Высшего Контроля при НКЗеме БССР (Журнал распор. заседания от 27 августа 1926 г. за № 16).

Становішча і пэрспэктыўныя мерапрыемствы па ўпарадкаваньню дарог і дарожных пабудоў мясцовага значэньня.

Значэньне шляхаў зносін ў агульна-дзяржаўным экономічным і культурным будаўніцтве зусім зразумела. У добрым становішчы шляхаў зносін усіх відаў зацікаўлены, як дзяржава цалкам, гэтак і паасобна кожны працоўны. Гэтая зацікаўленасьць вынікае з штодзеннага запатрабаваньня насельніцтва краіны, у неабходнасьці карыстацца, як чыгункай, так рэкамі, а больш і часьцей усяго гужавым дарогамі.

Апошні від шляхаў зносін па свайму значэньню дзеліцца на дзяржаўныя, акружныя, раёнyныя і сельскія дарогі.

Да дзяржаўных дарог залічваюцца шосы, якіх па БССР налічваецца каля 1913 вёрст і ранейшыя паштовыя гасьцінцы—1180 вёрст. Значную большасьць гужавых дарог складаюць дарогі мясцовага значэньня—93488 вёрст, з іх дарог акружнага значэньня, якія злучаюць найбольш важныя адміністрацыйныя і экономічныя цэнтры Рэспублікі, налічваецца 5.496 вёрст, дарог раёнyных, злучаючых буйныя залюдненыя пункты з раёнyнымі цэнтрамі налічваецца 16.594 в. і дарог сельскага значэньня, злучаючых паселішчы як паміж сабою, гэтак і з раёнyнымі цэнтрамі—71.358 верст па ўсёй БССР.

Апошніх дарог, як мы бачым, значная большасьць, чым усіх іншых і чаму гэта так, кожнаму вядома. Нават малое дзіцянё разумее, што ня толькі невялічкі засьценачак, а і ўсякі асобны хутар зьвязан аднэй, а то і большым лікам дарог і дарожак з другімі, у большай ці меньшай меры, залюдненымі пунктамі.

Шляхі розных відаў, нават і водныя маюць тую асаблівасьць, што за імі павінен быць бесьперапынны нагляд; тым больш гэта тычыцца дарог мясцовага значэньня. Апошнія на тэрыторыі Беларусі адзначаюцца асобнай кволасьцю ў зьвязку з забалочанасьцю мясцовасьці, пульхнасьцю глебы і інш. У зьвязку з гэтым на нашых дарогах мясцовага значэньня на кожным кроку сустракаюцца грэблі, масты і мосьцікі. Усё гэта выклікае надзвычайна вялікія клопаты па ўпарадкаваньню дарог.

У якім становішчы дарогі і дарожныя пабудовы мясцовага значэньня ў апошнія часы? Кожны ведае, што адказ тут можа быць толькі адзін—„у дрэнным становішчы". Прычыны гэтага, што на працягу многіх гадоў усе, нават „больш як усе" (у час вайны) хадзілі і езьдзілі па нашых дарогах і ніхто не рамантаваў іх. З 1922 году пачалося дасьледаваньне становішча гэтых дарог нашымі дарожнымі ўстановамі і адзначана, што ні адзін мост, ні адна вярста дарогі, не маглі быць названы праезджымі ў сталым сэнсе гэтага слова. Што тычыцца мастоў больш—менш значнай велічыні, то ў выніку гаспадараньня апошніх окупантаў—белапалякаў засталіся над вадою рэк, дзе былі масты, толькі абгарэлыя пяньчукі паляў і больш нічога.

У першыя гады існаваньня Савецкай Улады на Беларусі патрэбна было шмат сіл і сродкаў з боку Ураду, таксама—з боку насельніцтва, каб залячыць балючыя раны, каб з большага залатаць найзялікшыя дзіркі. Вядома, што адразу пасьля вайны сілы нашы былі ня зусім згуртаваны для гэтага, мала мелі сродкаў, бо апроч гэтай галіны, у выніку скончаных працяглых войн зьялі ня меншыя раны і ў іншых галінах гаспадаркі маладой Савецкай Рэспублікі. Тэмп разбурэньня апярэджваў тэмп пабудовы.

Сталая плянавая работа па дарожнаму будаўніцтву ўтвараецца толькі з 1924-25 опэрацыйнага году. З гэтага часу пачаў ажыцьцяўляцца пяцігадовы плян пабудовы дарог і дарожных пабудоў акружнага значэньня, а таксама мастоў, галоўным чынам, звыш 10 сажняў даўжынёю па ўсіх астатніх дарогах.

У ажыцьцяўленьне гэтага пляну Урадам падведзена сталая база, г. з. асыгнованы і, хоць ня поўнасьцю, але ў значнай меры, адпушчаны ў працягу апошніх двух гадоў сродкі. На падставе гэтага па адбудове дарог акружнага і раённага значэньня і адзначаных вышэй мастоў да сучаснага моманту мы маем досыць прыкметныя дасягненьні. Вынікі працы мінулага опэрацыйнага году і падлічэньні за частку бягучага опэрацыйнага году яскрава відаць з наступных лічбаў.

Пабудована 704 зусім новых масты, агульнаю даўжынёю—4147 пагонных сажняў; адрамантавана сталым парадкам 198 мастоў даўжынёю 1654 пагонных сажняў; адрамантавана бягучым рамонтам 113 мастоў—1404 пагонных сажняў; пабудована 74 жалезнабэтонных труб; пастаўлены 63 лёдарэзы; выканана земляных работ 7372 куб. саж.; пракопана канаў 1453 пагонных сажняў; пабудована насыпаў 12549 куб. саж.; замошчана дарог плошчаю 3405 кв. сажняў і інш.

У дадатак да гэтага трэба адзначыць, што ў сучасны момант разгорнуты і да зімы будуць скончаны дарожна-будаўнічыя работы на паўмільёна рублеў.

Маштаб работы ў гэтым годзе, параўнальна з мінулым павялічыўся наогул ў $2^1/_2$ разы. Дзеля большай нагляднасьці аб пашырэньні дарожнага будаўніцтва ня лішне зазначыць, што адных толькі мастоў, напрыклад, пабудована 8753 пагонных сажняў, а калі-б іх злажыць у даўжыню адзін за другім было-б $17^1/_2$ вёрст толькі мастоў.

Аднак разбуранасьць ад вышэй адзначаных і інш. прычын настолькі значная, што становішча дарог сельскага значэньня і дробных (менш 5 сажняў) мастоў выклікае неабходнасьць значна умацніць клопаты аб іх адбудове. Тут неабходна значна павялічыць тэмп работы з боку нашых дарожных устаноў—адно; і другое—скарыстаць значна разгарнуўшуюся мясцовую ініцыятыву ў дарожным будаўніцтве самога насельніцтва. Гэтая ініцыятыва на дабраахвотных пачатках, асабліва ў некаторых раёнах, як напрыклад, у Слуцкім раёне пабудована 18 новых мастоў (96 паг. саж.) 23 адрамантавана—214 паг. саж., папраўлена палатна 1070 куб. мэтраў ў 16 мясцох ў Нараўлянскім раёне і інш., вельмі карысна.

Але ў мэтах увязкі з агульна-дзяржаўным шляхавым будаўніцтвам усё больш пашыраючагася прыватнага пачыну насельніцтва ў парадку самаахвотнасьці, у мэтах утварэньня плянавасьці і накіраваньня гэтага добрага пачыну аднаўленьня дарог мясцовага значэньня, Савецкая Улада павінна ўзяць на сябе арганізатарскую ролю. Удзел насельніцтва будзе накірован, такім чынам, праз Сельскія Местачковыя Саветы і РВК, праз дарожны апарат комунальных аддзелаў і г. д. у належнае рэчышча і з большаю карысьцю будзе

затрачаны дабраахвотны пачын насельніцтва, больш грунтоўна будзе прароблена праца сялянства пры дапамозе тэхнічных працаўнікоў дарожнага апарату і РВК з неабходнымі для гэтай працы сродкамі на закупку таго ці іншага матар'ялу.

Значнае месца ў гэтай адпаведнай працы апроч адзначанага займае лесаматар'ял і ўмеласьць сельскіх і местачковых Саветаў скласьці плян адбудовы ў сваім раёне дарог.

Вядома, што лесаматар'ялу для мастоў, гальля і жэрдзя для грэбляў і дарог і інш. матар'ялу патрэбна будзе шмат. Урад БССР не павінен адмовіць у гэтым Саветам і насельніцтву і забясьпечыць бесперапынны водпуск гэтага з найбліжэйшых лясных кавалкаў.

Раёнаыя Выканаўчыя Камітэты і Саветы, на падставе вызначанай месцамі дабраахвотнасьці насельніцтва, грамадзкай сьвядомасьці апошняга ў неабходнасьці дапамагаць дзяржаве, а тым часам і сабе, павінны пашырыць гэтыя добрыя прыклады і там, дзе яшчэ мала зроблена ў гэтым напрамку, РВК і Саветы павінны ўявіць сабе, што толькі там будуць добрыя практычныя вынікі, дзе імі будзе прароблена сталая арганізацыйная праца сумесна з сялянствам, і зусім прапашчая справа будзе там, дзе с./с. пашле, напрыклад, насельніцтва з фурманкамі за некалькі дзесяткаў вёрст за лесаматар'ялам, у дадатак не з'арганізуе тэхнічнага кіраўніцтва па адбудове маста ці грэблі. Пра гэтакія прыклады мы чулі, што яны мелі месца ў іншых рэспубліках, і ў нас паўтарацца не павінны. Насельніцтва павінна бачыць, што ўсякая страчаная ім часіна дае практычныя вынікі: карысьць для дзяржавы, карысьць і маральнае задавальненьне для яго грамадзкай сьвядомасьці.

Вельмі добра было-б заняцца гэтай грамадзка-карыснай колектыўнай працай у надыходзячы, больш-меньш, вольны час ад канчаючайся палявой працы насельніцтва. Аб гэтым неабходна было-б выдаць належныя пастановы нашаму Ураду, аб гэтым у разьвіцьцех мясцовым установам паклапаціцца да зімы здабыць належныя вынікі.

9 верасьня 1926 г.

А. Сташэўскі.

О перспективном плане развития сельского хозяйства БССР.

Основной задачей советской власти в области сельско-хозяйственной политики является максимальное развитие и укрепление всей массы крестьянских хозяйств путем полного переустройства их на основе кооперирования.

На пути к успешному развитию производительности сельского хозяйства БССР и к переустройству его на основах кооперирования и коллективизации есть целый ряд препятствий, как то:

а) аграрная перенаселенность БССР;

б) нерациональная организация земельной площади и ее значительная заболоченность;

в) отсутствие у большинства крестьянства необходимых для улучшения хозяйства капиталов;

г) недостаточная организованность рынка на сельско-хозяйственные продукты;

д) агрономическая отсталость крестьянства;

е) слабая кооперированность населения.

Для ликвидации и ослабления указанных препятствий Народным Комиссариатом Земледелия БССР еще в прошлом году был раз-

работан целый ряд мероприятий, которые были положены в основу 5-ти летнего перспективного плана восстановления и развития сельского хозяйства.

План этот был рассмотрен Советом Народных Комиссаров БССР в августе месяце прошлого года, при чем НКЗему было предложено дополнить план теми отраслями сельского-хозяйства, которые не вошли в план, а именно: по лесному хозяйству, строительству в сельских местностях, по совхозам, колхозам, племхозам, семеноводству, торфодобыванию, рыбному хозяйству и промышленной переработке продуктов сельского хозяйства.

В план же, главным образом, вошли следующие отрасли: землеустройство с переселением, восстановление полеводства, животноводства, садоводства, пчеловодства и ветеринарии.

Сельско-хозяйственная Секция Госплана Союза ССР, расматривавшая перспективный план в январе месяце этого года, решила окончательно рассмотреть весь план полностью по представлении дополнительных планов и дала целый ряд указаний, которыми она считала необходимым дополнить перспективный план.

На основании этого Наркомзем переработал и дополнил план и представил его на рассмотрение и заключение Госплана БССР. Президиум Госплана принял по этому вопросу целый ряд постановлений и внес план со своим заключением на рассмотрение и утверждение Совнаркома.

29 июля с. г. план был рассмотрен и принят Совнаркомом.

Ввиду чрезвычайной важности вопроса Совнарком поручил НКПросу популяризировать через Главполитпросвет все постановления принятыя относительно перспективного плана развития сельского хозяйства, и ввести этот план, как предмет обязательного преподавания во всех сельских школах, а во всех других школах, как предмет ознакомления.

В настоящее время НКЗем приступил к изданию перспективного плана отдельной брошюрой, которая будет широко распространена среди всего населения.

Теперь несколько слов об основных моментах самого плана.

В основу 5-ти летнего перспективного плана развития сельского хозяйства положены мероприятия, сводящиеся:

а) к организации земельной площади Белоруссии в целях исправления форм крестьянского землепользования в смысле борьбы с чересполосицей и дальноземельем;

б) к широкому развитию мелиоративных работ в целях ликвидации заболоченности, особенно в Мозырском округе;

в) к организации кредитования крестьянского хозяйства в целях предоставления последнему необходимого основного и оборотного капитала для восстановления и интенсификации хозяйства;

г) к организации сбыта сельско-хозяйственных продуктов;

д) к организации технической переработки сельско-хозяйственных продуктов;

е) к организации широкой агрикультурной сети и снабжения крестьянского хозяйства средствами производства: семенным материалом, живым и мертвым инветарем и искусственными удобрениями.

Все эти мероприятия построены применительно к тем сельско-хозяйственным районам и особенностям, которые имеются у нас в Республике. Перспективным планом намечены ориентировочно 4 основных сельско-хозяйственных района с двумя подрайонами: 1-й район—Минщина, куда входят Минский, Слуцкий и Борисовский ок-

руга, причем Борисовский округ выделяется в специальный под'-район; 2-й район—Могилевский, куда входят Могилевский, Оршанский и Калининский округа; 3-й район—Витебский, куда входят Витебский и Полоцкий округа и 4-й район—Полесский, куда входят Бобруйский и Мозырский округа, причем Бобруйский округ выделяется в специальный предполесский район.

Конкретные мероприятия в основном сводятся к следующему.

В течение ближайших 5-ти лет предполагается землеустроить 56% земель, подлежащих землеустройству.

Предполагается произвести наделение малоземельных и безземельных дворов с земельного фонда на площади 537.265 дес. в том числе 18.000 десятин для еврейского населения, провести внутриселенное землеустройство на трудовых землях площадью 1.017.040 дес., провести землеустройство госземимуществ на площади 183.977 дес. и отграничение городов на площади 66.588 дес.

По плану переселения предполагается переселить 43.315 хозяйств за 5-ти летие. 30% выселяющихся дворов будет выдаваться кредит в форме безвозвратных ссуд по 200 р. на хозяйство, остальным переселенцам по 100 руб. на выселяющийся двор возвратных ссуд.

Одновременно с землеустройством будет проводиться и сельское строительство. Предполагается организовать 70 мастерских по выработке черепицы, восстановить 198 кирпичных заводов, 78 известковых и 7 гончарных. Будет также организовано значительное количество товариществ по огнестойкому строительству.

План мелиорации на ближайшее пятилетие предусматривает:

а) регулирование 48 водоприемников, общим протяжением 1167 верст;

б) проведение магистральных каналов протяжением 233 версты;

в) ремонт осушительно-сплавных каналов на 1.556 верст;

г) детальную осушку в целях расширения земельного фонда 30.1596 десятин;

д) производство изыскания по руслам рек на протяжении 17.396 верст, по гослугфондам на площади 61.614 дес., по совхозам 11.030 дес., на лесных площадях 2.970 дес. и на землях трудового пользования 301.500 дес.

е) опытно-мелиоративные и гидротехнические работы на опытных станциях на сумму 74.086 руб. по госбюджету;

ж) кредитование населения возвратными ссудами в размере 25% общей стоимости работ по детальной осушке сроком от 10 до 15 лет.

План работ по торфяному делу предусматривает расширение за пятилетие ежегодной выработки сухого торфа с 28 тыс. куб. саж. до 155 тыс. при общей выработке за пятилетие 487 тыс. куб. саж.

Предполагается организовать в малолесных районах 13 показательных разработок. Наркомземом предполагается организовать три машинные разработки в Минском, Оршанском и Слуцком округах для снабжения торфом учреждений и населения. В малолесных районах предполагается организовать 409 торфяных товариществ с целью разработки торфа на топливо.

План рыбного хозяйства предусматривает организацию 7 рыбоводных хозяйств государственного и окружного значения на общей площади водоемов 38.450 десятин, организацию искусственного рыборазведения с целью заселения водоемов ценными рыбами на Лукомльском рыбном заводе и 6 карповых питомников.

Предполагается восстановить Житковичские пруды и организовать промышленное трудовое хозяйство на площади 1.680 дес. и 100 показательных прудов крестьянских хозяйств.

План агросети предусматривает расширение штата низовой сети к 1930 году с 234 до 1.060 человек по следующему расчету: 100 районных агрономов, 700 помощников и инструкторов.

План по полеводству предусматривает рост посевной площади с 2.543.800 дес. в 1925 г. до 2.781.900 в 1930 г., т. е. на 9,4%. Планом предусматривается снабжение населения семенами клевера, вики, сераделлы, корнеплодов и люпина путем кредитования хозяйств и семенных заготовок и улучшенными семенами картофеля, льна и зерновых.

План по садоводству и огородничеству предусматривает увеличение площади садов с 17 тыс. десятин до 21 тыс. к 1930 году и огородов с 39.741 д. до 41.962 дес. Предполагается организовать 10 пробно-промышленных хмельников и одного опытного хмельника при Могилевской опытной станции, а также организовать сбыт продуктов путем постройки двух заводов по переработке фруктов и кредитования сбытовых операций, заложить по 10 показательных садов в каждом округе, десять семенных огородов и 500 показательных крестьянских огородов.

В области животноводства планом предусматривается организация 100 товариществ по сбыту молока, 130 сыроваренных заводов, 160 мелких маслодельных заводов и 150 крупных и 5 крупно-районных механизированных заводов, проведение показательного кормления крестьянских коров, показательной постройки скотных дворов и выращивания телят.

По коневодству предполагается содействовать безлошадным путем кредитования, организовать с целью качественного улучшения конского состава сеть случных пунктов.

По свиноводству предполагается организовать 6 племенных заводов, 114 рассадников и 663 случных пункта, построить 2 беконные фабрики, организовать сбыт продукции и т. д.

План по ветеринарии предусматривает расширение общей сети ветеринарно-врачебных участков с 92 в 1925/26 г. до 178 к концу пятилетия с таким расчетом, что радиус обслуживаемого района будет составлять около 14 километров.

По плану лесного хозяйства предполагается провести следующие мероприятия:

а) окончить лесоустройство на площади 2-х мил. гектаров лесов государственного значения и 250 тыс. гектаров местного значения, а также провести экономическое обследование 330 тыс. гектаров;

б) вести борьбу с лесными пожрами;

в) провести новые и отремонтировать старые дороги, прорубить и расширить просеки с общим расходом в 125 тыс. руб.;

г) построить 187 усадеб для лесничих, помощников и об'ездчиков;

д) увеличить лесную стражу с 5.549 до 5.858 чел.

Общие размеры финансирования сельского хозяйства на пятилетие по государственному и местному бюджетам, включая чрезвычайные кредиты и ассигнования на пополнение основных капиталов системы сельско-хозяйственного кредита установлены (Госпланом БССР) в сумме 96.700,2 тыс. руб.

Вот в основном те мероприятия, которые предполагается провести в течение ближайших 5 лет.

А. Моисейчик.

О подсудности земельных дел, возбуждаемых лесничествами.

Пред'являемые лесным ведомством к населению иски о земле можно разбить на следующие категории: а) об из'ятии из пользования у граждан бывшей арендной земли, расположенной в пределах лесных дач; б) иски о восстановлении пользования землей, расчищенной и распаханной ответчиками без разрешения лесничества, и в) иски об из'ятии служебных наделов из пользования бывших служащих лесного ведомства.

Вопрос о подсудности означенных исков и об условиях пред'явления первой их категории до настоящего времени представляется на местах довольно спорным.

Для правильного разрешения означенного вопроса необходимо остановиться несколько на классификации земель по действующему Земельному Кодексу БССР.

Правовая классификация земель.

Из сопоставления статей 3, 5 и 138 Земельного Кодекса видно, что все национализированные государством земли делятся на а) земли сельско-хозяйственного назначения, б) городские земли и в) земли специального назначения.

В состав первой категории входят земли трудового пользования и государственные земельные имущества. Назначение этих земель— рациональное ведение на них сельского хозяйства. Состоят они в заведывании Народного Комиссариата Земледелия. Возникающие о них споры разрешаются земельными комиссиями.

Городские земли имеют своим назначением удовлетворение жилищных нужд городского населения. Состоят они в заведывании Городских Советов. Действия земельных органов на эти земли не распространяются. Поэтому споры о них разрешаются общими судами.

В состав земель специального назначения входят леса, участки, отведенные для военного ведомства, земли, обслуживающие транспорт, отведенные для горного промысла, под курорты и др. Все означенные земли состоят в управлении соответствующих ведомств, пока они используются по своему назначению. По миновании же в них надобности для специальных целей они поступают в состав государственных земельных имуществ, а следовательно и в управление Народного Комиссариата Земледелия.

Подсудность исков о землях специального назначения.

В законе не содержится прямого ответа на вопрос, какими органами должны разрешаться споры о землях специального назначения. Вопрос этот осложняется в отношении лесных земель в виду того, что они находятся в управлении Народного Комиссариата Земледелия.

Подсудность исков о земле должна определяться не по ведомствам, в управлении которых находятся различные категории земель, а по признаку назначения последних. Если бы признак управления землями определял бы подсудность земельных споров, то для разрешения их должны были бы действовать городские суды, военные, транспортные, горные и др. В настоящее же время иски о земле разрешаются только или земельными комиссиями или народным судом.

В Земельном Кодексе точно указана компентенция земельных комиссий. Ими разрешаются споры о землях сельско-хозяйственного назначения. Иски же о землях городских и специального назначения должны быть отнесены к компентенции народного суда, обязанного разрешать все дела, возникающие из гражданских взаимоотношений, а в числе этих дел также иски о праве на земельные участки, как это видно из содержания ст. 21 и 29 Гр. Пр. Код.

Таким образом иски о лесных землях, как входящих в состав земель специального назначения, подсудны народному суду. Но это не значит, что ему подсуден всякий иск о земле, пред'являемый лесничеством. Все зависит от категории спорной земли.

Иск лесничества о земле сельско-хозяйственного назначения подсуден окружной земельной комиссии, иск же о лесной земле подсуден народному суду.

К составу лесных земель относятся отграниченные от земель иного назначения площади, предназначенные для выращивания древесины и для нужд лесного хозяйства. Эти земли образуют единый государственный лесной фонд.

Отграничение леса от земель иного назначения производится в большинстве случаев по внешним его границам. Всегда ли, однако, можно считать лесными все без исключения земли, которые очутятся внутри этих границ.

Земли трудового пользования в пределах лесных дач.

У нас в Белоруссии, особенно в полесских уездах, существовали до революции громадные имения площадью в несколько десятков тысяч десятин, в которых велось лесное и луговое хозяйство. Пахотной земли они имели очень мало, да и та была разбросана отдельными полянами по лесу. Крестьяне при освобождении получили в надел эти поляны и пользуются ими до настоящего времени. Кроме того для увеличения доходности имений помещики приглашали колонистов, которые селились в лесу, раскорчовывали его и платили за землю помещику чинш. Многие из этих стародавних арендаторов еще до революции выкупили состоявшую в их пользовании землю, других революция застала в качестве арендаторов частновладельческой земли.

Советская власть, выселив из имений помещиков, их управляющих и нетрудовых арендаторов, оставила на месте всех вообще трудовых земледельцев на правах землепользователей. Трудовыми земледельцами, согласно резолюции 2-го Всебелорусского С'езда Советов, считались все те, кто самостоятельно вел свое хозяйство без применения постоянного наемного труда. Таким образом бывшие трудовые арендаторы в своих правах на землю сравнялись с остальными трудовыми землепользователями вне зависимости от того, получили ли последние раньше эту землю в надел, или сами купили ее.

Правовое положение трудовых арендаторов, издавна пользующихся одними и теми же участками бывшей помещичьей земли, не должно меняться в зависимости от нахождения этих участков в пределах национализированного леса или остальной части национализированного имения. Бывшие арендаторы, живущие на земле, находящейся в заведывании земельных органов, имеют все права трудовых землепользователей. Земельные органы не заключают с ними особых договоров и не взыскивают арендной платы. При распределении запасного фонда со стороны некоторых земельных органов

было стремление признавать таких арендаторов безземельными и наделять их землею по минимальной норме, но к настоящему времени эта практика уже изжита. Если бывшие трудовые арендаторы помещичьей земли имеют слишком большое хозяйство, то излишки земли отнимаются от них на общем основании.

Крестьяне, имеющие бывшую надельную землю в пределах лесной дачи, а также лица, получившие там землю на выкуп, сохраняют все права трудовых землепользователей. Теми же правами должны пользоваться и бывшие долгосрочные арендаторы разработанных ими полянок в лесу.

Интересно отношение к таким же арендаторам Народного Комиссариата Земледелия Р.С.Ф.С.Р. Им дано Тюменскому Губземуправлению 10 октября 1923 года за № 196912 следующее раз'яснение:

„Участки, разработанные крестьянами в прилегающих лесных дачах и находящиеся в их фактическом трудовом пользовании издавна на арендном праве, продолжают оставаться и впредь в их пользовании без особых на то постановлений земельных органов или с'ездов советов".

Нет никаких оснований ставить у нас в худшее положение тех трудовых арендаторов, которые когда-то по приглашению помещика расчистили и раскорчевали из-под леса пахотные и сенокосные полянки, очутившиеся теперь в связи с отграничением лесного фонда в границах лесной дачи.

Против отнесения означенных полянок к разряду земель трудового пользования делается формальное возражение, основанное на 1 ст. Лесного Кодекса. Статья эта включает в состав лесного фонда „все леса и земельные площади, предназначенные для выращивания древесины и для нужд лесного хозяйства, отграниченные в установленном для этого порядке от земель иного назначения".

Лесные площади, в которые вкраплены крестьянские поляны, отграничены извне от земель иного назначения. Отграничение леса от находящихся среди его полянок трудового пользования по большей части не производится, почему полянки эти не исключаются из управления лесного ведомства. Но для признания их входящими в состав лесного фонда не хватает весьма существенного признака. Они не были предназначены для выращивания древесины в целях ведения лесного хозяйства. На них уже десятки лет ведется сельское хозяйство и потому они должны быть отнесены к землям сельско-хозяйственного назначения.

Нахождение их в составе лесных площадей не может изменить их правового положения.

Порядок из'ятия бывшей арендной земли.

Нельзя, однако, не согласиться, что оставление в лесу означенных землепользователей для лесного ведомства представляется нецелесообразным. Оно мешает правильному ведению лесного хозяйства и затрудняет охрану леса. Поэтому вполне понятными представляются иски, пред'являемые лесничествами, об из'ятии из пользования граждан земли, расположенной в черте лесной дачи.

Из'ятие это, однако, должно производиться с соблюдением 21 и 22 ст. Зем.Код. ввиду того, что подлежащая из'ятию земля является землею трудового пользования. В этом случае необходимо предоставление выселяемому из леса хозяйству равноценной замены из состава

земель, передаваемых из лесного в запасный фонд, или других земель, по соглашению с земельными органами, и возмещение связанных с таким выселением убытков. Из'ятие это должно производиться в порядке землеустройства, а могущие возникнуть при этом споры разрешаться земельными комиссиями.

Высказанное выше положение, что сдававшиеся до революции в аренду земли, расположенные в границах лесных дач и состоящие до настоящего времени в пользовании их бывших арендаторов, являются землями трудового пользования, и что из'ятие их для надобностей лесного хозяйства может совершаться только при условии соблюдения установленных общих правил, вытекает из пунктов 11 и 13 тезисов по аграрному вопросу, утвержденных резолюцией 2-го Всебелорусского С'езда Советов, ст. 2 постановления Ц. И. К. С. С. Р. Б. от 22-го апреля 1922 года о мерах к правильному и устойчивому землепользованию трудового населения, статьями 11—13 основного закона о трудовом землепользовании от 7-го сентября 1922 года и ст. 12 и 17 действующего Земельного Кодекса.

Между тем в производство земельных комиссий поступило до сих пор не мало дел по искам лесничеств об из'ятии от дореволюционных арендаторов сельско-хозяйственных земельных угодий, расположенных в границах лесных дач.

Означенные иски пред'являются лесничествами и удовлетворяются земельными комиссиями вследствие неправильного понимания постановления Президиума Центрального Исполнительного Комитета ССРБ от 2-го октября 1922 г. о пахотных и сенокосных участках в лесных дачах.

На основании ст. 1 означенного постановления все земельные участки, расположенные в границах лесных дач и состоявшие до революции во временном сельско-хозяйственном пользовании на правах аренды, подлежат ведению Лесного Управления и до производства лесоустроительных работ или ограничения лесных дач временно остаются в пользовании бывших арендаторов, обязанных заключить особый договор с Лесным Управлением. В случае отказа от заключения договора, дело передается в земельную комиссию на предмет из'ятия таких участков от бывших арендаторов. Между тем, как раз'яснено Народным Комиссариатом Земледелия в циркуляре от 5/VII—1926 г. за № 69, в лесной практике под временным сельско-хозяйственным пользованием понимается отдача в аренду лесных вырубок и полянок на 2—3 года с тем, что по окончании этого срока они должны быть засеяны или засажены лесом; случается иногда, что срок этот бывает продлен, но не более 6 лет и то с особого разрешения Лесного Управления, когда по истечении 2—3 лет были какие-либо препятствия к засеву леса.

Таким образом арендные договоры подлежат заключению только на такие подлесные участки, которые находятся в краткосрочном пользовании граждан. Пахотные же и сенокосные участки, расположенные в пределах лесных дач и состоявшие еще до революции в аренде у крестьян, пользующихся ими до настоящего времени без всяких договоров, являются землями трудового пользования. Из'ятие их, если это необходимо для правильного ведения лесного хозяйства, может быть произведено лишь в порядке землеустройства с соблюдением ст. 21 и 22 Земельного Кодекса.

Споры, могущие возникнуть в настоящее время между лесничеством и стародавними арендаторами о праве на пользование пахотными и сенокосными участками в пределах лесных дач, подсудны

в качестве первой инстанции окружной земельной комиссии, так как участки эти входят в состав земель сельско-хозяйственного назначения и так как правительственное учреждение является стороной по делу.

Захваты и расчистки подлесной земли.

Переходя к обсуждению вопроса о подсудности исков, возбуждаемых лесничествами о земле, захваченной и расчищенной из-под леса населением в пределах старой Минщины, следует обращать внимание на срок расчисток.

Второй Всебелорусский С'езд Советов в резолюции своей по аграрному вопросу 17-го декабря 1920 года признал, что военные операции, происходившие на территории Белоруссии, и иностранные оккупации лишили крестьянство тех земельных приобретений, которые явились результатом октябрьской победы пролетариата над господством помещика и капитала и помешали дальнейшим мероприятиям Советской власти по проведению в жизнь земельной реформы.

Считая, что разрешение аграрного вопроса должно выразиться в регулировании земельных отношений и удовлетворении нужд широких кругов трудового крестьянства правильным разрешением вопроса о бывшем нетрудовом землепользовании, С'езд указал, что все крестьянское и все, вообще, трудовое земледелие остается при прежних владельцах на правах землепользования, причем трудовым хозяйством считается то, которое ведется самим землепользователем без применения постоянного наемного труда.

Определив, какия имения должны быть сохранены в руках государства, С'езд признал подлежащим распределению в бесплатное пользование весь остальной свободный фонд нетрудовых земель среди безземельных и малоземельных крестьян и батраков.

Таким образом вместо существовавшего до революции правового различия между всевозможными категориями земель—надельных, частновладельческих, купчих, церковных, казенных, удельных, арендованных, захваченных и др.—выдвигается различие экономическое. После революции все земли сельско-хозяйственного назначения делятся на две категории—трудовые и бывшие нетрудовые.

В состав трудовых земель теперь одинаково входят и надельные и купчие и арендные и захваченные земли, если они состояли в трудовом пользовании населения ко времени принятия Вторым Всебелорусским С'ездом Советов резолюции по аграрному вопросу.

Поэтому земли, захваченные крестьянами и расчищенные из-под леса в старой Минщине до 17-го декбря 1920 года и сохранившиеся в их пользовании до настоящего времени, являются землями трудового пользования. Пред'являемые лесничеством иски об из'ятии этих земель из трудового пользования подсудны земельным комиссиям и подлежат их рассмотрению лишь с соблюдением порядка и условий, предусмотренных ст. ст. 21 и 22 Земельного Кодекса.

Порядок производства дел по расчисткам и захватам подлесной земли, произведенным с 17-го декабря 1920 года по 1-е января 1922 года, определялся пунктами 1 и 3 постановления Президиума Центрального Исполнительного Комитета БССР от 24-го октября 1922 г. о пахотных и сенокосных участках в лесных дачах (Собр. Узакон. № 13, ст. 171).

Лица, производившие в это время расчистку, должны были свое пользование ею оформить путем заключения арендного договора с лесничеством. Если расчистки эти нужны были в то время для отвода их в качестве служебных наделов лесным работникам, то они могли быть отняты от их временных пользователей в административном порядке по постановлению уездного земельного управления и уездного инспектора лесов.

Так как подлесную землю лесничество могло сдавать только в краткосрочную аренду—на 2—3 года с таким же продлением этого срока лишь в исключительных случаях, то в 1926 году должен кончаться предельный срок заключенных в 1921 году арендных договоров, после чего бывшие расчистки подлежат или облесению, или исключению из состава лесного фонда.

Если с‘емщик, пользующийся расчисткой по договору, не пожелает добровольно возвратить находящуюся в его арендном пользовании землю лесничеству, то последнее может из‘ять от него эту землю путем пред‘явления иска в Народном Суде, так как расчистка, находившаяся во временном сельско-хозяйственном пользовании, продолжает оставаться землею специального назначения, предназначенной для ведения на ней лесного хозяйства.

Наконец, дела о расчистках и распашках подлесной площади, произведенных после 1-го января 1922 года, также не подсудны земельным комиссиям, так как захваченные земли продолжают оставаться в составе лесного фонда, а лица виновные в самовольном истреблении леса и самоуправном нарушении правил ведения лесного хозяйства, привлекаются по протоколу лесничества к ответственности по 99 и 103 ст. ст. Уголовного Кодекса.

Иски о служебных наделах лесных работников.

Все, как бывшие, так и настоящие служебные земельные наделы лесных работников имеют своим назначением удовлетворение потребностей лесного хозяйства и находятся в исключительном ведении Лесного Управления. Наделы эти, входя в состав лесного фонда, являются землями специального назначения, иски о которых не подсудны земельным комиссиям.

Наделы предоставляются лесным работникам лишь на время службы в интересах правильного ее отправления. Поэтому при оставлении службы лесным работником его надел с постройками должен быть немедленно возвращен в распоряжение лесничества для наделения нового служащего. На тех же основаниях правительственные учреждения предоставляют бесплатную казенную квартиру сторожам и другим своим сотрудникам лишь на время их службы.

Лица, самовольно захватившие служебный надел, подлежат законной ответственности. Бывшие же служащие, не желающие оставить лесной надел, выселяются с него по решению народного суда, поскольку законом не установлен административный порядок из‘ятия этих земель.

В спорных случаях установление факта принадлежности того или иного участка земли к служебному наделу лесной стражи производится Райисполкомом совместно с лесничеством на основании примечания к ст. 2 постановления Президиума Центрального Исполнительного Комитета о пахотных и сенокосных участках в лесных дачах (Собр. Узакон. БССР за 1922 г. № 13, ст. 171).

Итак, вопрос о подсудности земельных исков, пред'являемых лесничествами, разрешается в зависимости от назначения спорной земли. Если дело возбуждено о земле сельско-хозяйственного назначения (государственные земельные имущества и земли трудового пользования), оно подсудно земельной комиссии, во всех же остальных случаях рассматривается народным судом.

Е. Вишневский.

Адказны Рэдактар: **Рэдакцыйная Калегія.**